

Årsredovisning 2019

DANDERYDS KOMMUN

 DANDERYDS
KOMMUN

Innehåll

Kommunstyrelsens ordförande	4
-----------------------------	---

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Översikt över verksamhetens utveckling	5
Miljö	7
Den kommunala koncernen	10
Händelser av väsentlig betydelse	12
Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten	14
God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning	16
Balanskravsresultat	23
Väsentliga personalförhållanden	25
Förväntad utveckling	28

RÄKENSKAPER

Resultaträkning	29
Balansräkning	30
Notförteckning	32
Finansieringsanalys	42
Driftredovisning	43
Investeringsredovisning	45
Borgensåtagande	46
VA-verksamhet	47
Avfallsverksamhet	50

VERKSAMHETERNA

Kommunstyrelsen	52
Överförmyndarnämnden	54
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	56
Byggnadsnämnden	58
Tekniska nämnden	60
Vatten och avlopp	62
Avfall	64
Fastighetsnämnden	66
Kultur- och fritidsnämnden	68
Utbildningsnämnden	70
Socialnämnden	73
Produktionsutskottet	76
Djursholms AB	78
Studievägen Fastighets AB	80

BILAGOR

Nämndernas ledamöter	82
Redovisningsprinciper	85
Definitioner till årsbokslut	87
Revisionsberättelse	88

Mot en ekonomi i balans

Uppföljningen av 2019 års verksamhet kan summeras med å ena sidan generellt god måluppfyllelse och å andra sidan ekonomiskt underskott. Måluppfyllelse når upp till tre av fem strategiområden. Kommunens negativa ekonomiska situation under 2019 har varit kännbar för verksamheterna som med anledning av det rapporterat negativa avvikelser inom strategiområdet hög attraktivitet och hög effektivitet.

Danderyds kommun erbjuder invånarna välfärdstjänster av god kvalitet. Inom utbildningsområdet utmärker sig Danderyds förskolor och skolor särskilt. Danderyd behåller föregående års förstaplats i Stockholms län i Lärarförbundets rankning som landets bästa skolkommun. Kommunen har också flest antal behöriga lärare i länet.

Det ekonomiska resultatet för 2019 uppvisar ett underskott om närmare 80 miljoner kronor. Orsakerna bakom underskottet är flera, nämndernas nettokostnader ökade och kommunen genomförde inte heller budgeterade markförsäljningar.

Kommunens ackumulerade underskott enligt balanskravet uppgick till 212,7 miljoner kronor. Från och med 2020 kommer fokus att ligga på att reglera gamla skulder och nå en långsiktigt hållbar ekonomisk utveckling.

Inför 2020 har kommunen infört ett resultatmål om två procent av skatteintäkterna (netto) för att minimera sårbarheten i sin ekonomi. Vidare kommer kommunen att upphöra med att budgetera för exploateringsintäkter för att finansiera drift och löpande kostnader. Eventuella intäkter från försäljning av mark ska istället finansiera investeringar. Tillsammans med genomförd skattechöjning minimerar vidtagna åtgärder risken för att underskott ska uppstå igen.

Kommunen har under året låtit en extern konsult genomlys ekonomiprocesserna. Rapporten visar på sex förbättringsområden som ska genomföras under kommande år.

För att komma till rätta med underskotten fattade kommunfullmäktige i november 2019 beslut om en skattechöjning om 1 krona och 40 öre. Kommunen har parallellt tagit beslut för att minska sina kostnader och för att säkerställa att Danderydsborna får högsta möjliga effekt av sina skattekrönor.

Kommunen har under året infört digitala avgångsenkäter när medarbetare väljer att avsluta sin anställning. Flera svarar att det de uppskattar med kommunen är småskaligheten i våra verksamheter och närheten till chefer och politisk ledning. Ytterligare en sak som lyfts som positivt är Danderydsbornas stora engagemang för sin kommun.

Att kommunen har en väl fungerande kompetensförsörjning är avgörande för att fortsatt hålla en hög kvalitet på välfärdstjänsterna. Danderyds kommun behöver ständigt arbeta aktivt för att attrahera rätt kompetens och för att behålla befintlig. Avslutningsvis vill jag därför uttrycka min stora uppskattning och rikta ett varmt tack till alla duktiga medarbetare och chefer som under året intensivt och målmedvetet sökt nya och effektiva sätt för att bibehålla högsta möjliga kvalitet och service till Danderydsborna bistra tider till trots.

Under året har jag i egenskap av kommunstyrelsens ordförande getts möjligheten att regelbundet möta kommuninvånare. De har generellt visat på en stor förståelse för de svåra och ibland smärtsamma politiska beslut vi varit nödgade att fatta. I detta vill jag rikta mig direkt mot Danderydsborna för att uttrycka min tacksamhet.

Med dessa ord lämnar jag med tillförsikt över 2019 års redovisning för Danderyds kommun.

A handwritten signature in blue ink, which appears to read 'Hanna Bocander'. The signature is fluid and cursive.

Hanna Bocander (M)

Kommunstyrelsens ordförande

Översikt över verksamhetens utveckling

Det ekonomiska resultatet för kommunen 2019 var minus 79,7 mnkr vilket var ungefär samma resultat som 2018. Resultatet efter balanskravsresultatet uppgick till minus

105,3 mnkr. Kommunens ackumulerade underskott enligt balanskravet uppgick till 212,7 mnkr.

Sammanställningen nedan visar kommunens och kommunkoncernens resultat för åren 2015–2019.

Årets resultat 2019–2015 (mnkr)	2019	2018	2017	2016	2015
Årets resultat	-79,7	-78,4	-16,3	157,7	37,6
Årets resultat enligt balanskrav	-105,3	-91,1	-16,3	144,9	29,4
Årets resultat (koncernen)	-79,9	-91,1	-15,7	175,8	35,4
Årets resultat exklusive exploateringsintäkter	-81,0	-124,8	-86,3	-73,7	-63,4

Fotnot: Årets resultat 2018 är enligt beslutad årsredovisning 2018, ej korrigerat för nya redovisningsprinciper som trädde i kraft under 2019.

Det negativa resultatet beror främst på att nämnderna haft cirka 24 mnkr högre nettokostnader än budgeterat. Exploateringsintäkterna gav också ett underskott mot budget med cirka 33 mnkr, och kostnader av engångskaraktär för exploatering har belastat resultatet negativt med cirka 20 mnkr.

Kommunen uppfyllde två av sju finansiella mål. Målet för soliditeten var 45 procent och målet nåddes knappt med ett utfall på 45,7 procent. Målet för soliditet inklusive pensionsåtaganden uppnåddes med ett utfall på 27,5 procent, målet var 25 procent. Anledningen till att de övriga målen inte uppnåtts är kommunens negativa resultat.

Finansiella mål	Målvärde 2019	Utfall 2019	Avvikelse 2019	Utfall 2018
Resultat (mnkr)	> 0	-79,7	-79,7	-78,4
Resultat enligt balanskravet (mnkr)	> 0	-105,3	-105,3	-91,1
Genomsnittlig nettokostnadsutveckling (%)	<3,5	6,7 %	3,2 %	3,9 %
Soliditet (%)	45 %	45,7 %	0,7 %	50,1 %
Soliditet inklusive pensionsåtaganden (%)	25 %	27,5 %	2,5 %	30,3 %
Självfinansieringsgrad av årets nyinvesteringar (%)	40 %	28,8 %	11,2 %	16,0 %
Nettokostnadernas andel av skatteintäkterna (%)	100 %	105,2 %	5,2 %	104,3 %

Fotnot: Resultat 2018 är enligt beslutad årsredovisning 2018, ej korrigerat för nya redovisningsprinciper som trädde i kraft under 2019.

Kommunen nådde upp till ambitionsnivån för tre av fem strategiområden, hög kvalitet, stor valfrihet och stark utveckling. För strategiområdena hög attraktivitet och hög effektivitet uppfylldes målen delvis. Bedömning av måluppfyllelse för kommunens fem övergripande strategiområden baseras på måluppfyllelse utifrån nämndmål men även Danderyds resultat i nationella undersökningar och jämförelser gjorda av bland andra Statistiska centralbyrån (SCB), Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) och Stockholm Business Alliance (SBA).

Kommentar till väsentliga förändringar

Under 2019 omorganiserades kommunledningskontoret så att tre avdelningar slogs samman till en administrativ avdelning. Den administrativa avdelningen är indelad i följande enheter: stab, kontaktcenter kommunikationsenheten, it-enheten, kanslienheten samt trygghets- och säkerhetsenheten. Förändringen ska ge en effektivare och mer samordnad organisation.

Johan Lindberg tillträdde hösten 2019 som tillförordnad kommundirektör till och med sista september 2020. Rekryteringen av en ny kommundirektör påbörjades under året och ska bli klar till sommaren 2020.

Miljö

Danderyds kommuns övergripande miljöarbete 2019

På global nivå har fokus inom miljöområdet legat på två existentiella utmaningar; klimat och biologisk mångfald. Växthusgasutsläppen ökar alltjämt och var 2019 uppe i 37 miljarder ton koldioxid globalt. Samtidigt var 2019 det näst varmaste året hittills med en global medeltemperatur som var 1,1 grader högre än förindustriell genomsnittstemperatur.

FN:s plattform för biologisk mångfald och ekosystemtjänster, IPBES, la 2019 fram en global utvärderingsrapport om biologisk mångfald och ekosystemtjänster som visade en oroande bild. Den nuvarande utrotningstakten kommer att leda till att en miljon av jordens åtta miljoner arter utplånas, arter som aldrig kan komma tillbaka.

På den positiva sidan kan noteras att allt fler företag ställer om för att bli hållbara. Medvetenheten om miljöutmaningarna har ökat, bland annat genom ungdomsrörelser. I Sverige har inrikesflygandet minskat samtidigt som tågresandet har ökat.

Danderyds övergripande mål inom miljöområdet är att verka för en god och hälsosam miljö och arbeta för en långsiktigt hållbar utveckling. Kommunorganisationens miljöarbete utgår från Danderyds miljöprogram. Redovisningen av kommunens åtgärder 2019 följer miljöprogrammets fem fokusområden: frisk luft, friskt vatten, biologisk mångfald, god bebyggd miljö och giftfri miljö.

Frisk luft

Luften ska vara så ren att människors hälsa samt djur, växter och kulturvärden inte skadas. Danderyds kommun ska arbeta aktivt för att begränsa utsläppen av växthusgaser och luftföroreningar.

Kommunorganisationen är på god väg mot att bli fossilfri och är nu till 96,5 procent fossilbränsleoberoende. Den fossilbränsleanvändning som kvarstår är eldning av olja till spetsvärme i kommunens fastigheter och idrottsplatser vilket står för 2/3 av utsläppen, resterande kommer från drivmedel.

Strategisk planering och långsiktiga investeringar för fastighetsbeståndet under en tioårsperiod har gett gott resultat. Energianvändningen i kommunens byggnader har minskat med drygt 4 procent per år i snitt de senaste fem åren, vilket överstiger målet på 3 procent per år. 2019 har kommunen i sitt fastighetsbestånd minskat energianvändningen för el och värme från 250 kWh/kvm till 145 kWh/kvm jämfört med 2008. Fastighetsnämnden beslutade under året att följa certifieringssystemet Miljöbyggnad på nivå silver totalt och nivå guld vad gäller energiparametrar.

Under året har kommunen börjat revidera sin energi- och klimatstrategi, som kommer att slås ihop med miljöprogrammet till Miljö- och klimatprogram 2030.

Kommunen har anordnat två aktivitetsdagar (vår och höst) med fokus på cykling för att uppmuntra hållbart resande. Höstens aktivitetsdag genomfördes i samband med kommunens skördefest och barn fick delta i cykelkalas på kommunens trafiklekplats.

Kommunen har under våren även anordnat två seminarier för solenergi för bostadsrättsföreningar och småhusägare. Ett seminarium om ”fixa laddplats” anordnades under hösten för bostadsrättsföreningar och småhusägare.

Friskt vatten

Sjöar och vattendrag ska vara ekologiskt hållbara och deras variationsrika livsmiljöer ska främjas. Danderyds kommun ska arbeta aktivt för att begränsa utsläppen av näringsämnen och föroreningar till sjöar, vattendrag och hav.

Danderyds kommun ska ta fram en vattenplan och dagvattenplan. Under året togs en projektplan fram med beräkningar av hur mycket projektet kommer kosta, tidsplanering samt syftet med en vattenplan och dagvattenplan, inför arbetet 2020.

Efter bytet av VA längs Edsviksvägen har ny ängsmark återplanterats på Sättra ängar. Dagvatten släpps också ut ovan mark högre upp i slutningen och får rinna ner mot Edsviken naturligt över ängsmark så att vattnet renas samtidigt som ängen får en större variation. Dagvattensvacka längst ner har anordnats så att den gamla ängsytan återanvänds som markmaterial i den nya svackan, det vill säga kommunen har behållit vegetationen där svackan grävts. Det gör att den lite ovanliga växten rödtoppa kan fortsätta växa där, och det ger också en snabb ängsetablering.

Kommunen har gjort en inventering av groddjur och potentiella groddjursmiljöer. Resultatet ska användas som underlag för att förbättra groddjurens förutsättningar i kommunen genom att utöka antalet vattensamlingar som groddjuren kan använda som lekvatten för att fortplanta sig.

Biologisk mångfald

Danderyds kommun ska arbeta aktivt för att gynna och förstärka den biologiska mångfalden. Danderyds kommun ska verka för att vid samhällsbyggande och förvaltning bygga in biologisk mångfald för att främja ett rikt växt- och djurliv.

Biologisk mångfald mättes som planerat genom fjärilsräkning vid 60 mätpunkter. Resultatet visade att artantalet fjärilar var högre än 2016. Det är naturligt att artantal och individrikedom varierar, därför gör kommunen återkommande mätningar. Danderyd har nu sex års mätningar av artrikedom över hela kommunens yta som visar en svagt positiv utveckling i genomsnitt för den biologiska mångfalden.

Det växelvisa slåtterssystemet som gynnar pollinerande insekter, och övrig biologisk mångfald i ängsmarker och parker, fortsatte med mycket gott resultat. Fler nya större ytor som tidigare varit gräsmattor har förändrats till ängsyta, bland annat vid Lillkalmars och Kyrkparken. Inga klagomål från allmänheten har inkommit om detta, vilket visar att ängsskötsel uppfattas som ett bra alternativ till intensivt skötta gräsmattor. Lite mer än hälften av kommunens skötta gräsytor är numera rikblommiga ängsmarker.

Skötseln av den öppna före detta kraftledningsgatan har fortsatt, så att den inte växer igen, och två tredjedelar av den är åter röjd. Kraftledningsgator är en av landets artrikaste miljötyper och hyser ofta arter som försvunnit ur omgivande landskap.

Under våren genomförde kommunen den årliga Naturdagen där Danderydsborna fick möjlighet att lära sig om kommunens miljö- och naturvårdsarbete. Naturdagen var främst riktad till barn för att öka deras intresse och kunskap för naturvård. På denna naturdag var temat ”Var en superhjälte för naturen”. Under hösten anordnades Skördefesten med möjlighet att lära sig mer om naturvårdsinsatser som biodling och att bygga fladdermusholkar. Båda arrangemangen lockade mer än 700 besökare.

God bebyggd miljö

Danderyds kommuns bebyggda miljö ska vara god och hälsosam. Natur- och kulturvärden ska tas till vara och utvecklas. Danderyds kommun ska planera och bygga miljöanpassat samt verka för en giftfri miljö och minska buller.

Kommunen har påbörjat arbetet med en ny översiktsplan. I november och december 2019 genomfördes en workshop med kommunstyrelsen, övriga presidier och ledningsgruppen. Workshopen handlade om både översiktsplanen och miljö- och klimatprogrammet med syfte att workshopens resultat ska ligga till grund för båda dessa styrdokument.

Under 2019 antog kommunen nio detaljplaner av mindre omfattning som inte krävt någon miljökonsekvensbedömning. Dock har vissa utredningar utförts, som dagvatten-, trafikbuller- och miljötekniska utredningar. Utöver detta har kommunen haft en omfattande dialog kring kommande detaljplan för Djursholms torg där klimatanpassning och vattenfrågor har varit viktiga frågor att ta hänsyn till under processen.

Uppdateringen av bullerkartan över kommunen har påbörjats. Den uppdaterade bullerkartläggningen är tänkt att vara ett stöd för kommunen när det gäller ärenden om störande buller och bulleråtgärdsbidrag, samt fungera som underlag i översiktsplanearbetet.

Arbetet med att revidera kommunens klimat- och sårbarhetsanalys startade under 2019 och kommer att resultera i en klimatanpassningsplan som förväntas bli antagen 2020.

Giftfri miljö

Miljön i Danderyds kommun ska vara fri från ämnen som kan hota människors hälsa eller den biologiska mångfalden. Danderyds kommun ska arbeta aktivt med utfasning av farliga ämnen och kemikalier och underlätta för dem som bor och verkar i kommunen att få en giftfri miljö.

Under 2019 etablerades en ny återvinningsstation vid Svanholmsparken och den återvinningscentral som fanns vid Djursholms slott har flyttats till Norrängsgården. 2019 insamlades 32,6 kg matavfall och 144,7 kg restavfall per invånare.

Som ett led i arbetet med att minska avfallet och uppmuntra till återbruk anordnade kommunen återigen den populära Återbruksdagen – denna gång i en mer julig skrud. En återbruksbutik sattes upp under två dagar i Mörby centrum utifrån temat ”den enes skräp är den andres skatt”. Uppskattningsvis kom 500 glada besökare till evenemanget.

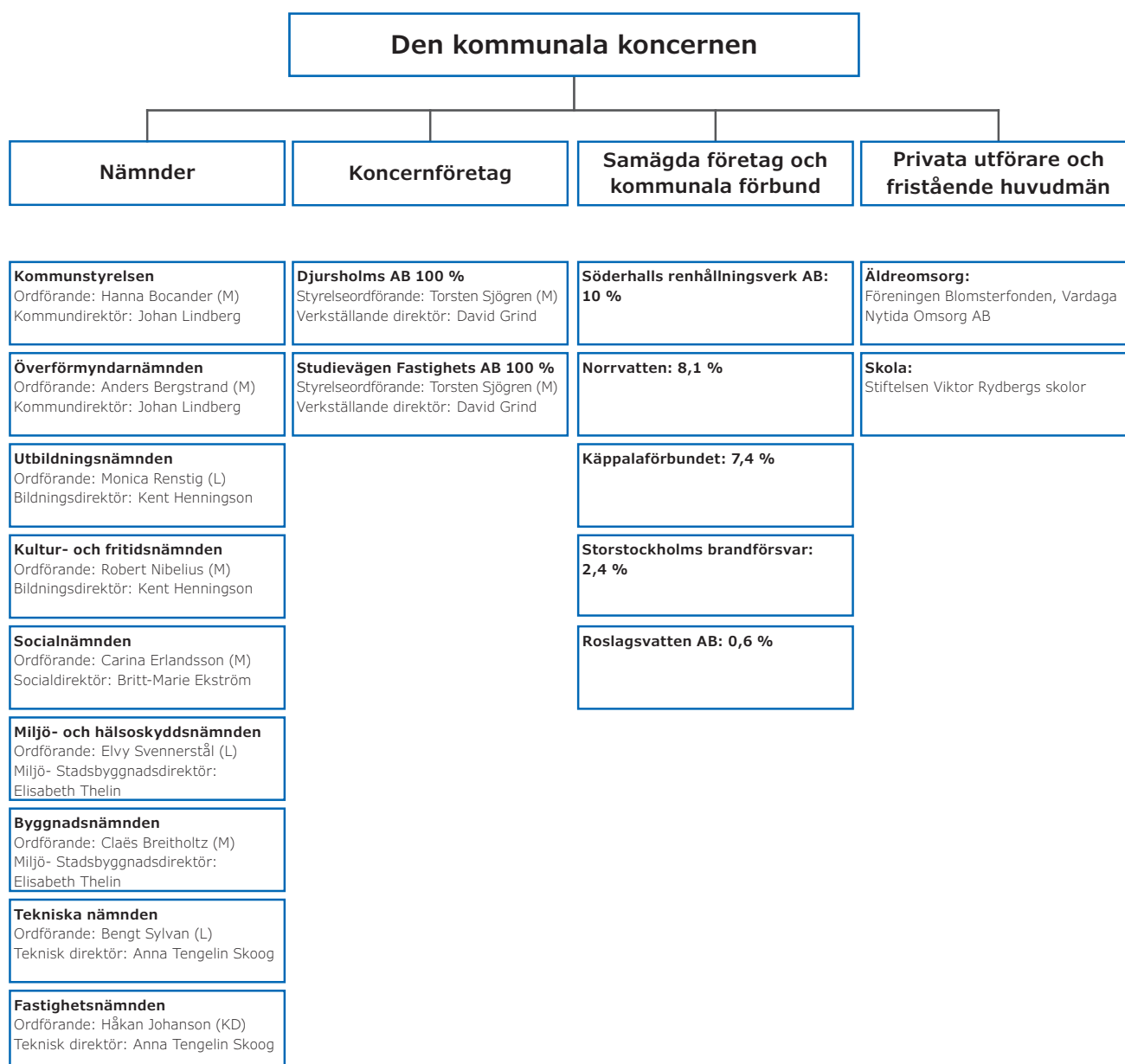
Inköp av ekologiska livsmedel till kommunens verksamheter ökade med 1 procentenhet till totalt 32 procent trots stramare budget och ökade livsmedelspriser. En stor insats har gjorts för att KRAV-certifiera köken i de kommunala verksamheterna. För att få certifiering krävs bland annat att minst 25 procent av de totala livsmedelsinköpen ska vara ekologiska produkter och att alla rengöringsmedel och kemikalier ska vara miljömärkta. Under 2019 KRAV-certifierades ytterligare 23 verksamheter (alla 14 förskolor samt nio skolor). Totalt är nu 27 av 31 verksamheter certifierade. Ett vård- och omsorgsboende, Stocksundsgården, är ett föredöme och har en högre nivå av KRAV-certifiering som bland annat innebär att minst 50 procent av de totala livsmedelsinköpen ska vara ekologiska produkter.

Det strategiska arbetet med förorenade områden har innefattat en uppdaterad inventering och sammanställning av information om nedlagda deponier i kommunen. Resultatet kan sammanfattas med att i dagens läge har fem av sju säkert identifierade deponier helt eller delvis undersökts och åtgärdats. Enligt handlingsplanen för förorenade områden har kommunen också gjort tillsyn av de högst prioriterade riskklassade områdena. Fyra av områdena är båtuppställningsplatser och där har kommunen i enlighet med lagstiftningen ställt krav 2019 på att starta undersökningar i samband med ordinarie tillsyn på verksamheterna.

Under året fortsatte kommunen arbetet med att minska läckage av mikroplaster från konstgräsplanerna, exempelvis genom att installera så kallade granulatfällor.

Den kommunala koncernen

ORGANISATIONSSCHEMA

UPPLYSNINGAR OM VÄSENTLIGA PRIVATA UTFÖRARE (VILKA OCH OMFATTNING)

De tre största privata utförare eller fristående huvudmän i utbetalade medel från kommunen var Föreningen Blomsterfonden (112,7 mnkr), Stiftelsen Viktor Rydbergs skolor (79,5 mnkr) och Vardaga Nytida Omsorg AB (41,3 mnkr).

UPPLYSNINGAR OM ÄGARANDELAR OCH MEDLEMSANDELAR I KONCERNFÖRETAG, ANDRA FÖRETAG DÄR KOMMUNEN HAR ÄGARINTRESSE OCH KOMMUNALFÖRBUND

Kommunen ägde till 100 procent Djursholms AB och Studievägen Fastighets AB.

Enligt bolagsordningen är ändamålet med Djursholms AB att främja kommunens exploateringsverksamhet för olika former av bebyggelse och anläggningar. Bolaget har också till ändamål att inom ramen för gällande lagstiftning- och godtagen praxis förvärva, äga och förvalta eller försälja bebyggda eller obebyggda fastigheter för kommunal verksamhet, näringsverksamhet och fritidsändamål.

Kommunfullmäktige har uttalat att bolagets syfte är att tillhandahålla mark för rekreationsändamål samt park, gator och annan allmän plats. Mark för allmänt ändamål ska upplåtas utan ekonomisk ersättning. Bolaget ska även verka för att bevara ett levande jordbruk i kommunen.

Vidare ska bolaget i mån av resurser tillhandahålla lokaler för kommunal verksamhet.

För att utveckla sitt engagemang inom ovan redovisade och prioriterade verksamhetsområden ska bolaget successivt och i den takt som bedöms företagsekonomiskt lämplig försälja fastigheter och andra tillgångar som Enligt bolagsordningen är ändamålet med Studievägen Fastighets AB att inom ramen för gällande lagstiftning och godtagen praxis förvärva, äga och förvalta eller försälja exploateringsfastigheter eller andra bebyggda eller obebyggda fastigheter för kommunal verksamhet.

UPPLYSNINGAR OM BETYDANDE MINORITETSÄGARE I KOMMUNALA BOLAG

Kommunen hade inga betydande minoritetsägare i kommunala bolag.

MOTIV TILL ATT ANLITA PRIVATA UTFÖRARE

Kommunen vill erbjuda invånarna en större valfrihet genom att invånarna även ges möjlighet att välja privata utförare. Kommunens ambition genom möjligheten att välja privata utförare är också att få en högre kvalitet i verksamheterna genom konkurrensutsättning.

Händelser av väsentlig betydelse

Danderyds kommun redovisade en negativ avvikelse mot budget med cirka 117 mnkr mot budget för 2019. Avvikelsen har sex huvudsakliga orsaker:

1. *Nämnderna* avviker negativt jämfört med budget med cirka 24 mnkr. Det är främst produktionsutskottet, utbildningsnämnden och socialnämnden som avviker negativt. Produktionsutskottets underskott beror främst på färre inskrivna elever och högre hyreskostnader än budgeterat. Utbildningsnämndens underskott beror främst på större volymer och lägre statsbidrag än budgeterat. Socialnämndens underskott beror främst på lägre intäkter från statsbidrag, lägre intäkter för ensamkommande och större behov inom funktionshinderomsorg än budgeterat.
2. *Internräntan* avvek negativt med cirka 31 mnkr jämfört med budget. Orsaken till avvikelsen är brister i ekonomiprocesserna och arbete pågår med att kvalitetssäkra dessa.
3. *Pensionskostnaderna* blev cirka 14 mnkr högre än budgeterat. Huvudorsaken till att avsättningen för pensioner ökat är att 68 nyanställda under 2018 inte rapporterades från kommunen till KPA, vilket lett till att bristfälliga underlag använts i budgetberäkningarna för pensionerna.
4. *Exploateringsintäkterna* blev cirka 33 mnkr lägre än budgeterat. Budgeten uppgick till 34 mnkr medan intäkterna blev knappt 1 mnkr.
5. *Exploateringskostnaderna* blev cirka 20 mnkr högre än budgeterat. Ett 20-tal exploateringsprojekt som kommunstyrelsen drivit är avslutade och kostnader som legat kvar på balansen ska resultatföras 2019 enligt försiktighetsprincipen. De största projekten är *Mörby Centrum, exploatering* (14 mnkr), *Mörby Centrum, arkitekttävling* (1,5 mnkr), *Kvarteret telefonen* (1,7 mnkr) samt *Dalen 16* (1,5 mnkr).
6. *Skatteintäkterna* blev cirka 7 mnkr lägre än budgeterat.

Summan av dessa sex huvudorsaker till underskottet och den negativa avvikelsen mot budget är cirka 129 mnkr. Reducerat för momsåtersökning och diverse småposter blev underskottet cirka 117 mnkr, jämfört med budgeterat överskott med cirka 11 mnkr.

Kommunfullmäktige beslutade den 3 mars 2019 att godkänna förslag till överskottsmål för kommunstyrelsen på 3 mnkr, tekniska nämnden på 7 mnkr samt kultur- och fritidsnämnden på 3 mnkr samt vardera 0,1 mnkr för överförmyndarnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, byggnadsnämnden och revision. Alla nämnder klarar överskottsmålen. Kommunfullmäktige beslutade även att nämnderna skulle upphöra med underskotten. Det lyckades dock inte utbildningsnämnden, socialnämnden och produktionsutskottet med. Dessa nämnder tillsammans redovisade en negativ avvikelse mot budget på knappt 50 mnkr. Nämnderna har vidtagit åtgärder för att få en ekonomi i balans.

Köp, försäljning, etablering, nedläggning och omstrukturering av väsentliga verksamheter

Avveckling av hemtjänsten

Kommunfullmäktige beslutade under året att ge socialnämnden i uppdrag att avveckla hemtjänsten i egen regi per den 1 maj 2020. Beslutet togs eftersom hemtjänsten i flera år redovisat underskott. Trots ett flertal utredningar och åtgärder har inte verksamheten kunnat drivas med en ekonomi i balans. En utredning visar att verksamheten har vidtagit de möjliga åtgärderna för att vända det ekonomiska underskottet, men att åtgärderna inte varit tillräckliga och att fler åtgärder inte återstod för att få en ekonomi i balans. Kostnaden för avvecklingen beräknas till högst 8 mnkr och avser både personalkostnader för avslut och övriga kostnader. Kostnaden för avvecklingen av hemtjänsten kommer att belasta räkenskapsåret 2020.

Nedläggning av kommunstyrelsens produktionsutskott

Kommunfullmäktige beslutade 2018 att egenregiverksamheterna inom äldreomsorg och LSS skulle övergå från kommunstyrelsens produktionsutskott till socialnämndens ansvarsområde från och med 1 januari 2019. Syftet att flytta verksamheterna till socialnämnden var att få en samlad kompetens och skapa synergier i resursutnyttjandet. Omkring 200 invånare i kommunen använde den kommunala hemtjänsten, vilket är 42 procent av alla som använde hemtjänst. Resterande 58 procent använde någon av de privata utförarna.

Kommunfullmäktige beslutade 2019 även att avveckla kommunstyrelsens produktionsutskott helt från och med den 1 januari 2020 och att de resultatenheter som utför drift, ledning och styrning inom förskola, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, gymnasieskola och gymnasiesärskola flyttas till utbildningsnämndens ansvarsområde från och med 1 januari 2020. Syftet med flytten är att utbildningsnämnden ska ansvara för både beställardelen och utförardelen, vilket väntas ge både en effektivisering och minskade kostnader för bland annat sammanträden. För kommunens invånare och andra blir det också enklare och tydligare att vända sig till en och samma förvaltning.

Nedläggning av förskolor

Produktionsutskottet beslutade under året att lägga ner de kommunala förskolorna Baduhild och Norra Åsgård från den 31 juli. Anledningen till nedläggningarna är att behovsanalyserna för förskola visar att det finns ett överskott av förskoleplatser i Djursholm. För bildningsförvaltningen innebär nedläggningarna en årlig minskad hyreskostnad på cirka 1,9 mnkr från och med 2020. Överkapacitet i form av outnyttjade platser sänker kvaliteten då pengar måste tas från den pedagogiska verksamheten för att finansiera hyreskostnader för lokaler som inte används fullt ut.

Väsentliga avtal

Kommunfullmäktige har beslutat att varje nämnd själva bedömer vilka avtal som ska betraktas som strategiska. Avtalen ska följas upp inom ramen för den interna kontrollen.

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Genomlysning av kommunens ekonomiprocesser

I samband med de senaste två årens bokslut har kommunen konstaterat att den interna analysen av kommunens ekonomi och ekonomiprocesser till vissa delar varit bristfälliga. Det senaste året har kommunstyrelsen vidtagit ett flertal åtgärder för att vända kommunens negativa resultattrend. Trots det redovisade kommunen även 2019 ett underskott. Mot denna bakgrund beslutade kommunstyrelsens arbetsutskott att göra en genomlysning av kommunens ekonomiprocesser och centrala kostnadsposter, inklusive en genomgång av kommunens räkenskaper, ekonomistyrningsprinciper och finansförvaltning. Syftet med genomlysningen var att upptäcka eventuella brister i kommunens ekonomistyrning avseende processerna budget, uppföljning och prognos och ge förslag på förbättringar. Genomlysningen gjordes av Ernst & Young som lämnade rapport och presenterade innehållet för kommunstyrelsen.

Kommunstyrelsens beslut var att sex områden ska förbättras under 2020 (och i något fall under 2021). Avrapportering kommer att ske etappvis. De sex områdena är:

1. *Åtgärdsplan* – om en nämnd förutspår en negativ avvikelse mot budget ska nämnden alltid ta beslut om åtgärder för att undvika underskott.
2. *Riskhantering* – kommunen behöver utveckla arbetet med riskhantering och ta fram en standardiserad metodik och rapportering för riskbedömning.
3. *Centrala styrande dokument* – centrala styrande dokument behöver uppdateras och utvärderas minst varje ny mandatperiod.
4. *Rapportmallarna* – behöver utvecklas till struktur och innehåll.
5. *Rutinbeskrivningar med mera* – kommunen behöver kartlägga och dokumentera rutiner och anvisningar, och göra dem tillgängliga på kommunens intranät.
6. *Pensioner* – kompetensen behöver förstärkas inom pensionsfrågor och de behöver också bli mer prioriterade.

Processer för fastställande av mål, budgetering och uppföljning

Planeringsförutsättningarna är kommunstyrelsens direktiv för arbetet med förslag till budget och plan. Planeringsförutsättningarna anger de ekonomiska förutsättningarna för budgetarbetet och inleder både planeringsarbetet och budgetprocessen.

Kommunstyrelsen fastställde våren 2019 planeringsförutsättningar och direktiv för nämndernas arbete med budget och verksamhetsplaner för nästkommande år. Under hösten lämnade varje nämnd in sina budgetförslag och verksamhetsplaner. I november beslutade kommunfullmäktige om budget för nästkommande år samt plan för de följande två åren efter det. Budgeten innehåller kommunens övergripande mål, nämndernas inriktningsmål och uppdrag samt budget för nämnderna och kommunen som helhet.

Kommunstyrelsen följde fortlöpande nämndernas verksamhet på övergripande nivå. Nämnderna presenterade för kommunstyrelsen en prognos för det ekonomiska och verksamhetsmässiga utfallet vid sex tillfällen 2019.

Kommunens samlade måluppfyllelse och ekonomiska resultat redovisas och analyseras i kommunens årsredovisning och delårsrapport.

Löpande uppföljning och kontroll

Varje styrelse och nämnd ska fortlöpande följa upp verksamheten inom sina olika ansvarsområden, både vad gäller verksamhet och ekonomi. Uppkomna eller förväntade avvikelser ska omgående åtgärdas och korrigeras.

Kommunstyrelsen ska fortlöpande följa nämndernas verksamhet på övergripande nivå. Nämnderna ska minst fyra gånger per år ge kommunstyrelsen en prognos över det verksamhetsmässiga och ekonomiska resultatet.

Kommunstyrelsen fastställer särskilda anvisningar för budgetuppföljningen som närmare reglerar vilka åtgärder som ska vidtas.

Det helägda kommunala bolaget Djursholms AB ska lämna kvartalsvisa redovisningar till kommunstyrelsen.

Kommunstyrelsen upprättar delårsbokslut för verksamheten och det ekonomiska resultatet under årets första åtta månader. Delårsbokslutet med tillhörande prognos för resultatet under helåret ska redovisas för kommunfullmäktige.

Kommunstyrelsen upprättar även kvartalsrapporter för första och tredje kvartalet.

Varje nämnd och styrelse ska årligen lämna en skriftlig uppföljning av verksamhet, måluppfyllelse och resultat till kommunstyrelsen (årsredovisning). Årsredovisningen ska även innehålla sammanställd redovisning samt en personalekonomisk uppföljning, ett så kallat personalekonomiskt bokslut. Kommunstyrelsen utfärdar närmare riktlinjer och anvisningar för utformningen av kommunens årsredovisning.

Processer och struktur för intern kontroll

Kommunens nämnder ska inför varje budgetår upprätta en internkontrollplan. Kommunledningskontoret kan konstatera att alla nämnder har genomfört sina internkontrollplaner 2019. Planerna grundas på risk- och väsentlighetsanalyser samt ett antal kommungemensamma kontrollpunkter.

Efter kontroll och uppföljning av nämndernas internkontrollplaner 2019 är bedömningen att kommunens interna kontroll av nämndernas kontrollpunkter samt kommungemensamma kontrollmoment, är delvis tillfredsställande. Kommunledningskontoret konstaterar att rutinerna inom de flesta granskningsområden fungerar väl, men att det finns utrymme för fortsatt utveckling och förbättring främst inom områdena avtalsuppföljning, handläggningstider och förtroendekänsliga poster som intern och extern representation.

Varje nämnds resultat av den interna kontrollen för 2019 redovisas i ett separat ärende till kommunfullmäktige.

Roller och ansvarsfördelning inom kommunkoncernen

Nämndernas ansvar och befogenheter fastställs av kommunfullmäktige i reglementet för varje nämnd. Nämnden är ansvarig för den verksamhet den bedriver och att de resurser som kommunfullmäktige tilldelat i budgeten används

så att målen för verksamheten uppnås. Vid konflikt mellan mål och resurser ska resurserna prioriteras.

Förvaltningschefen ska utveckla och pröva verksamheten, organisation, bemanning och arbetssätt inom sitt verksamhetsområde. Det ska ske utifrån förvaltningens övergripande mål och riktlinjer, och de resurser som är beslutade i budget.

Ansvar för verksamhet, resultat och ekonomi inom en resultatenhet, avdelning eller funktion ska ligga på ansvarig befattningshavare. Mål som nämnden beslutat och den tilldelade budgeten styr verksamheten på varje nivå.

Införande av kommunens mål- och styrmodell

2019 infördes kommunens mål- och styrmodell genom att nya riktlinjer för mål- och styrmodellen fastställdes samt att kommunens nämnder antog nya nämndmål för år 2020 och framåt. Arbetet med nämndmålen var en del i det arbete som påbörjades i samband med att kommunen beslutade om en ny vision hösten 2017 och kommunövergripande strategiområden våren 2018. De nya nämndmålen är anpassade till visionen och varje strategiområde.

Ny översiktsplan för Danderyds kommun

Kommunstyrelsen fick 2018 i uppdrag av kommunfullmäktige att påbörja arbetet med en ny översiktsplan för Danderyds kommun. Arbetet startade 2019 och kommunstyrelsen bildade en politisk styrgrupp. Översiktsplanen ska utgå från kommunens vision och strategier och konkretisera dessa. Under 2019 har arbete pågått med inledande aktiviteter som workshop med den politiska organisationen och medborgardialog. Dessa aktiviteter ger inriktningen för översiktsplanen och är nödvändiga för att ta fram samrådshandlingar. Under 2020 fortsätter arbetet med fokus på samråd. Ambitionen är att översiktsplanen ska beslutas 2021.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Enligt kommunallagen ska en kommun ha en god ekonomisk hushållning, vilket innebär ekonomisk balans på kort och lång sikt. Bedömningen görs genom att följa upp kommunens fem övergripande strategiområden och kommunens finansiella mål inklusive balanskravsutredningen enligt kommunallagen.

Bedömningen är att kommunen har uppfyllt kommunfullmäktiges tre av fem övergripande strategiområden, två av sju finansiella mål samt negativt resultat efter balanskravet. Det är även tredje året i rad som kommunen går med ett underskott. Sammantaget leder det till att kommunen inte uppfyller kravet på god ekonomisk hushållning på kort sikt. Kommunen har under året vidtagit åtgärder för att kommunen framöver ska ha en god ekonomisk hushållning. Åtgärderna får först effekt under 2020 och framåt. Vilket gör att kommunen framöver kommer uppfylla kravet på god ekonomisk hushållning.

Målstyrning

Måluppfyllelse

Danderyds kommun tillämpar målstyrning utifrån en målmodell som är fördelad på tre nivåer. Överst i målmodellen finns kommunens vision följd av kommunens övergripande strategiområden som fastställs av kommunfullmäktige. Nästa nivå är nämndernas nämndmål som kan sträcka sig över flera år. Nämnderna följer upp nämndmålen med nyckeltal. Nämnderna fastställer årets resultat för varje nyckeltal i samband med budget och verksamhetsplan för året. Nämnderna bedömer måluppfyllelsen för sina nämndmål utifrån resultatet för nyckeltalen och hur väl nämndens verksamheter uppnått det som nämnden fastställt i verksamhetsplanen för året.

Nämndmålen formuleras av nämnderna och fastställs av kommunfullmäktige (KF). Under 2019 arbetade verksamheterna utifrån en målmodell som innehöll fem strategiområden och totalt 53 nämndmål.

Bedömning av uppfyllelse

Måluppfyllelsen bedöms enligt skalan uppfylld (grön) ●, delvis uppfylld (gul) ◆ och ej uppfylld (röd) ■. I undantagsfall kan måluppfyllelsen lämnas utan bedömning (—), till exempel om det saknas underlag för att bedöma måluppfyllelsen.

Den bedömda måluppfyllelsen vägs mot kommunens ambitionsnivå inom varje verksamhetsområde. Det innebär att en röd markering inte behöver innebära låg kvalitet, utan att kvaliteten inte når upp till kommunens ambitionsnivå.

Bedömningen av måluppfyllelsen för kommunens fem övergripande strategiområden baseras på måluppfyllelse utifrån nämndmål, men även utifrån Danderyds resultat i nationella undersökningar och jämförelser som görs av bland annat Statistiska centralbyrån (SCB), Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) och Stockholm Business Alliance (SBA).

Måluppfyllelse kommun

Kommunen nådde ambitionsnivån för tre av fem strategiområden.

Strategiområde	Bedömd måluppfyllelse 2019
Hög kvalitet	●
Stor valfrihet	●
Hög attraktivitet	◆
Hög effektivitet	◆
Stark utveckling	●

1. Hög kvalitet

Danderyds kommun erbjuder service och tjänster av hög kvalitet. Detta innebär att kommunens invånare och näringsliv erbjuds ett gott bemötande, hög tillgänglighet och delaktighet i kontakt med kommunens verksamheter. Kommunen strävar efter öppen dialog där kommunens invånare, föreningar och organisationer ges möjlighet till inflytande. Danderydsborna ska erbjudas en bra och attraktiv service. En positiv utveckling av de kommunala kärnområdena skola, barnomsorg och äldreomsorg ska sättas i fokus.

●	10 nämndmål
◆	4 nämndmål
■	
—	

Kommunens verksamheter har under året arbetat med att ytterligare utveckla service och tjänster för invånare och näringsliv för att höja kvaliteten. Kommunens verksamheter får goda betyg i nationella mätningar av de kommunala kärnområdena skola, barnomsorg och äldreomsorg. Studieresultaten i kommunens grund- och gymnasieskolor är av högsta nationella klass. Måluppfyllelsen är sammantaget god och 10 av 14 nämndmål bedöms som uppfyllda och 4 nämndmål är delvis uppfyllda.

Kommunen nådde inte fullt ut målen för tillgänglighet. Resultatet i 2019 års servicemätning visar att 30 procent av de som ringer till kommunen får svar på en enkel fråga inom 60 sekunder. Målet för året var 55 procent. Kommunen fick däremot höga betyg för sin tillgänglighet via e-post och har en genomsnittlig svarstid på två timmar vilket är högre än snittet för alla kommuner som deltog i undersökningen. Kommunen fick även höga betyg i mätningen av bemötande och engagemang i kontakten via telefon. Kommunens resultat för bemötande var 95 procent och resultatet för intresse och engagemang var 100 procent.

Danderyds invånare ger också kommunen bra betyg i SCB:s medborgarundersökning 2019. Mätningen av nöjdhet med kommunens verksamheter via nöjd-medborgarindex (NMI) visade att Danderyd hade ett betygsindex över snittet av deltagande kommuner trots att Danderyds resultat försämrats något jämfört med 2017.

2. Stor valfrihet

Danderyds kommun erbjuder stor valfrihet i kommunens service och tjänster. Detta innebär att kommunens invånare kan välja inom den kommunalt finansierade servicen utifrån individens önskemål och förutsättningar.

●	4 nämndmål
◆	1 nämndmål
■	
—	

Danderyds kommun erbjuder valfrihet främst inom skola, utbildning, barnomsorg samt vård och omsorg för funktionsnedsatta och äldre. Det innebär att kommunens invånare kan välja utförare av dessa tjänster. Måluppfyllelsen är sammantaget god och 4 av 5 nämndmål bedöms uppfyllda och det resterande nämndmålet är delvis uppfyllt.

Kommunen har haft som mål att 2019 införa tre digitala jämförelsetjänster som stödjer kundval. Målet uppfylldes första halvåret 2019 då digitala jämförelser för skola, äldreomsorg och hemtjänst finns tillgängliga via kommunens webbplats. Valfriheten inom förskola, grundskola och gymnasieskola är god och kommunen uppfyllde målen inom detta område. Vårdnadshavare och ungdomar har möjlighet att välja barnomsorg och skola där utbudet präglas av mångfald avseende pedagogisk inriktning och driftsform. Inom äldreomsorgen kan de äldre välja mellan olika utförare inom hemtjänst och äldreboende. De egna behoven och de egna önskemålen är vägledande. Resultat från socialstyrelsens äldreenkät visar att andelen äldre som upplever sig ha möjlighet att välja utförare av hemtjänst har ökat sedan 2018, men resultatet är lägre än verksamhetens mål vilket gör att målet endast delvis är uppfyllt.

3. Hög attraktivitet

Danderyds kommun är en attraktiv kommun att bo, leva och verka i. Här kombineras den moderna trädgårdsstaden med hållbar stadsmiljö. Kommunen är trygg och säker och erbjuder goda möjligheter för hälsa och välbefinnande. Kommunen ger goda förutsättningar för ett varierat utbud av fritids- och kulturaktiviteter. Danderyds kommun är en attraktiv arbetsgivare som ger möjlighet för medarbetare och chefer att utvecklas.

●	7 nämndmål
◆	5 nämndmål
■	2 nämndmål
—	1 nämndmål

Kommunens verksamheter arbetar för att stärka Danderyds attraktivitet, men bedömer att målet för strategiområdet endast delvis är uppfyllt. Bedömningen baseras på att endast 7 av 15 nämndmål är uppfyllda, 5 nämndmål är delvis uppfyllda och ytterligare 2 nämndmål bedöms som ej uppfyllda 2019. Kommunens ekonomiska situation har 2019 varit svår för nämndernas verksamheter som rapporterat vissa negativa avvikelser inom ramen för strategiområdet Hög attraktivitet. De mål och aktiviteter som fanns i nämnder-

nas verksamhetsplaner för 2019 omfattar insatser som i vissa fall har uteblivit eller begränsats av ekonomiska skäl. Ett exempel är fritidsgårdarna där neddragningar har lett till färre besökare till följd av minskade öppettider och avsaknad av personal med specialkompetens inom exempelvis musik och idrott. Kommunens resultat för nöjd-region-index (NRI) i SCB:s medborgarundersökning, nådde inte målet för 2019. Resultatet för 2019 var 72 vilket är lägre än målet som var 79. Kommunen har dock fortfarande ett högre resultat än snittet som var 59 för deltagande kommuner. SCB:s medborgarundersökning visar att kommunens resultat generellt har försämrats jämfört med tidigare år men är fortsatt högt jämfört med övriga medverkande kommuner. I tidningen Fokus kommunranking ”Bäst att leva” för 2019 placerade sig Danderyds kommun på fjärde plats av landets alla 290 kommuner.

4. Hög effektivitet

Danderyds kommuns verksamheter samverkar och gör rätt prioriteringar för att nå effektivitet. God ekonomiskushållning ska vara en vägledande princip för all kommunal verksamhet. Danderyds kommun ska ha en låg kommunalskatt.

●	7 nämndmål
◆	5 nämndmål
■	1 nämndmål
—	

I Danderyds kommun ska alla nämnder bedriva en kostnadseffektiv verksamhet inom sina respektive områden. Målet att kommunens verksamheter samverkar och gör rätt prioriteringar för att vara effektiva bedöms som delvis uppfyllt. Bedömningen baseras på att kommunen har bromsat sin nettokostnadsutveckling och genomfört en rad åtgärder och effektiviseringar för att förbättra kommunens ekonomiska situation. Trots det redovisade kommunen ett underskott på 105,3 mnkr för 2019. De åtgärder och effektiviseringar som gjorts 2019 väntas ha positiva effekter på kommunens ekonomi kommande år, därför bedöms målet som delvis uppfyllt. Kommunens verksamheter har arbetat hårt för att möta de utmaningar som kommunens ekonomiska situation innebär för organisationen och det har gjort att verksamheterna i vissa fall har fått revidera och sänka sina ambitioner. Konkret innebär det att målvärdet inte har nåtts för vissa nyckeltal som beslutades före revideringen. Ett exempel är att fastighetsnämndens mål att installera tio elektroniska passagesystem 2019 fick justeras ner till fem för året. Målet är att fortsatt kunna erbjuda kommunens invånare en god service med bibehållen kvalitet, även om vissa utvecklingsprojekt har skjutits på framtiden.

5. Stark utveckling

Danderyds kommun utvecklar och förbättrar ständigt den service och de tjänster som kommunen erbjuder. Företag erbjuds goda förutsättningar att etablera sig och verka i kommunen. Danderyd präglas av en god och hälsosam miljö och kommunens verksamheter arbetar för en långsiktig hållbar utveckling. Omvärldsanalys, utvärdering och digitalisering är grunden för innovativ utveckling i kommunens arbete.

●	5 nämndmål
◆	1 nämndmål
■	
—	

Danderyds kommun utvecklar och förbättrar ständigt de tjänster som kommunen erbjuder. Kommunen bedömer att 2019 års mål för strategiområdet är uppfyllda. Bedömningen baseras på att 5 av 6 nämndmål är uppfyllda och att det sjätte nämndmålet är delvis uppfyllt. År 2019 har kommunen bland annat arbetat för att förenkla och förbättra servicen till medborgarna ännu mer genom digitalisering. Ett mål har varit att införa minst 65 e-tjänster under året, vilket har överträffats i och med att kommunen nu erbjuder 84 e-tjänster. Danderyds kommun får generellt goda resultat i olika nationella rankingar av näringsliv och företagande. Målet är att bibehålla eller förbättra dessa resultat. Kommunen hamnade på 14:e plats i Svenskt Näringslivs kommunranking av företagsklimat 2019. Av alla kommuner i Stockholms län är Danderyds kommun på fjärde plats efter Solna, Sollentuna och Upplands Väsby. Vad gäller verksamheterna som möter näringslivet i det dagliga arbetet visar resultatet från SBA:s (Stockholm Business Alliance) mätning av nöjd-kund-index att företagen överlag är nöjda med kommunens service.

Utveckling av intäkter, kostnader och resultat

Kommunens resultat har varit negativt under åren 2017–2019. Denna period har verksamhetens nettokostnader och nettobetalningar till den kommunala utjämningsen ökat mer än skatteintäkter och generella statsbidrag. För perioden har årets resultat enligt balanskrav varit negativt.

2019 minskade verksamhetens intäkter med 81 mnkr jämfört med 2018, främst på grund av lägre intäkter från försäljning av exploateringsfastigheter, statsbidrag och försäljning av anläggningstillgångar. Verksamhetens kostnader ökade med 31 mnkr främst på grund av högre pensionskostnader och högre kostnader för konsulttjänster. Avskrivningarna ökade med 9 mnkr. Verksamhetens nettokostnader ökade med 121 mnkr.

Budgetföljsamhet för drift och investeringar

Budgetföljsamheten för nämnderna

Nämndernas kostnader avvek negativ med cirka 24 mnkr och avvikelserna på internräntan var cirka 31 mnkr. Det betyder att nämndernas nettokostnader totalt redovisar en

negativ avvikelse med cirka 56 mnkr mot budget, vilket var den största bidragande orsaken till att kommunens resultat för 2019 var minus 79,7 mnkr.

Nämndernas nettokostnader (mnkr)	Utfall	Budget	Avvikelse mot budget	
	2019	2019	(mnkr)	(%)
Kommunstyrelsen inkl. valnämnden	- 117,9	- 127,6	9,7	8 %
- Produktionsutskottet	- 17,9	0,0	- 17,9	0 %
Revision	- 1,1	- 1,3	0,2	16 %
Överförmyndarnämnden	- 3,2	- 3,6	0,4	12 %
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	- 8,0	- 9,3	1,3	14 %
Byggnadsnämnden	- 11,9	- 14,2	2,3	17 %
VA-verksamhet och Avfall	0,0	0,0	0,0	0 %
Tekniska nämnden	- 87,0	- 94,8	7,8	8 %
Fastighetsnämnden	5,7	6,5	- 0,8	12 %
Kultur- och fritidsnämnden	- 89,4	- 93,6	4,2	4 %
Utbildningsnämnden	- 900,1	- 884,8	- 15,3	2 %
Socialnämnden	- 643,6	- 627,2	- 16,4	3 %
Summa	- 1 874,2	- 1 849,9	- 24,4	1 %
Avgår internränta	28,2	59,5	- 31,3	53 %
Nämndernas nettokostnader	- 1 846,0	- 1 790,4	- 55,6	3 %

Investeringarnas budgetavvikelse var cirka 86 mnkr och redovisas per nämnd i tabell under avsnittet räkenskaper och investeringsredovisning.

Under året har kommunen sammanställt sammanlagt sex ekonomiska rapporter med prognoser för helåret. Årets sista ekonomiska rapport sammanställdes per sista september och prognostiserade resultatet till minus 98,6 mnkr, och prognosen enligt balanskravet var minus 115,4 mnkr. Resultatet blev minus 105,3 mnkr. Störst skillnad mellan resultat och prognos redovisade produktionsutskottet som försämrade sitt resultat mot budget med 7,4 mnkr, och pensioner där kostnaderna blev 9,3 mnkr högre än beräknat. Det motverkades delvis av att finansnettots resultat var 9,0 mnkr bättre än prognostiserat.

För investeringar gör kommunen två ekonomiska prognoser per år för helåret, dels i kvartalsbokslutet per mars, dels i delårsbokslutet per augusti. Investeringarna prognostiserades i delårsbokslutet till 212,5 mnkr för helåret. Resultatet för 2019 blev 194,7 mnkr, en avvikelse med 94,1 mnkr mot budgeterade 288,8 mnkr. Avvikelsen beror främst på att investeringar skjutits upp.

Investeringar och hur de finansieras

Kommunen nettoinvesterade för 202,8 mnkr, vilket var 86,0 mnkr mindre än budgeterade 288,8 mnkr. Avvikelsen beror främst på att investeringar skjutits upp. Den största avvikelsen finns på VA verksamheten, Fastighetsnämnden och Kultur- och fritidsnämnden. För VA verksamheten fanns den största avvikelsen främst på projektet Mörby centrum som blivit försenat. För fastighetsnämnden fanns den största avvikelsen på projektet LSS gruppboende Stationsvägen. Höga kostnader har identifierats för säkerhet kopplat till intilliggande Roslagsbanan. Detta har bidragit till nämndens beslut att avbryta projektet och föreslå att behovet av LSS-boende löses på annan plats i kommunen. För Kultur- och fritidsnämnden finns den största avvikelsen på projektet ispist och kylanläggning Danderydsvallen som senarelagts och fått en ökad budget 2020. Kommunens ursprungliga investeringsbudget uppgick till 328,9 mnkr. Efter ombudgetering av del av 2018 års investeringsbudget till 2019 uppgick budgeten till 412,9 mnkr. På grund av kommunens ekonomiska situation valde kommunfullmäktige att den totala investeringsramen per nämnd skulle reduceras med cirka 35 procent av tilldelade investeringsmedel, och kommunfullmäktige beslutade att kommunens totala investeringsbudget skulle uppgå till 288,8 mnkr. Investeringsvolymerna minskade jämfört med tidigare år som tabellen nedan visar.

Investeringsvolym	2019	2018	2017
Investeringsvolym netto- utgifter (mnkr)	202,8	313,6	259,4
Självfinansieringsgrad av årets nyinvesteringar (%)	28,8	16,0	36,9
Investeringsvolym / verksam- hetens nettokostnader (%)	10,6	17,5	15,1
Avskrivningar / netto- investeringar (%)	68,1	41,0	43,2

Självfinansieringsgraden av årets investeringar var 28,8 procent, jämfört med målet på 40 procent. De investeringar som inte är självfinansierade finansieras med lån.

Investeringar på 69,6 mnkr har kommunen beslutat att ombudgetera från 2019 till 2020. Tekniska nämnden, fastighetsnämnden och VA- och avfallsverksamheterna står för de största investeringsvolymerna.

Pensionsskuldens utveckling

Tabellen nedan visar kommunens pensionsskuld.

Pensionsskuld (mnkr)	2019	2018	2017
Avsättning pensioner	250,2	208,0	182,5
Pensionsförpliktelser äldre än 1998	508,3	527,9	534,9
Total pensionsskuld	758,5	735,9	717,4

Kommunens totala pensionsskuld uppgick vid årets slut till 758,5 mnkr, en ökning med 22,6 mnkr jämfört med 2018. Av den totala skulden ligger 508,3 mnkr utanför balansräkningen som ansvarsförbindelse.

Extern medelsförvaltning

I maj 1998 avsatte kommunen 300 miljoner kronor av intäkterna från försäljningen av Danderydsbostäder för en extern långsiktig kapitalförvaltning. Syftet är att via kapitalet och avkastningen i första hand täcka kommunens åtaganden för pensioner som har intjänats före 1 januari 1998.

Enligt kommunens placeringspolicy för långsiktig medelsförvaltning ska tillgångarna förvaltas på ett sådant sätt att dessa matchar delar av pensionsskulden. Riskspridningen ska vara god mellan de olika tillgångsslagen för att på så sätt säkerställa en bra diversifiering.

Kapitalet är placerat i Cliens Mixfond B som är en aktivt förvaltd blandfond med etiskt placeringsreglemente. Fonden består av svenska räntebärande papper samt svenska och nordiska aktier. Exponeringen består av som minst 25 procent aktier och som mest 75 procent aktier, vilket allokeras med fokus på att begränsa nedsiderisken.

Avkastningen 2019 blev 23,8 miljoner kronor eller 19,62 procent mot ett index om 16,08 procent. Den ackumulerade avkastningen från starten 2014 uppgår till 48,97 procent mot ett index om 32,98 procent.

Ett uttag om 8 miljoner kronor gjordes i slutet av 2019 för att täcka delar av pensionsutbetalningarna enligt placeringsreglementet. Marknadsvärdet uppgick efter uttaget till 137,2 miljoner kronor per den 31 december 2019.

Vid utgången av december var fördelningen i Cliens Mixfond B 54 procent aktier och 44 procent räntebärande papper. Totalt 2 procent bestod av kassa och upplupen ränta.

Soliditet

Tabellen nedan visar kommunens soliditet.

Soliditet %	2019	2018	2017
Soliditet	45,7	50,1	54,4
Soliditet inkl hela pensionsåtagandet	27,5	30,3	34,0
Soliditet inkl ofinansierat pensionsåtagande	32,4	34,2	38,1

Soliditeten uppgick till 45,7 procent. Soliditet inklusive pensionsåtagande uppgick till 27,5 procent. Jämfört med 2018 sjönk soliditeten med 4,4 procentenheter. Soliditet inklusive pensionsåtagande sjönk med 2,8 procentenheter jämfört med 2018. Kommunen har de tre senaste åren försämrat sin soliditet, med anledning av kommunens redovisade underskott de tre senaste åren.

Skuldsättningsgrad

En försämrad soliditet i kommunen hör ihop med ökad skuldsättningsgrad.

Skuldsättningsgraden ökade 2019 då kommunen ökade lånen med 150,0 mnkr, till en årlig kostnad med 0,6 mnkr per år. Anledningen till ökningen av skuldsättningsgraden beror på kommunens sänkning av självfinansieringsgraden vid investeringar.

Låneskuld (mnkr/%)	2019	2018	2017
Låneskuld (mnkr)	846,1	696,1	596,1
Total skuldsättningsgrad (%)	54,4	49,9	45,7
- varav avsättningsgrad (%)	9,0	7,8	7,0
- varav kortfristig skuld- sättningsgrad (%)	23,5	17,6	13,9
- varav långfristig skuld- sättningsgrad (%)	22,0	24,5	24,8

Borgensåtagande

Kommunkoncernens borgensåtagande har ökat och var vid årets slut 11,8 mnkr högre än föregående år. Det är främst kopplat till borgensåtagandet för Djursholms AB.

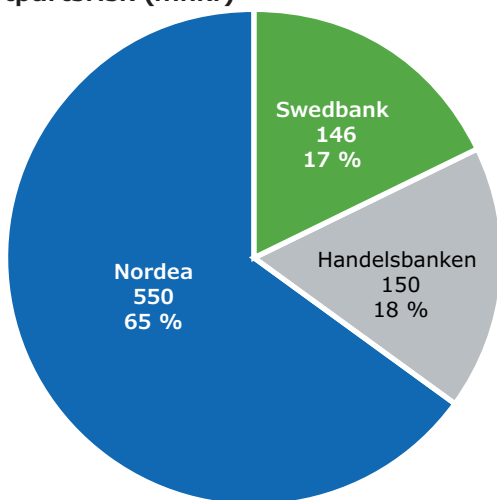
Borgensåtaganden (mnkr)	2019	2018	2017
Borgensåtaganden	129,8	117,9	115,1

Känslighetsanalys

Om räntorna höjs med 0,1 procent skulle det betyda att räntekostnaderna ökade med 0,9 mnkr. Eftersom alla kommunens lån har fast ränta är det ingen risk att räntan ändras. Räntan ändras enbart när ett lån förfaller och kommunen behöver återfinansiera sina lån som förfallit till betalning.

De lån som förfaller inom ett år uppgår till 300 mnkr och har en snittränta på strax över 1 procent. Som räntemarknaden ser ut är det sannolikt att kommunen får en låneränta som inte blir högre än 1 procent, vilket leder till låg risk för högre räntekostnader under 2020. Däremot kan kommunen få högre räntekostnader om kommunen ökar sin totala låneskuld genom att ta upp nya lån.

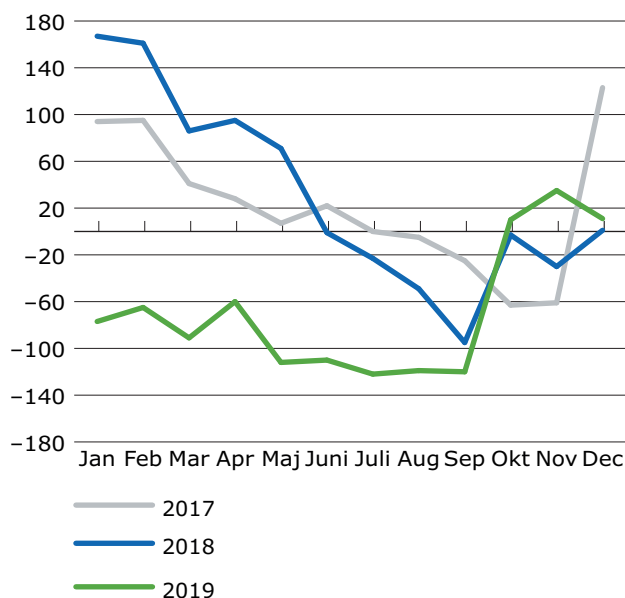
Motpartsrisik (mnkr)

Kommunens kreditengagemang är för närvarande fördelat på tre olika motparter. Fördelningen på motparter görs utifrån en avvägning mellan riskspridning (motpartsrisik) och vilka kostnader detta medför.

Likviditetsöversikt

Diagrammet högst upp i högerspalten visar kommunens saldoutveckling på toppkontot i koncernkontot under januari–december år 2017, 2018 och 2019. Kommunen har gått från att ha ett positivt saldo på toppkontot till att ha omkring noll (0) mnkr. Checkräkningskrediten är på 300 mnkr vilket gör att kommunen har 300 mnkr i outnyttjad limit.

Utvecklingen beror på att kommunen har gjort investeringar som till viss del har finansierats med nya lån men även med ett högre utnyttjande av checkräkningskrediten. Kommunledningskontoret har valt att använda checkräkningskrediten i större utsträckning än tidigare eftersom det kostar att ha överskottslikviditet och det är fördelaktiga lånevillkor på checkräkningskrediten.

Kommunkoncernens lån

Kommunkoncernens lån	2019	2018
periodens utgång (mnkr)		
Kommunen	846,1	696,1
Djursholms AB	75,0	60,0
Summa totala lån	921,1	756,1

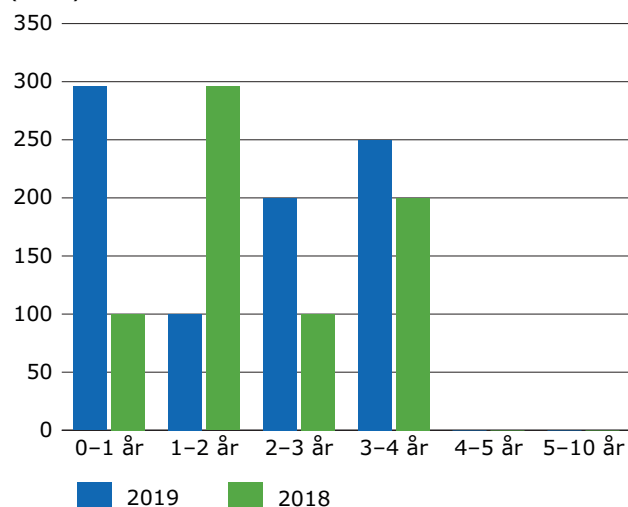
Kommunkoncernens externa upplåning var totalt vid periodens utgång 921 mnkr, varav 846 mnkr avser kommunens egna lån. I oktober tog kommunen ett nytt lån på 250 mnkr till en fast ränta på cirka 0,4 procent med en kapitalbindningstid på fyra år. Av lånet användes 100 mnkr till en refinansiering av tidigare lån och resterande 150 mnkr var en ökning av lånen. Orsaken till lånen är främst att kommunens investeringskostnader har överstigit kommunens kassaflöde.

Djursholms AB, kommunens aktiebolag, ökade sitt lån med 25 mnkr, främst på grund av att Djursholms AB köpte två villafastigheter av kommunen för totalt 14,5 mnkr.

Kommunkoncernens genomsnittliga ränta har gått ner från 0,8 procent till 0,7 procent. Nedgången beror främst på att nyupptagna lån har en lägre ränta än tidigare lån.

Kapitalbindning

(mnkr)

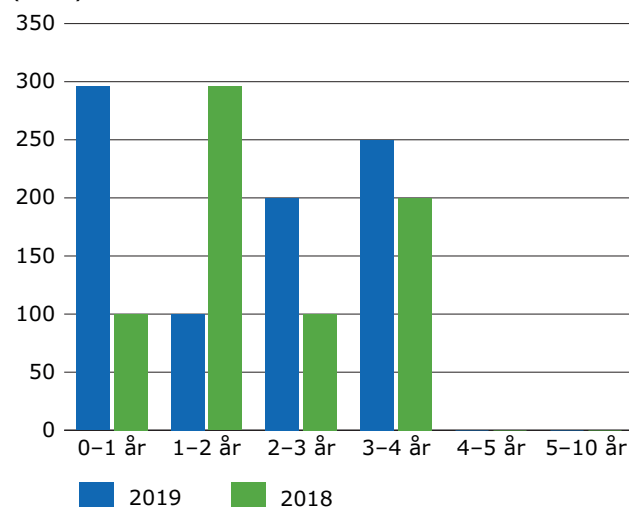

Av kommunens skulder var det vid årets slut 35 procent (296 mnkr) som förfaller inom ett år. Lån med förfallotid från ett till två år var 100 mnkr eller 12 procent. Det är fördelaktigt att inte ha långa bindningstider i den nuvarande minusräntemiljön. Därför har kommunledningskontoret valt att ha en stor andel av sina lån med förfallotid inom två års tid.

Kreditförfall sker löpande över åren fram till 2023. Med en jämn spridning riskerar inte Danderyds kommun någon större omläggning av krediter i ett, ur marknadssynpunkt, ogynnsamt läge. Den genomsnittliga kapitalbindningstiden är 1,5 år.

Räntebindning

(mnkr)

Alla kommunens lån har fast ränta vilket gör att kapitalbindningen är exakt lika som räntebindningen. Den genomsnittliga löptiden (durationen) på räntebindningarnas återstående tid på nuvarande lån är för närvarande 1,5 år.

Balanskravsresultat

Kommunens resultat har varit negativt åren 2017–2019. Dessa år har nettokostnader och nettobetalningar till den kommunala utjämningen ökat mer än skatteintäkter och generella statsbidrag. Resultaten dessa år har också enligt balanskravet varit negativt. Orsakerna är flera.

Framst beror det negativa resultatet enligt balanskravet på att kommunen budgeterat för att exploateringsintäkter ska användas för att till viss del finansiera verksamhetens kostnader. När exploateringsintäkter uteblivit eller blivit lägre än budgeterat har det bidragit till ett negativt resultat.

Kommunen har beslutat att exploateringsintäkter framöver inte ska finansiera kommunens verksamhet och från och med 2020 kommer ingen intäkt för exploatering att budgeteras. Eventuella intäkter av exploatering ska framöver löpande finansiera kommunens investeringar och minska lånebehovet.

Kommunen har också resultatfört kostnader av engångskaraktär på 20 mnkr 2019 för exploatering enligt försiktighetsprincipen. Andra bidragande orsaker till de negativa balanskravsresultaten är att nämnderna redovisat underskott, uteblivna intäkter för anläggningstillgångar, högre kostnader för pensioner och lägre skatteintäkter inklusive utjämning jämfört med budget.

Kommunallagen anger att om balanskravsresultatet är negativt för ett visst räkenskapsår ska det regleras, det vill säga återhämtas, de närmast följande tre åren. Fullmäktige ska anta en åtgärdsplan för hur regleringen ska ske. Beslut om reglering ska fattas senast i budgeten det tredje året efter det år då det negativa balanskravsresultatet uppkom.

För att hantera den ekonomiska situationen och uppfylla kommunallagens krav på att underskott ska regleras inom tre år, har kommunstyrelsen fattat ett antal beslut 2019. Bland annat har kommunstyrelsen beslutat att dra ner investeringarna för 2019 med 35 procent, lagt krav på vissa nämnder att leverera ett överskott 2019 och krav att upphöra med underskott. För att reglera underskottet har fullmäktige i budgeten för 2020 fattat flera beslut i form av besparingar, effektiviseringar och skattehöjning.

Kommunen har fattat två beslut om skattehöjningar, med 20 öre för 2019 och ytterligare 1,40 kr för 2020. I budgeten för 2020 är underskottet enligt balanskravsresultat budgeterat så att underskotten för 2018 och 2019 regleras 2020 och resterande underskott regleras inom tre år enligt kommunallagen.

Balanskravsutredning

Balanskravsresultatet uppgår till minus 105,3 mnkr och innehåller utöver resultatet försäljning av anläggning och orealiserat resultat för medelsförvaltningen. Balanskravsutredningen redovisas i tabellform nedan.

Balanskravsutredning (mnkr)	2019	2018	2017
Ingående balans ackumulerade ej återställda negativa resultat	- 107,4	- 16,3	0,0
varav från år 2017	- 16,3	- 16,3	
varav från år 2018	- 91,1		
Årets balanskravsresultat enligt balanskravsutredningen	- 105,3	- 91,1	- 16,3
Justering ny redovisningsprincip			
Utgående balans ackumulerade negativa resultat att återställa inom tre år	- 212,7	- 107,4	- 16,3
varav från år 2017 (återställs senast 2020)	- 16,3	- 16,3	- 16,3
varav från år 2018 (återställs senast 2021)	- 91,1	- 91,1	
varav från år 2019 (återställs senast 2022)	- 105,3		
Årets resultat	- 79,7	- 78,4	- 16,3
Justering ny redovisningsprincip	-	- 9,3	-
Försäljning anläggning	- 1,8	- 12,7	-
Orealiserat resultat medelsförvaltningen	- 23,8	9,3	-
Balanskravsresultat	- 105,3	- 91,1	- 16,3

Förändrade redovisningsprinciper som har påverkat balanskravsutredningen

Från 2019 har LKBR ändrat redovisningsprinciper för vissa finansiella instrument.

Enligt LKBR ska vissa finansiella instrument värderas till verkligt värde. Med detta som bakgrund har värdet på dessa tillgångar omräknats från anskaffningsvärde till verkligt värde, vilket har inneburit att de finansiella omsättningstillgångarna har ökat med 17,2 mnkr. 2018 har kommunen justerat jämförelsetalen i resultaträkningen med den värdeminskning på 9,3 mnkr som skedde under 2018.

Jämförelsetalen för föregående år har omräknats enligt de nya redovisningsprinciperna. I not 18 framgår effekten på eget kapital av de ändrade redovisningsprinciperna.

För att tydliggöra effekterna av de ändrade redovisningsprinciperna finns i årets balans- och resultaträkning förutom omräknade jämförelsetal för 2018 även motsvarande uppgifter för 2018 års årsredovisning.

Väsentliga personalförhållanden

Att vara en attraktiv arbetsgivare är en strategiskt viktig fråga för hela organisationen. Alla chefer går ett chefs- och ledarutvecklingsprogram som ett led i att stärka kommunen som arbetsgivare. Syftet är dels individuell utveckling för cheferna, dels att skapa en gemensam plattform med metoder och mötesplatser för kommunens chefer och ledare. Chefer har också möjlighet att vidareutveckla sig inom många andra områden som arbetsmiljö, arbetsrätt, rekrytering, rehabilitering med mera. Att medarbetarna tycker sig ha en bra arbetsmiljö är en av de viktigaste frågorna för att uppfattas som en attraktiv arbetsgivare. Arbetsmiljöarbetet är därför ett prioriterat område och målet är att kommunen ska ha en fysisk, organisatorisk och socialt sund och hälsosam arbetsplats för alla medarbetare, där risker för arbetsskador och ohälsa förebyggs.

Anställda

Månadsavlönade

I december 2019 hade Danderyds kommun 1 433 årsarbetare (alla anställdas årsarbetstid omräknat till heltider), vilket kan jämföras med 1 532 år 2018. 76 procent av de anställda var kvinnor och 24 procent män. År 2018 var fördelningen 75 procent kvinnor och 25 procent män.

Danderyds kommun har två bolag, Djursholms AB och Studievägen AB, som inte har några anställda.

Antalet anställda minskade 2019 med 111 personer eller 99 årsarbetare. Minskningen skedde främst inom förskola, skola och vård och omsorg. Sedan 1 januari 2019 hör de kommunala vård- och omsorgsverksamheterna till Socialkontoret. Tidigare tillhörde vård- och omsorgsverksamheterna till Bildningsförvaltningen (tidigare Bildnings- och omsorgsförvaltningen).

Verksamhet	Antal anställda		Antal årsarbetare		Medelålder
	2019	2018	2019	2018	2019
Kommunledningskontor	104	104	101	101	46,0
Bildningsförvaltning	1 014	1 354	950	1 251	47,6
<i>Förskolor</i>	<i>178</i>	<i>190</i>	<i>171</i>	<i>184</i>	<i>47,1</i>
<i>Ungdom och skola</i>	<i>739</i>	<i>790</i>	<i>690</i>	<i>730</i>	<i>47,6</i>
<i>Vård och omsorg</i>	<i>-</i>	<i>259</i>	<i>-</i>	<i>228</i>	<i>-</i>
Socialkontor	338	108	310	106	48,2
<i>Vård och omsorg</i>	<i>231</i>	<i>-</i>	<i>205</i>	<i>-</i>	<i>49,2</i>
Miljö- och stadsbyggnadskontor	31	29	31	28	43,3
Tekniska kontoret	42	45	42	45	46,2
Totalt	1 528	1 639	1 433	1 532	47,5

Fotnot: Det finns en mindre differens mellan totalsumman på antalet anställda i jämförelse med den manuella summeringen av siffrorna. Differensen beror på anställda som innehar flera befattningar i kommunen.

Rekryteringsbehov och kompetensförsörjning

Att kommunen har en väl fungerande kompetensförsörjning är avgörande för att kunna hålla en hög kvalitet på de tjänster som levereras till medborgarna av kommunens anställda. Ett fokusområde under året har varit att rekrytera nya medarbetare med hjälp av bland annat sociala medier, vilket har varit lyckosamt och gett fler kvalificerade sökanden per anställning. Kommunen behöver också arbeta aktivt för att behålla medarbetare vilket görs på flera sätt. Chefer får mycket kompetensutveckling för att vara trygga och stabila chefer för att kunna leda sina verksamheter på bästa sätt. Kommunen lägger också stor vikt vid arbetsmiljöarbetet och att medarbetarna ska kunna ha inflytande över sin egen arbetsmiljö, bland annat genom aktivt deltagande på arbetsplatsträffar. Medarbetarundersökningen som genomfördes i början av år 2019 visade att kommunen behöver arbeta mer med målstyrning och att minska stress, men även upplevelsen av hot och våld i arbetet. Flera insatser i form av förtydligande av rutiner och genomförande av föreläsningar och utbildning har genomförts under året.

Personalomsättning

Verksamhet	Snitt antal anställda	Personalomsättning (%)	
		2019	2018
Kommunledningskontor	94,9	24,2 %	14,4 %
Bildnings- och omsorgsförvaltningen	929,3	16,3 %	14,4 %
Förskolor	163,4	12,9 %	15,9 %
Ungdom och skola	670,1	17,0 %	14,7 %
Vård och omsorg			14,7 %
Socialkontor	338,3	15,1 %	12,4 %
Vård och omsorg	235,9	14,0 %	-
Miljö- och stadsbyggnadskontor	29,3	13,7 %	11,2 %
Tekniska kontoret	41,1	21,9 %	22,7 %
Totalt	1 432,8	16,6 %	14,4 %

Personalomsättningen definieras som antalet tillsvidareanställda som har slutat på egen begäran, dividerat med snittantalet anställda under året. Vård och omsorg flyttades 1 januari 2019 till socialkontoret, därför finns verksamheten med på två ställen.

Personalomsättningen för hela kommunen var för 2019 16,6 procent mot 14,4 procent 2018. Under 2019 har digitala avgångsenkäter skickats ut till dem som slutat i kommunen för att kunna följa upp orsakerna bättre. Enkätsvaren visar att det medarbetarna uppskattar med kommunen är att det är en liten kommun med nära till ledningen, utvecklingsmög-

ligheter, god stämning mellan kollegor samt engagerade invånare. Anledningar till att man slutar är förväntningar på mer utveckling, högre lön och större möjlighet att påverka sitt arbete.

Sjukfrånvaro

Ålder	Män		Kvinnor		Totalt	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018
0-29 år	3,9 %	4,7 %	4,5 %	5,7 %	4,3 %	5,3 %
30-49 år	3,4 %	2,6 %	5,4 %	4,6 %	4,8 %	4,1 %
50- år	2,9 %	3,6 %	5,6 %	5,6 %	5,0 %	5,1 %
Totalt	3,3 %	3,2 %	5,5 %	5,2 %	4,9 %	4,7 %

Den totala sjukfrånvaron ökade från 4,7 till 4,9 procent. En jämförelsesiffra mot andra kommuner saknas för år 2019, men 2018 var sjukfrånvaron 6,8 procent enligt SKR:s sammanställning av samtliga kommuners sjukfrånvaro. Trots en mindre höjning har Danderyds kommun en relativt låg sjukfrånvaro i jämförelse med andra kommuner, vilket siffran från 2018 indikerar.

Sjukfrånvaro per verksamhet

Verksamhet	2019	2018
Kommunledningskontor	2,9 %	2,9 %
Bildnings- och omsorgsförvaltningen	4,9 %	5,0 %
Förskolor	7,3 %	6,6 %
Ungdom och skola	4,4 %	4,1 %
Vård och omsorg		7,4 %
Socialkontor	6,2 %	4,2 %
Vård och omsorg	7,6 %	
Miljö- och stadsbyggnadskontor	1,5 %	1,7 %
Tekniska kontoret	2,2 %	2,4 %
Totalt	4,9 %	4,7 %

Sjukfrånvaro

	2019	2018	2017	2016
Sjukfrånvaro kommunalt anställda totalt, (%) totalt	4,9	4,7	5,7	6,0
Sjukfrånvaro för kommunalt anställda <30 år, (%) totalt	4,3	5,3	5,6	5,3
Sjukfrånvaro för kommunalt anställda 30-49 år, (%) totalt	4,8	4,1	5,6	6,1
Sjukfrånvaro för kommunalt anställda >49 år, (%) totalt	5,0	5,1	5,8	6,0
Sjukfrånvaro kommunalt anställda totalt, (%) män	3,3	3,2	4,0	4,7
Sjukfrånvaro kommunalt anställda totalt, (%) kvinnor	5,5	5,2	6,2	6,4
Sjukfrånvaro kommunalt anställda mer än 59 dagar som andel av total sjukfrånvaro, (%) totalt	37,5	36,4	46,3	41,8

Facklig samverkan

2018 tecknade kommunen ett lokalt kollektivavtal om samverkan med alla 20 fackliga organisationer. Samverkansavtalet innebär en förändrad tillämpning av medbestämmandelagen (MBL) och arbetsmiljölagen (AML) genom att samverkan ersätter arbetsgivarens förhandlings- och informationskyldighet enligt MBL, och att arbetsgivarens skyldighet enligt AML hanteras i samverkan.

Avtalet började tillämpas 2019 och lokala samverkansgrupper är etablerade i nästan alla verksamheter. En utvärdering av samverkansavtalet ska göras 2020.

Hälsa och friskvård

Medarbetare erbjuds friskvårdsbidrag och att delta på kostnadsfria motionspass och motionslopp. Totalt använde 827 medarbetare sitt friskvårdsbidrag 2019, vilket var något färre än året innan, då 911 medarbetare använde friskvårdsbidraget.

Företagshälsovård och personalstöd

Kommunen erbjuder alla anställda personalstöd som är anonymt, gratis och tillgängligt dygnet runt. Här kan medarbetare få vägledning i psykosociala, privatjuridiska och ekonomiska frågor. Företagshälsovården är ett stöd både för att förebygga ohälsa men också för att ge stöd till medarbetarna om de drabbas av arbetsrelaterad ohälsa.

Personalkostnader

Personalkostnader (mnkr)	2019	2018
Löner	606,8	608,2
Sjuklön	5,7	9,3

Kommunens kostnader för sjukfrånvaro består inte bara av sjuklönen, utan även kostnader för vikarier, produktionsbortfall och andra störningar i verksamheten.

Förväntad utveckling

Kända framtida förhållanden och förväntningar, baserade på kända förhållanden som berör kommunen

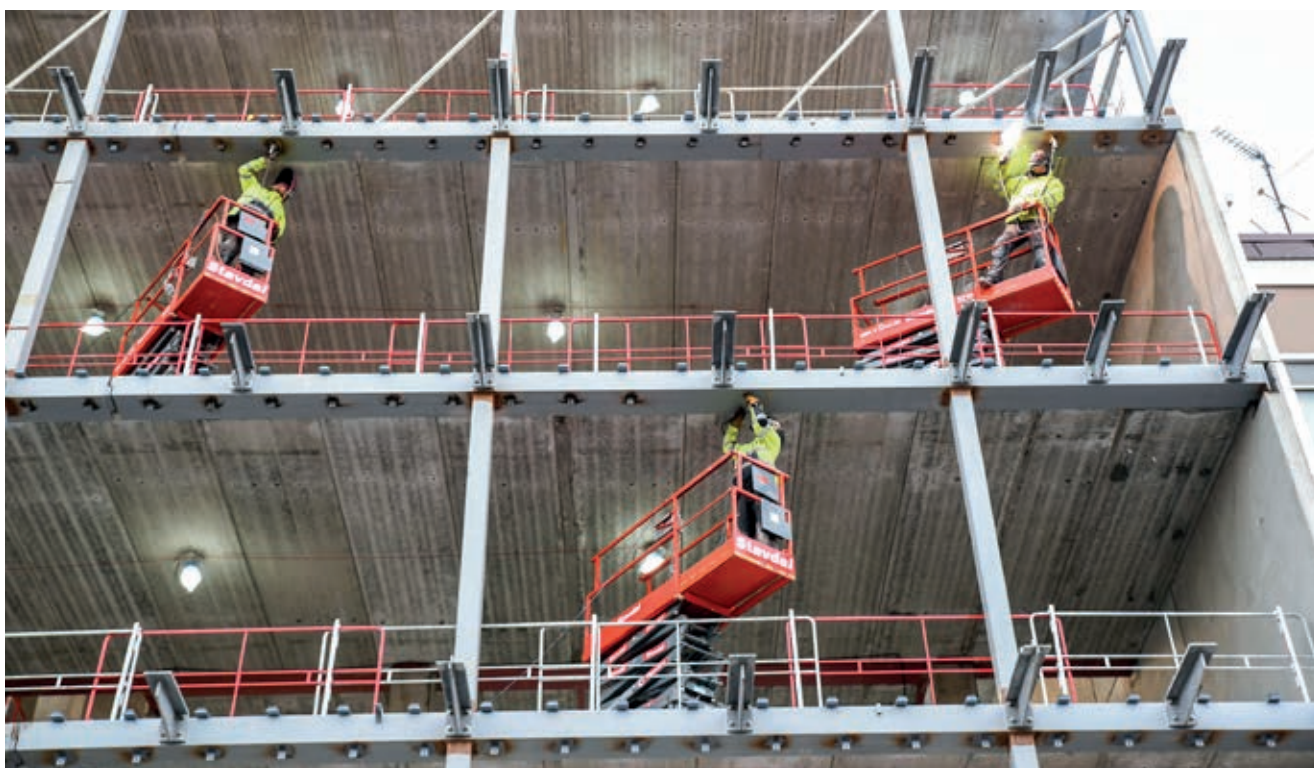
Kommunen har för 2020 budgeterat med ett positivt resultat med cirka 159 mnkr. Störst bidragande orsak till det positiva resultatet beror på att kommunfullmäktige beslutat om en skatteköjning från 1 januari 2020 med 1,40 kr. Anledningen till skatteköjningen är att reglera det negativa balanskravsresultatet. Kommunen har också beslutat om effektiviseringar och besparingar på nämnderna med anledning av kommunens ekonomiska situation.

Risker och osäkerhetsfaktorer förknippade med dessa förhållanden

Med anledning av Covid-19 är osäkerheten stor vad det gäller kommunens intäkter och kostnader kommande år.

Fremst är det en försämrad konjunktur i Sverige och den kommunalekonomiska utjämnningen som kan leda till minskade skatteintäkter. Kostnaderna för bland annat personal och materiel kopplade till covid-19 kommer tillkomma. Osäkerheten är stor till vilken storlek intäkter och kostnader kommer påverkas. Ytterligare en osäkerhetsfaktor är politiska beslut som kan påverka bland annat statsbidragen.

Risk finns för att de åtgärder verksamheterna har vidtagit för att få en ekonomi i balans inte får full effekt under kommande år.

Resultaträkning

(mnkr)	Not	Koncern	Koncern	Koncern	Kommun	Kommun	Kommun	Kommun
		Enligt ÅR	Justerad ÅR	Enligt tidigare fastställd ÅR	Enligt ÅR	Justerad ÅR	Enligt tidigare fastställd ÅR	Justerad ÅR
		2019	2018	2018	2019	2018	2018	2018
Verksamhetens intäkter	1	588,7	653,6	653,6	586,4	667,1	667,1	
Verksamhetens kostnader	2	-2 361,9	-2 330,3	-2 330,2	-2 364,0	-2 333,2	-2 333,2	
Avskrivningar	3	-142,3	-130,0	-130,0	-138,1	-128,7	-128,7	
Verksamhetens nettokostnader	4	-1 915,5	-1 806,7	-1 806,6	-1 915,8	-1 794,7	-1 794,7	
Skatteintäkter	5	2 345,5	2 256,6	2 256,6	2 345,5	2 256,6	2 256,6	
Generella statsbidrag och utjämning	6	-524,3	-535,1	-535,1	-524,3	-535,1	-535,1	
Verksamhetens resultat		-94,3	-85,2	-85,1	-94,6	-73,3	-73,3	
Finansiella intäkter	7	25,9	1,3	3,0	26,2	1,7	3,4	-1,7
Finansiella kostnader	8	-11,5	-16,6	-9,0	-11,4	-16,1	-8,5	-7,6
Resultat efter finansiella poster		-79,9	-100,5	-91,1	-79,7	-87,7	-78,4	-9,3
Extraordinära intäkter								
Extraordinära kostnader								
ÅRETS RESULTAT		-79,9	-100,5	-91,1	-79,7	-87,7	-78,4	-9,3

Balansräkning

(mnkr)		Enligt ÅR	Enligt ny redo- visnings- princip	Enligt tidigare fastställd ÅR	Enligt ÅR	Enligt ny redo- visnings- princip	Enligt tidigare fastställd ÅR	Justering
	Not	Koncern UB 2019	Koncern IB 2019	Koncern UB 2018	Kommun UB 2019	Kommun IB 2019	Kommun UB 2018	UB-IB
TILLGÅNGAR								
Anläggningstillgångar								
Immateriella anläggningstillgångar	9	1,9	6,5	6,5	1,9	6,5	6,5	
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	10	2 020,0	2 078,2	2 078,2	1 956,4	2 018,5	2 018,5	
Maskiner och inventarier	11	40,9	44,5	44,5	40,9	44,5	44,5	
Pågående investeringar	12	336,1	194,5	194,5	326,5	188,2	188,2	
Finansiella anläggningstillgångar	13	75,0	74,9	74,9	74,9	74,9	74,9	
Summa anläggningstillgångar		2 473,9	2 398,6	2 398,6	2 400,6	2 332,6	2 332,6	
Omsättningstillgångar								
Förråd, lager och exploateringsfastigheter	14	48,5	55,8	55,8	48,3	55,7	55,7	
Fordringar	15	176,3	177,0	177,0	175,5	179,4	179,4	
Kortfristiga placeringar	16	137,0	121,2	104,0	137,0	121,2	104,0	+17,2 (26,6-9,3)
Kassa och bank	17	36,8	0,0	0,0	36,7	0,0	0,0	
Summa omsättningstillgångar		398,6	354,1	336,9	397,6	356,3	339,0	
SUMMA TILLGÅNGAR		2 872,5	2 752,7	2 735,4	2 798,2	2 688,8	2 671,6	(26,6-9,3)
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER								
Eget kapital								
Eget kapital	18	1 342,5	1 439,4	1 412,8	1 358,9	1 443,1	1 416,6	+26,6
Årets resultat		-79,9	-100,4	-91,1	-79,7	-87,7	-78,4	-9,3
Summa eget kapital		1 262,5	1 339,0	1 321,7	1 279,2	1 355,4	1 338,1	(26,6-9,3)
Avsättningar								
Avsättningar för pensioner	19	250,2	208,0	208,0	250,2	208,0	208,0	
Andra avsättningar	20		0,1	0,1				
Summa avsättningar		250,2	208,1	208,1	250,2	208,0	208,0	

(mnkr)	Not	Enligt	Enligt ny	Enligt	Enligt	Enligt ny	Enligt	Justering
		ÅR	redo- visnings- princip	tidigare fastställd ÅR	ÅR	redo- visnings- princip	tidigare fastställd ÅR	
		Koncern UB 2019	Koncern IB 2019	Koncern UB 2018	Kommun UB 2019	Kommun IB 2019	Kommun UB 2018	UB-IB
Summa skulder								
Långfristiga skulder	21	689,0	716,5	716,5	612,9	655,4	655,4	
Kortfristig checkräknings- kredit	22	16,8	53,8	53,8	8,8	34,6	34,6	
Kortfristiga skulder	22	653,9	435,3	435,3	647,2	435,5	435,5	
Summa skulder		1 359,7	1 205,6	1 205,6	1 268,8	1 125,4	1 125,4	
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER								+17,2 (26,6-9,3)
Ställda panter och ansvarsförbindelser	23	638,1	645,8	645,8	638,1	645,8	645,8	
- varav kommunens borgen för Djursholms AB		76,2	61,2	61,2	76,2	61,2	61,2	

Notförteckning

Redovisningen har skett i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) samt rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR). Kompletterande beskrivning lämnas under respektive not.

Not (mnkr)	Koncern	Koncern	Kommun	Kommun
	2019-12	2018-12	2019-12	2018-12
1 Verksamhetens intäkter				
Försäljningsmedel	3,3	2,4	3,3	2,4
Taxor och avgifter	185,3	184,5	185,3	184,5
Hyror och arrenden	122,3	111,7	119,9	110,7
Bidrag	156,2	188,7	156,2	188,7
Försäljning av verksamhet och konsulttjänster	118,5	119,9	118,5	119,9
Försäljning av exploateringsfastigheter	1,3	46,4	1,3	46,4
Försäljning av anläggningstillgångar	1,8	-	1,8	14,5
Övriga verksamhetsintäkter	-0,0	-0,0	-0,0	-0,0
	588,7	653,6	586,4	667,1
2 Verksamhetens kostnader				
Inköp av anläggningstillgångar	-1,1	-1,6	-1,1	-1,6
Inköp av anläggnings- och underhållsmaterial	-20,0	-0,1	-20,0	-0,1
Lämnade bidrag	-35,2	-33,7	-35,2	-33,7
Köp av huvudverksamhet	-955,3	-948,4	-955,3	-948,4
Löner, förmåner och diverse kostnadsersättningar	-663,8	-672,7	-663,8	-672,7
Sociala avgifter	-226,7	-226,3	-226,7	-226,3
Pensionskostnader	-95,0	-78,7	-95,0	-78,7
Lokal- och markhyror	-49,3	-49,1	-49,3	-49,1
Fastighetskostnader och fastighetsentreprenad	-76,5	-77,3	-78,5	-80,2
Bränsle, energi och vatten	-34,4	-28,8	-34,4	-28,8
Hyra/leasing av anläggningstillgångar	-11,2	-10,5	-11,2	-10,5
Förbrukningsinventarier och förbrukningsmaterial	-44,8	-44,2	-44,8	-44,2
Kontorsmaterial och trycksaker	-1,6	-2,4	-1,6	-2,4
Reparation och underhåll	-3,1	-2,9	-3,1	-2,9
Tele- och it-kommunikation samt postbefordran	-7,4	-9,9	-7,4	-9,9
Kostnader för transportmedel	-5,9	-5,5	-5,9	-5,5
Transporter och resor	-17,1	-13,9	-17,1	-13,9
Representation	-2,0	-2,8	-2,0	-2,8
Annonser, reklam, information	-1,0	-1,5	-1,0	-1,5
Försäkringspremier och riskkostnader	-9,5	-10,2	-9,5	-10,2
Övriga främmande tjänster	-63,4	-63,4	-63,4	-63,4
Tillfälligt inhyrd personal	-12,8	-18,4	-12,8	-18,4
Diverse kostnader*	-24,8	-28,0	-24,8	-28,0
Uppskjuten skatt dotterbolag	0,2	0,1	-	-
	-2 361,9	-2 330,2	-2 364,0	-2 333,2
* Varav kostnad för räkenskapsrevision	-0,2	-0,2	-0,2	-0,1

Not (mnkr)	Koncern	Koncern	Kommun	Kommun
	2019-12	2018-12	2019-12	2018-12
3 Avskrivningar				
Planenliga avskrivningar på immateriella anläggningstillgångar	- 3,0	- 2,6	- 3,0	- 2,6
Planenliga avskrivningar, fastigheter	- 120,2	- 115,6	- 116,1	- 112,5
Planenliga avskrivningar, maskiner och inventarier	- 8,9	- 10,0	- 8,9	- 10,0
Summa nedskrivningar av anläggningstillgångar	- 10,1	- 1,9	- 10,1	- 3,7
Utrangering Berga gård pga fsg till DJAB	- 1,1	-	- 1,1	-
Utrangering Hagaskolan pga rivning	- 3,8	-	- 3,8	-
Delvis nedskrivning av modulhus Rinkebyvägen pga övervärdering	- 0,3	-	- 0,3	-
Nedskrivning immateriella tillgångar pga övervärdering	- 4,0	-	- 4,0	-
Nedskrivning inventarier pga kortare livslängd än beräknat	- 0,9	-	- 0,9	-
	- 142,3	- 130,0	- 138,1	- 128,7
Av- och nedskrivningar har gjorts i enlighet med rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR). Avskrivningar görs för den beräknade nyttjandeperioden med linjär avskrivning baserat på anskaffningsvärdet. Nedskrivningarnas återvinningsvärde har bedömts efter vad som enligt rekommendationer från RKR, är drift- resp investeringskostnader. Därefter har korrigeringar av tidigare bokfört värde av tillgångarna gjorts och omklassificerats till driftkostnader.				
4 Verksamhetens nettokostnader				
Nämndernas nettokostnader enligt driftredovisningen	- 1 872,2	- 1 836,7	- 1 874,2	- 1 839,2
Interna poster (internränta)	28,2	31,5	28,2	31,5
Delsumma	- 1 844,0	- 1 805,2	- 1 846,0	- 1 807,7
Pensioner (netto)	- 67,2	- 46,3	- 67,2	- 46,3
Fastighetsförsäljningar exploatering	1,3	46,4	1,3	46,4
Fastighetsförsäljningar anläggningar	0,1	-	1,8	14,5
Övriga intäkter	9,3	1,4	9,3	1,4
PO-differens	1,3	0,6	1,3	0,6
Övriga kostnader	- 19,6	- 0,5	- 19,6	- 0,5
Förändring semesterlöneskuld inklusive PO	3,4	- 3,1	3,4	- 3,1
Verksamhetens nettokostnader	- 1 915,5	- 1 806,7	- 1 915,8	- 1 794,7

Not (mnkr)	Koncern	Koncern	Kommun	Kommun	
	2019-12	2018-12	2019-12	2018-12	
5 Skatteintäkter					
Preliminära skatteintäkter	2 359,0	2 263,4	2 359,0	2 263,4	
Prognos för slutavräkning	- 14,3	- 4,8	- 14,3	- 4,8	
Justering slutavräkning föregående år	0,8	- 2,0	0,8	- 2,0	
	2 345,5	2 256,6	2 345,5	2 256,6	
6 Generella statsbidrag och utjämning					
Regleringsavgift/-bidrag	23,3	5,2	23,3	5,2	
Införandebidrag	-	3,1	-	3,1	
Kostnadsutjämning	202,7	203,3	202,7	203,3	
Inkomstutjämning	- 786,9	- 777,5	- 786,9	- 777,5	
Kommunal fastighetsavgift	56,8	54,6	56,8	54,6	
Generella bidrag från staten	6,6	6,2	6,6	6,2	
Utjämningsavgift LSS	- 26,8	- 30,0	- 26,8	- 30,0	
	- 524,3	- 535,1	- 524,3	- 535,1	
					Enligt ny redov princip 2018
7 Finansiella intäkter					
Ränteintäkter likvida medel	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ränteintäkter kundfordran	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Borgensavgift	-	0,0	0,4	0,3	0,3
Extern medelsförvaltning realiserad vinst	1,2	0,0	1,2	0,0	1,3
Extern medelsförvaltning orealiserad vinst	24,6	3,0	24,6	3,0	-
	25,9	3,0	26,2	3,4	1,7
					Enligt ny redov princip 2018
8 Finansiella kostnader					
Räntekostnader	- 6,9	- 7,5	- 6,7	- 6,9	- 6,9
Byggekreditivränta	3,3	2,7	3,3	2,7	2,7
Ränta pensionsskuld	- 5,5	- 3,9	- 5,5	- 3,9	- 3,9
Extern medelsförvaltning orealiserade förluster	- 2,0	-	- 2,0	-	- 7,6
Övriga finansiella kostnader	- 0,4	- 0,4	- 0,4	- 0,4	- 0,4
	- 11,5	- 9,0	- 11,4	- 8,5	- 16,1
Byggekreditivränta avser den internränta som påförts pågående investeringar.					

Not (mnkr)	Koncern 2019-12	Koncern 2018-12	Kommun 2019-12	Kommun 2018-12
9 Immateriella anläggningstillgångar				
Immateriella anläggningstillgångar	1,9	6,5	1,9	6,5
	1,9	6,5	1,9	6,5
Redovisat värde vid årets början	14,2	13,8	14,2	13,8
Investeringar	2,4	1,0	2,4	1,0
Redovisat värde av avyttringar och utrangeringar		-0,3		-0,3
Nedskrivningar	-4,0		-4,0	
Justering omklassificering				
Akkumulerade avskrivningar	-10,7	-8,1	-10,7	-8,1
Övriga förändringar				
Redovisat värde vid årets slut	1,9	6,5	1,9	6,5
Immateriella anläggningstillgångar är externt förvärvade.				
10 Mark, byggnader och tekniska anläggningar				
Verksamhetsfastigheter	1 112,7	1 143,3	1 049,1	1 083,5
Markreserv	68,4	68,4	68,4	68,4
Fastigheter för annan verksamhet	194,0	204,5	194,0	204,5
Publika fastigheter	506,7	520,1	506,7	520,1
Fastigheter för affärsverksamhet (VA-verket)	138,1	141,9	138,1	141,9
	2 020,0	2 078,2	1 956,4	2 018,5
Ingående anskaffningsvärde	3 741,2	3 668,9	3 681,5	3 395,5
Inköp	6,8	291,3	5,9	289,5
Överföringar från pågående arbete	61,3		53,3	
Utrangeringar	-8,8	-1,8	-8,8	-1,8
Utgående anskaffningsvärde	3 800,5	3 958,4	3 731,8	3 683,2
Ingående ack. avskrivningar	-1 880,3		-1 664,7	
Ingående ack. försäljningar/inköp koncernen	226,5			
Utrangeringar	5,3		5,3	
Årets avskrivningar	-132,1		-116,1	
Utgående ack. avskrivningar	-1 780,6	-1 880,3	-1 775,5	-1 664,7
Redovisat värde vid årets slut	2 020,0	2 078,2	1 956,4	2 018,5

Not (mnkr)	Koncern	Koncern	Kommun	Kommun
	2019-12	2018-12	2019-12	2018-12
11 Maskiner och inventarier				
Ingående anskaffningsvärde	215,0	196,8	215,0	196,8
Inköp	1,2	23,1	1,2	23,1
Överföringar från pågående arbete	5,0		5,0	
Utrangering		-1,6		-1,6
Utgående anskaffningsvärde	221,2	218,3	221,2	218,3
Ingående ack. avskrivningar	-173,8		-173,8	
Ingående ack. nedskrivningar	3,3		3,3	
Nedskrivningar	-0,9		-0,9	
Årets avskrivningar	-8,9		-8,9	
Ackumulerade avskrivningar	-180,3	-173,8	-180,3	-173,8
Redovisat värde vid årets slut	40,9	44,5	40,9	44,5
12 Pågående investeringar				
Pågående investeringar	336,1	194,5	326,5	188,2
	336,1	194,5	326,5	188,2
13 Finansiella anläggningstillgångar				
Aktier och värdepapper	4,2	4,2	4,2	4,2
Aktier i kommunens koncernföretag	25,0	25,0	25,0	25,0
Uppskjuten skatteskuld	0,1	-	-	-
Bostadsrätter	45,7	45,7	45,7	45,7
	75,0	74,9	74,9	74,9
14 Förråd, lager och exploateringsfastigheter				
Oljelager	0,5	0,5	0,3	0,3
Exploateringsfastigheter	48,0	55,3	48,0	55,3
	48,5	55,8	48,3	55,7

Not (mnkr)	Koncern 2019-12	Koncern 2018-12	Kommun 2019-12	Kommun 2018-12
15 Fordringar				
Kundfordringar	24,1	13,1	24,1	13,1
Diverse kortfristiga fordringar				
Momsfordran	21,5	26,4	21,5	26,4
Övriga kortfristiga fordringar	5,1	22,0	5,1	22,0
Skattekonto	0,8	0,7	0,8	0,7
Interimsfordringar				
Skatteintäkter	26,1	0,0	26,1	0,0
Fastighetsavgift	1,4	23,4	1,4	23,4
Periodiserade kostnader	18,2	25,5	18,2	25,5
Förutbetalda kostnader	26,5	2,9	26,5	2,9
Upplupna intäkter	52,6	63,0	51,8	65,4
Övriga interimsfordringar	0,0	0,0	0,0	0,0
	176,3	177,0	175,5	179,4
Bokföringsmässig avskrivning har skett av de fordringar som är äldre än ett år, det vill säga med förfallodag före den 31 december 2018, utom i de fall utredning pågår eller betalningsplan har upprättats.				
				Enligt ny redov princip IB 2019
16 Kortfristiga placeringar				
Aktier och värdepapper				
Cliens mixfond	137,0	104,0	137,0	104,0 121,2
	137,0	104,0	137,0	104,0 121,2
Enligt LKBR ska vissa finansiella instrument värderas till verkligt värde. Med detta som bakgrund har värdet på Cliens mixfond omräknats från anskaffningsvärde till verkligt värde.				
17 Kassa och bank				
Bank	36,8	0,0	36,7	0,0
	36,8	0,0	36,7	0,0

Not (mnkr)	Koncern 2019-12	Koncern 2018-12	Kommun 2019-12	Kommun 2018-12
18 Eget kapital				
Ingående eget kapital enligt fastställd balansräkning	1 339,0	1 412,8	1 355,4	1 416,6
Justering ingående EK pga att finansiella instrument ska värderas till verkligt värde enligt ny redovisningslag		26,6		26,6
Ingående eget kapital justerat	1 339,0	1 439,4	1 355,4	1 443,1
Justering årets resultat pga att finansiella instrument ska värderas till verkligt värde enligt ny redovisningslag		-9,3		-9,3
Justering VA-/avfallskollektivens resultat 2019	3,5		3,5	
Årets resultat	-79,9	-91,1	-79,7	-78,4
Årets resultat inklusive korrigerering		-100,4		-87,7
Summa eget kapital	1 262,6	1 339,0	1 279,2	1 355,4
19 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser				
Specifikation - Avsatt till pensioner				
Särskild avtals-/ålderspension	-	-	-	-
Förmånsbestämd/kompletterande pension	194,0	160,0	194,0	160,0
Ålderspension	6,4	6,1	6,4	6,1
Pension till efterlevande	1,0	1,3	1,0	1,3
Summa pensioner	201,3	167,4	201,3	167,4
Löneskatt	48,8	40,6	48,8	40,6
Summa avsatt till pensioner	250,2	208,0	250,2	208,0
Antal visstidsförordnanden				
Politiker	2	2	2	2
Avsatt till pensioner				
Ingående avsättning till pensioner inklusive löneskatt	208,0	182,5	208,0	182,5
Nyintjänad pension, varav	33,9	21,3	33,9	21,3
förmånsbestämd ålderspension	33,6	20,6	33,6	20,6
efterlevandepension	0,2	0,7	0,2	0,7
Årets utbetalningar	-5,3	-4,6	-5,3	-4,6
Ränte- och basbeloppsuppräknig	5,5	3,9	5,5	3,9
Övrig post	-0,2	-0,1	-0,2	-0,1
Förändring av löneskatt	8,2	5,0	8,2	5,0
Summa avsatt till pensioner	250,2	208,0	250,2	208,0
Aktualiseringsgrad (%)	60,0 %	60,0 %	60,0 %	60,0 %
Beräkningsgrund för pensioner framgår av avsnittet Redovisningsprinciper.				

Not (mnkr)	Koncern	Koncern	Kommun	Kommun
	2019-12	2018-12	2019-12	2018-12
20 Andra avsättningar				
Avsättning uppskjuten skatt dotterbolag	0,0	0,1	0,0	0,0
	0,0	0,1	0,0	0,0
21 Långfristiga skulder				
Förutbetalda intäkter som regleras över flera år				
Investeringsbidrag	19,2	20,5	19,2	20,5
Återstående antal år (vägt i snitt)	30	35	30	35
Anslutningsavgifter	43,7	38,8	43,7	38,8
Återstående antal år (vägt i snitt)	45	44	45	44
Summa förutbetalda intäkter	62,9	59,3	62,9	59,3
Handelsbanken	151,2	151,2	150,0	150,0
Nordea	625,0	400,0	550,0	400,0
SEB	-	60,0	-	-
Swedbank	146,1	146,1	146,1	146,1
Summa långfristiga skulder	922,3	757,3	846,1	696,1
Kortfristig del av långfristig skuld	- 296,1	- 100,0	- 296,1	- 100,0
	689,0	716,5	612,9	655,4
Genomsnittlig upplåningsränta	0,7 %	0,8 %	0,7 %	0,8 %
Genomsnittlig räntebindningstid (år)	3,8	3,7	4,7	4,2
Analys förfallostruktur				
Lån som förfaller inom				
1 år	297,3	161,2	296,1	100,0
2-3 år	375,0	-	300,0	-
3-5 år	250,0	596,1	250,0	596,1
Total	922,3	757,3	846,1	696,1

Not (mnkr)	Koncern 2019-12	Koncern 2018-12	Kommun 2019-12	Kommun 2018-12
22 Kortfristiga skulder				
Kortfristiga skulder till kreditinstitut och kunder	296,1	100,0	296,1	100,0
Kortfristig checkräkningskredit	16,8	53,8	8,8	34,6
Leverantörsskulder	95,4	119,0	95,4	119,0
Momsskuld	3,8	-0,5	3,8	-0,5
Övriga kortfristiga skulder	0,1	0,1	0,1	0,1
Interimsskulder				
Förutbetalda skatteintäkter	16,9	13,5	16,9	13,5
Retroaktiva löner	1,7	0,9	1,7	0,9
Timlöner				
OB-ersättningar	0,0	3,6	0,0	3,6
Semesterlöneskuld	37,3	39,8	37,3	39,8
Upplupna räntekostnader	0,7	0,4	0,7	0,4
Upplupna personalkostnader (skatt och avgifter)	45,3	46,9	45,3	46,9
Individuell pension inklusive löneskatt	39,2	29,7	39,2	29,7
Utbetalda pensioner skls	7,8	-0,2	7,8	-0,2
Förutbetalda hyresintäkter	7,3	3,5	7,3	3,5
Övriga interimsskulder	102,2	78,5	95,4	78,7
	670,7	489,1	656,0	470,1
23 Ställda panter och ansvarsförbindelser				
Ansvarsförbindelser pensioner (inklusive löneskatt)				
Kommunen	508,3	527,9	508,3	527,9
Borgensåtaganden				
Djursholms AB	76,2	61,2	76,2	61,2
Egna hem och småhus, förlustansvar kreditgaranti	0,0	0,0	0,0	0,0
Övriga förpliktelser	53,6	56,8	53,6	56,8
	638,1	645,8	638,1	645,8
Not om operationella leasingavtal				
Samtliga av kommunens leasingavtal redovisas som operationella leasingavtal. Leasingen avser IT-utrustning såsom datorer. Huvuddelen av dessa avtal har en löptid som understiger 3 år.				

Not (mnkr)	Koncern 2019-12	Koncern 2018-12	Kommun 2019-12	Kommun 2018-12	
					Enligt ny redov princip IB 2019
24 Ej likvidpåverkande medel från den löpande verksamheten					
Justering resultat VA/Avfall	3,5	-6,0	3,5	-6,0	-6,0
Justering för av- och nedskrivningar	142,3	130,0	138,1	128,7	130,0
Justering orealiserat resultat medelsförvaltningen	-6,8	-	-6,8	-	-
Justering realiserat resultat medelsförvaltningen	-1,2	-	-1,2	-	-1,3
Justering verklig värdeförändring medelsförvaltningen	-	-	-	-	7,6
Justering ändrad redovisningsprincip 2018	-9,3	-	-9,3	-	-
Justering ändrad redovisningsprincip ack 2017	26,6	-	26,6	-	-
Justering för förändring av avsättning pension och löneskatt	42,2	25,5	42,2	25,5	25,5
	197,3	149,5	193,1	148,2	155,8
					Enligt ny redov princip IB 2019
25 Likvidpåverkande medel från den löpande verksamheten					
Ökning (-)/minskning (+), förråd, varulager och exploateringsfastigheter	7,4	3,2	7,4	-8,9	-8,9
Ökning (-)/minskning (+), kortfristiga fordringar	0,7	-83,7	3,9	36,5	36,5
Ökning (-)/minskning (+), medelsförvaltning (aktier/värdepapper)	-33,1	8,7	-33,1	5,2	-
Ökning (+)/minskning (-), kortfristiga skulder	22,5	-37,6	15,6	73,5	-26,5
	-2,5	-109,4	-6,2	106,4	1,2
26 Medel från investeringsverksamheten					
Inköp aktier dotterbolag	0,0	0,0	0,0	-25,0	
	0,0	0,0	0,0	-25,0	

Finansieringsanalys

(mnkr)						Enligt ny redo- visnings- princip	Enligt tidigare fastställd ÅR
	Not	Koncern UB 2019	Koncern IB 2019	Koncern UB 2018	Kommun UB 2019	Kommun IB 2019	Kommun UB 2018
Den löpande verksamheten							
Resultat före extraordinära poster		- 79,9	- 100,4	- 91,1	- 79,7	- 87,7	- 78,4
Justering för ej likvid- påverkande poster	24	197,3	155,8	149,5	193,1	154,5	148,2
Justering för förändring av rörelsekapital	25	- 2,5	- 3,3	101,9	- 6,2	1,2	106,4
Kassaflöde från den löpande verksamheten		114,9	52,1	160,3	107,2	68,0	176,2
Investeringsverksamheten							
Investering i mark, byggnader och tekniska anläggningar		- 211,3	- 310,0	- 310,0	- 199,9	- 304,9	- 304,9
Investering i maskiner och inventarier		- 6,2	- 23,1	- 23,1	- 6,2	- 23,1	- 23,1
Försäljning av värdepapper		8,0	8,2		8,0	8,2	-
Inköp/Försäljning av anläggningstillgångar	26	-	- 25,0	- 25,0	-	- 25,0	- 25,0
Kassaflöde från investeringsverksamheten		- 209,5	- 349,9	- 358,1	- 198,2	- 344,8	- 353,1
Finansieringsverksamheten							
Nyupplåning		325,0	104,0	104,0	250,0	100,0	100,0
Periodiserade avgifter		3,6	8,2	8,2	3,6	8,2	8,2
Amortering av lån		- 160,0	-	-	- 100,0	-	-
Utnyttjad checkräkning		16,8	53,7	-	8,8	34,6	-
Justering kortfristig del av långfristig skuld		-	-	- 100,0	-	-	- 100,0
Ökning (-)/minskning (+), långfristiga fordringar		- 0,1			-	-	-
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		185,2	165,9	12,2	162,4	142,8	8,2
Årets kassaflöde		90,6	- 131,9	- 185,5	71,4	- 134,0	- 168,7
Likvida medel vid periodens början		- 53,7	131,9	131,9	- 34,6	134,0	134,0
Likvida medel vid periodens slut		36,8	0,0	- 53,7	36,7	- 0,0	- 34,6

Driftredovisning

(tkr)	31/12/2019			31/12/2019			Netto- avvikelse
	Bokslut			Budget			
Nämnd Verksamhet/program	Intäkt	Kostnad	Netto- kostnad	Intäkt	Kostnad	Netto- kostnad	
Kommunstyrelsen							
Politisk ledning och partistöd	1	9 813	-9 812	0	9 603	-9 603	-209
Kommunledningskontor	41 598	124 983	-83 385	41 901	134 360	-92 460	9 075
Festvåningar	2 011	2 459	-448	1 766	1 966	-200	-248
Trygg- och säkerhet	1 163	17 140	-15 978	1 058	16 995	-15 937	-41
Valnämnden	700	1 538	-838	600	2 058	-1 458	620
Övrig gemensam verksamhet	0	7 430	-7 430	0	7 901	-7 901	471
Summa	45 472	163 363	-117 891	45 325	172 883	-127 558	9 667
Produktionsutskottet							
Ledning och administration	14 436	12 624	1 812	13 980	16 590	-2 610	4 422
Förskolor	110 642	117 830	-7 189	115 050	115 050	0	-7 189
Ungdom och skola	578 868	591 412	-12 544	582 553	579 943	2 610	-15 153
Summa	703 946	721 867	-17 921	711 583	711 583	-0	-17 921
Revision							
Revisionsverksamhet	0	1 090	-1 090	0	1 321	-1 321	231
Summa	0	1 090	-1 090	0	1 321	-1 321	231
Överförmyndarnämnden							
Överförmyndarverksamhet	0	3 180	-3 180	0	3 580	-3 580	400
Summa	0	3 180	-3 180	0	3 580	-3 580	400
Byggnadsnämnden							
Nämnd	0	675	-675	0	720	-720	45
Stab	90	3 970	-3 880	0	4 200	-4 200	319
Bygglov	5 611	9 752	-4 141	4 900	10 580	-5 680	1 539
Kart och mät	2 831	5 987	-3 156	2 600	6 201	-3 601	445
Summa	8 532	20 384	-11 852	7 500	21 700	-14 200	2 348
Miljö- och hälsoskyddsnämnden							
Nämnd	0	383	-383	0	443	-443	60
Stab	50	1 938	-1 888	0	2 344	-2 344	456
Miljösamordning	1	950	-949	0	1 002	-1 002	52
Livsmedel	1 656	1 937	-281	1 500	2 234	-734	453
Miljö- och hälsoskydd	1 393	5 892	-4 499	1 500	6 277	-4 777	278
Summa	3 099	11 099	-8 000	3 000	12 299	-9 299	1 299

(tkr)	31/12/2019			31/12/2019			Netto- avvikelse
	Bokslut			Budget			
	Intäkt	Kostnad	Netto- kostnad	Intäkt	Kostnad	Netto- kostnad	
Nämnd Verksamhet/program							
Kultur- och fritidsnämnden							
Administration och nämnd	0	3 870	-3 870	0	3 384	-3 384	-486
Anläggningar	3 130	32 317	-29 186	2 321	32 643	-30 322	1 136
Föreningsstöd	2 246	17 831	-15 585	2 205	18 016	-15 811	226
Fritidsgårdar	2 533	11 884	-9 350	1 827	11 885	-10 058	708
Bibliotek	2 607	16 339	-13 732	2 306	17 424	-15 118	1 386
Kulturskola o kulturstöd	5 316	19 557	-14 242	5 647	20 813	-15 166	925
Träffpunkt Enebyberg	263	3 697	-3 434	100	3 840	-3 740	306
Summa	16 096	105 494	-89 399	14 406	108 006	-93 600	4 201
Tekniska nämnden							
Administration o nämnd	14 700	14 700	0	14 961	14 961	0	0
Gata och trafik	14 153	78 352	-64 200	11 000	80 161	-69 161	4 961
Parker och naturområden	14	18 064	-18 050	300	20 220	-19 920	1 870
Hamnar	1 781	5 085	-3 304	1 800	6 082	-4 282	978
Energi och klimat	319	1 717	-1 398	313	1 750	-1 437	39
Summa	30 966	117 918	-86 952	28 374	123 174	-94 800	7 848
Fastighetsnämnden							
Fastighetsförvaltning	269 862	264 138	5 723	265 900	259 400	6 500	-777
Summa	269 862	264 138	5 723	265 900	259 400	6 500	-777
Utbildningsnämnden							
Förskola och pedagogisk omsorg	34 319	216 739	-182 420	35 516	216 093	-180 577	-1 843
Grundskola, förskoleklass och fritidshem	31 197	563 940	-532 743	31 766	555 077	-523 311	-9 432
Gymnasieskola	3 081	144 789	-141 708	6 426	148 448	-142 022	314
Särskola	-254	17 746	-17 999	211	12 989	-12 778	-5 221
Vuxenutbildning	1 606	9 694	-8 088	300	7 057	-6 757	-1 331
Nämnd och administration	641	13 835	-13 194	685	15 795	-15 110	1 917
Övrig verksamhet	-1 048	2 902	-3 950	800	5 045	-4 245	295
Summa	69 543	969 645	-900 102	75 704	960 504	-884 800	-15 302
Socialnämnden							
Nämnd o socialkontor	1 818	16 458	-14 640	738	17 559	-16 821	2 181
Individ o familjeomsorg	36 463	117 630	-81 167	50 846	115 260	-64 414	-16 753
Socialpsykiatri	1 057	19 178	-18 121	1 016	18 571	-17 555	-567
Äldreomsorg	48 112	418 739	-370 626	44 245	421 195	-376 950	6 324
Funktionsnedsättning	11 960	169 337	-157 377	10 795	162 255	-151 460	-5 917
Vård och omsorg	191 305	192 935	-1 630	192 261	192 261	0	-1 630
Externa projekt	5 657	5 657	0	0	0	0	0
Summa	296 373	939 935	-643 561	299 901	927 101	-627 200	-16 362
Totalt			-1 874 224			-1 849 858	-24 366
Nämndernas nettokostnader*			-1 874 224			-1 849 858	-24 366

* exkl VA och Avfall.

Investeringsredovisning

Investeringar (mnkr)	Budget	Utfall	Avvikelse		Utfall
	2019	2019	mnkr	%	2018
Kommunstyrelsen	5,9	0,2	5,7	96,6 %	3,9
Produktionsutskottet	3,3	0,7	2,6	78,8 %	2,4
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	0,4	0,0	0,4	100,0 %	0,3
Byggnadsnämnden	1,8	0,2	1,6	88,9 %	1,6
VA- och Avfallsverksamhet	57,4	22,8	34,6	60,3 %	17,6
Tekniska nämnden	66,5	64,1	2,4	3,6 %	137,5
Fastighetsnämnden	132,9	105,4	27,5	20,7 %	144,0
Kultur- och fritidsnämnden	20,2	8,9	11,3	55,9 %	9,9
Socialnämnden	0,4	0,5	-0,1	-25,0 %	0,0
Summa investeringar	288,8	202,8	86,0	29,8 %	317,2

Borgensåtaganden

(tkr)		Ursprungligt Belopp	Kvarvarande Belopp 31/12/2019
Djursholms AB			
Avser Ekeby Gård		1 454,0	1 153,0
Avser lösen kommunlån		75 000,0	75 000,0
			76 153,0
Övrig bostadsförsörjning			
Kommunalt förlustansvar för egna hem (40 % av låneskuld)			8,6
			8,6
Övriga borgensåtaganden	Org nr		
Curlingklubbarna (Djursholm/Stocksund)	802417- 9353/816400- 1193	19 666,7	9 132,7
Daghemsföreningen Enebo	716420- 2629	2 920,0	1 819,9
Danderyds Sportklubb	816400- 3132	7 000,0	2 364,1
Danderyds Tennisklubb	812000- 0578	20 000,0	11 181,5
Ek föreningen TF-Skolbyggnad	769634- 2422	3 800,0	3 800,0
Enebybergs IF	812000- 0503	16 000,0	5 093,8
FC Djursholm	802416- 2276	9 500,0	9 794,5
Föräldrakooperativet Krubban	716421- 0630	2 220,0	993,8
IFK Stocksund	802429- 0408	8 300,0	6 190,7
Stocksunds IF	816400- 2381	9 496,0	3 236,2
Stiftelsen Stocksunds scoutstuga	816400- 1185	100,0	10,0
			53 617,0
Totalt borgensåtaganden 2019-12-31			129 778,7

VA-verksamhet

Resultaträkning

(tkr)	Not	Utfall 2019/12/31	Utfall 2018/12/31
Rörelseintäkter			
VA-avgifter, fasta och rörliga		68 131	61 365
Dagvattenavgifter		2 393	
Anläggningsavgifter		1 485	1 217
Övriga intäkter	1	256	154
VA-fond, intäkt	2	- 5 585	5 424
Summa		66 680	68 160
Rörelsekostnader			
Driftkostnader	3	- 18 418	- 18 212
Renvatteninköp, Norrvatten		- 12 669	- 10 183
Avloppskostnad, Käppala		- 16 847	- 16 650
Administrativa kostnader	4	- 10 886	- 10 408
Summa		- 58 820	- 55 453
Rörelseresultat		7 860	12 707
Avskrivningar		- 7 159	- 11 778
Resultat efter avskrivningar		700	929
Ränteintäkter		309	304
Räntekostnader		- 1 010	- 1 233
Resultat efter finansiella poster		0	0
Årets resultat		0	0

Balansräkning

(tkr)	Not	2019/12/31	2018/12/31
Tillgångar			
Anläggningstillgångar	5	186,126	171,115
Omsättningstillgångar	6	30 209	17 684
Summa tillgångar		216,335	188,799
Skulder			
Skuld till VA-kollektivet	7	43 705	38 811
VA kommunlån		154,031	- 54 934
Kortfristiga skulder	8	10 901	8 586
VA-fond, ackumulerat resultat	9	2 113	7 537
VA-fond, året		5 585	- 5 424
Summa skulder		216,335	- 5 424

Noter

Not	(tkr)	2019/12/31	2018/12/31
1	Övriga intäkter		
	Ränteintäkter kundfordringar	68	31
	Inkassoavgifter	42	27
	Försäljning av konsulttjänster	24	17
	Investeringsbidrag	30	30
	Övriga intäkter	92	49
		256	154
2	VA-verksamheten ska uppvisa ett nollresultat. Eventuella över- eller underskott redovisas som skuld eller fordran på abonnenterna.		
3	Driftkostnader		
	Driftentreprenad	- 2 617	- 2 268
	Reparationer	- 13 533	- 13 833
	Övrig tillsyn och skötsel	- 384	- 470
	Hyra av vattenmätare	- 1 099	- 1 079
	Övrigt	- 26	36
	El	- 758	- 598
		- 18 417	- 18 212
4	Administrativa kostnader		
	Löner	- 4 337	- 4 574
	Administrativa entreprenader	- 1 155	- 1 604
	Konsulter/utredningar	- 885	- 740
	Övriga administrativa kostnader*	- 4 510	- 3 490
		- 10 886	- 10 408
	* Tekniska kontorets administrativa kostnader för lokaler och gemensamma tjänster såsom it, telefoni, ekonomi, personal, ärendehantering, sekretariat och vaktmästeri fördelas på verksamheterna baserat på antal anställda inom respektive verksamhet.		
5	Anläggningstillgångar		
	Pågående projekt	47 977	29 186
	Fastighet för annan verksamhet	407 181	403 723
	Ackumulerad avskrivning	- 269 032	- 261 794
	Restvärde	186 126	171 115
	Komponentavskrivning tillämpad från och med 2016-01-01	År	
	Rör i backen	50	
	Ventiler	15	
	Pumpstation hus	80	
	Pumpstation tak, dörr, inredning	25	
	Pumpstation el	40	
	Pumpstation sumpgrop	30	
	Pumpstation pumpar	20	
	VA elektronik	5	
	Nya serviser och förbindelsepunkter	30	

Not	(tkr)	2019/12/31	2018/12/31
	Avskrivningstider tillämpade till och med 2015-12-31	År	
	VA-ledningar (från och med 2009)	50	
	VA-anläggningar (före 2009)	33	
	Pumpstationer	25	
6	Omsättningstillgångar		
	Kundfordringar	12 313	5 406
	Kassa och bank	17 896	12 278
		30 209	17 684
7	Skuld till VA-kollektivet		
	Från och med 2009 periodiseras 90 procent av inbetalda anläggningsavgifter. Avgifterna intäktsförs med 2 procent per år.		
	Förutbetalda anläggningsavgifter 2009	4 951	4 951
	Förutbetalda anläggningsavgifter 2010	4 622	4 622
	Förutbetalda anläggningsavgifter 2011	3 099	3 099
	Förutbetalda anläggningsavgifter 2012	2 664	2 664
	Förutbetalda anläggningsavgifter 2013	2 360	2 360
	Förutbetalda anläggningsavgifter 2014	4 096	4 096
	Förutbetalda anläggningsavgifter 2015	3 430	3 430
	Förutbetalda anläggningsavgifter 2016	9 574	9 574
	Förutbetalda anläggningsavgifter 2017	3 574	3 574
	Förutbetalda anläggningsavgifter 2018	3 983	3 983
	Förutbetalda anläggningsavgifter 2019	5 741	
	Totalt	48 094	42 353
	Avgår intäktsförda avgifter, ackumulerade	- 4 389	- 3 542
	Skuld till VA-kollektivet	43 705	38 811
8	Kortfristiga skulder		
	Upplupna kostnader/förutbetalda intäkter	10 900	6 152
	Leverantörsskulder	1	2 434
		10 901	8 586
9	VA-verksamheten ska uppvisa ett nollresultat. Eventuella över- eller underskott redovisas som skuld eller fordran på abonnenterna (VA-fond).		
	VA-fondens ingående balans	2 113	7 537
	VA-fondens utgående balans	7 698	2 113
	Redovisningsprinciper		
	Tillämpade redovisnings- och värderingsprinciper överensstämmer med kommunallagen (KL), kommunal redovisningslag (KRL) och lagen om allmänna vattentjänster (LAV07).		
	Redovisning av affärsverksamhet sker mot bakgrund av självkostnadsprincipen (RKR).		

Avfallsverksamhet

Resultaträkning

(tkr)	Not	Utfall 2019/12/31	Utfall 2018/12/31
Rörelseintäkter			
Avgifter		28 799	27 251
Årets resultat	1	2 094	536
Summa		30 893	27 787
Rörelsekostnader			
Driftkostnader	2	- 25 935	- 22 943
Administrativa kostnader	3	- 4 408	- 4 331
Summa		- 30 343	- 27 274
Rörelseresultat		550	513
Avskrivningar	4	- 550	- 513
Resultat efter avskrivningar		- 0	0
Årets resultat		- 0	0

Balansräkning

(tkr)	Not	2019/12/31	2018/12/31
Tillgångar			
Fordran kommun		- 6 106	- 3 761
Anläggningstillgångar	5	354	103
Omsättningstillgångar			0
Summa tillgångar		- 5 752	- 3 658
Skulder och eget kapital			
Kortfristiga skulder		0	0
Avfallsfond, ackumulerat resultat		- 3 658	- 3 122
Årets resultat		- 2 094	- 536
Summa skulder		- 5 752	- 3 658

Noter

Not	(tkr)	2019/12/31	2018/12/31
1	Avfallsverksamheten ska uppvisa ett nollresultat. Eventuella över- eller underskott redovisas som skuld eller fordran på abonnenterna och redovisas i avfallsfonden.		
	Avfallsfondens ingående balans 2019-01-01	- 3 658	- 3 122
	Avfallsfondens utgående balans 2019-12-31	- 5 752	- 3 658
2	Driftkostnader		
	Driftentreprenad	- 5 382	- 4 426
	Insamling och behandling av avfall	- 20 554	- 18 517
		- 25 935	- 22 943
3	Administrativa kostnader		
	Löner	- 1 461	- 1 729
	Administrativa entreprenader	- 1 123	- 1 074
	Konsulter/utredningar	- 163	- 152
	Övriga administrativa kostnader*	- 1 386	- 1 134
	Övriga kostnader	- 276	- 242
		- 4 408	- 4 331
	* Tekniska kontorets administrativa kostnader för lokaler och gemensamma tjänster såsom it, telefoni, ekonomi, personal, ärendehantering, sekretariat och vaktmästeri fördelas på verksamheterna baserat på antal anställda inom respektive verksamhet.		
4	Avfallskärl, avskrivning 7 år på samtliga storlekar av kärl.		
5	Anläggningstillgångar		
	Pågående projekt	354	103
		354	103

Redovisningsprinciper

Tillämpade redovisnings- och värderingsprinciper överensstämmer med kommunallagen (KL) och kommunal redovisningslag (KRL).

Redovisning av affärsverksamhet mot bakgrund av självkostnadsprincipen (RKR).

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen leder och samordnar kommunens verksamhet och har uppsikt över övriga nämnders verksamhet. Styrelsen driver utvecklingsfrågor och har ansvar för ekonomin. I kommunstyrelsens verksamhet ingår den politiska organisationen, kommunledningskontoret med de centrala ledningsresurserna och det administrativa stödet. Kommunstyrelsen har anslag för räddningstjänst och totalförsvarsplanering. Nämndens målpåfyllelse är ganska hög och verksamheten bedömer att tre av sju nämndmål uppnåddes 2019 och resterande fyra uppnåddes delvis. Kommunstyrelsen inklusive valnämnden redovisade en positiv avvikelse med 9,7 mnkr mot budget. Kommunstyrelsen hade ett överskottskrav på 3,0 mnkr.

Tabellen nedan visar kommunstyrelsens intäkter och kostnader exklusive valnämnden jämfört med budget och föregående år (mnkr).

Kommunstyrelsen	Budget 2019	Utfall 2019	Avvikelse mnkr	Avvikelse %	Utfall 2018
INTÄKTER	44,7	44,8	0,1	0,1 %	44,1
KOSTNADER	- 170,8	- 161,8	9,0	5,3 %	- 161,3
Nettokostnader	- 126,1	- 117,1	9,1	7,2 %	- 117,2

VIKTIGA HÄNDELSE I VERKSAMHETEN

Verksamhetsåret 2019 präglades av kommunens ekonomiska situation. Kommunstyrelsen beslutade att minska investeringarna för 2019 med cirka 35 procent och införde överskottskrav för vissa nämnder och krav på nämnderna att inte redovisa underskott. Den 21 november 2019 antog kommunfullmäktige budgeten för 2020 och plan 2021–2022 som visar hur kommunen ska reglera det samlade underskottet. Kommunstyrelsen startade 2019 ett omfattande utvecklingsarbete för att förbättra styrningen av ekonomiprocesserna och ekonomirutinerna. Under året implementerades kommunens mål- och styrmodell genom att nya riktlinjer för mål- och styrmodellen fastställdes och kommunens nämnder antog nya nämndmål för år 2020 och framåt. Arbetet med kommunens översiktsplan startade också 2019.

Trygghets- och säkerhetsfrågor var prioriterade under året. Kommunen utökade väktarronderingen utöver befintlig rondering och grannsamverkansbilen har använts mer än tidigare år och varit fullt bemannad.

Kommunfullmäktige beslutade i december 2019 att de kommunala resultatenheter som utför drift, ledning och styr-

ning inom förskola, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, gymnasieskola och gymnasiesärskola ska flyttas till utbildningsnämndens ansvarsområde från och med den 1 januari 2020 samt att avveckla kommunstyrelsens produktionsutskott.

Nämndmål	2019
Danderyds kommuns invånare, föreningar och organisationer ges möjlighet till inflytande.	◆
Danderyds kommuns organisation stödjer konkurrensneutralitet.	●
Invånarna ska vara nöjda med av kommunen finansierade insatser.	◆
Danderyds kommun är en attraktiv arbetsgivare som ger möjlighet till medarbetare och chefer att utvecklas.	◆
Danderyds kommuns verksamheter samverkar och gör rätt prioriteringar för att nå effektivitet.	◆
Danderyds kommun utvecklar och förbättrar ständigt de tjänster som kommunen erbjuder.	●
Danderyds kommun erbjuder företag goda förutsättningar att etablera sig och verka i kommunen.	●

MÅLUPPFYLLELSE

Kommunstyrelsens måluppfyllelse är ganska hög och verksamheten bedömer att tre av sju nämndmål uppfylldes 2019 och resterande fyra nämndmål bedöms vara delvis uppfyllda. Kommunstyrelsen har haft som mål att under 2019 införa tre digitala jämförelsetjänster som stödjer kundval, vilket uppnåddes då digitala jämförelser för skola, äldreomsorg och hemtjänst finns tillgängliga via kommunens webbsida. Kommunstyrelsen hade målet att det ska finnas minst 65 e-tjänster och det har överträffats då kommunen totalt hade 84 e-tjänster vid årets slut. SKR:s servicemätning visar att kommunens tillgänglighet per telefon har försämrats och det målet uppfylldes inte. Orsakerna är främst att kommunen har en stor andel samtal som blir obesvarade efter vidarekoppling från kontaktcenter eftersom det saknas lediga handläggare samt att kommunens talsvar varit alltför långt jämfört med andra kommuner. Däremot får kommunen höga betyg för kontakt via e-post och med en genomsnittlig svarstid på två timmar. Kommunen får även höga betyg för bemötande (95 procent) och engagemang (100 procent) i kontakten via telefon, där kommunen har ett bättre resultat än genomsnittet.

Kommunens resultat för nöjd-region-index (NRI) i SCB:s medborgarundersökning, nådde inte målet för 2019. Resultatet var ett index på 72 (av 100) jämfört med målet som var 79. Kommunen har dock fortfarande ett resultat som är högre än medelvärdet som var 59 för deltagande kommuner 2019. SCB:s medborgarundersökning visar att kommunens resultat generellt har försämrats jämfört med

tidigare år men är fortsatt högt jämfört med övriga medverkande kommuner.

Kommunens mål att vara en attraktiv arbetsgivare uppnåddes delvis 2019. Bedömningen baseras på att 2019 års resultat för hållbart medarbetarengagemang (HME) var 79 medan målet var 80. Personalomsättningen (medarbetare som slutar på egen begäran) ökade 2019 till 16,6 procent mot 14,4 procent 2018. Kommunen satsar på chefs- och ledarutveckling eftersom trygga och tydliga chefer skapar stabilitet i organisationen.

Kommunstyrelsens mål att kommunens verksamheter samverkar och gör rätt prioriteringar för att nå effektivitet bedöms som delvis uppfyllt. Bedömningen baseras på att kommunens nettokostnadsökning har avstannat och att en rad åtgärder och effektiviseringar har gjorts för att hantera kommunens ekonomiska situation. Trots detta redovisade kommunen ett underskott med 105,3 mnkr för 2019. Åtgärderna och effektiviseringarna under 2019 väntas ha positiva effekter på kommunens ekonomi kommande år, därför bedöms målet ändå som delvis uppfyllt.

EKONOMI

För 2019 redovisade kommunstyrelsen inklusive valnämnden en positiv avvikelse med 9,7 mnkr mot budget vilket motsvarar cirka 7 procent av budgeterade nettokostnader. Nämnden hade ett överskottskrav på 3,0 mnkr.

Tabellen nedan visar nämndens nettokostnader per verksamhet jämfört med budget och föregående år (mnkr).

Verksamhet	Budget 2019	Utfall 2019	Avvikelse mnkr	Avvikelse %	Utfall 2018
Politisk ledning och partistöd	-9,6	-9,8	-0,2	-2,2 %	-8,5
Kommunledningskontoret	-92,5	-83,4	9,1	9,8 %	-85,1
Festvåningar	-0,2	-0,4	-0,2	-124,3 %	-0,8
Trygg- och säkerhet	-15,9	-16,0	0,0	0,0 %	-15,1
Övrig gemensam verksamhet	-7,9	-7,4	0,5	6,0 %	-7,7
Nettokostnader	-126,1	-117,1	9,1	7,2 %	-117,2

Den positiva avvikelsen mot budget berodde främst på kommunledningskontoret som redovisade en positiv avvikelse mot budget med 9,1 mnkr. Den positiva avvikelsen berodde främst på lägre kostnader för löner till följd av en reducering av antalet tjänster och lägre kostnader för konsulter.

Överförmyndarnämnden

Överförmyndarnämnden är en lagstadgad verksamhet som kommunen måste ha. Överförmyndarnämndens uppgift är att utöva tillsyn över förmyndares, förvaltares och gode mäns förvaltning och efter ansökan eller anmälan utreda individens behov av dessa insatser. I uppdraget ligger även att tillse att gode män och förvaltare får kunskap och utbildning för att kunna fullgöra sitt uppdrag. Nämndens måluppfyllelse är hög och verksamheten bedömer att alla nämndmål har uppfyllts 2019. Överförmyndarnämnden redovisade en positiv avvikelse med 0,4 mnkr mot budget. Nämnden hade ett överskottskrav på 0,1 mnkr.

Tabellen nedan visar överförmyndarnämndens intäkter och kostnader jämfört med budget och föregående år (mnkr). Nämnden har inga intäkter.

Överförmyndarnämnden	Budget 2019	Utfall 2019	Avvikelse mnkr	Avvikelse %	Utfall 2018
INTÄKTER	0,0	0,0	0,0	0,0 %	0,0
KOSTNADER	- 3,6	- 3,2	0,4	11,1 %	- 3,1
Nettokostnader	- 3,6	- 3,2	0,4	11,1 %	- 3,1

VIKTIGA HÄNDELSER I VERKSAMHETEN

Överförmyndarnämnden hade vid utgången av 2019 totalt 270 aktiva ärenden vilket var en minskning från 284 vid utgången av 2018. Av dessa ärenden var 105 rena godmanskap för vuxna. Antalet nya anordnanden var 49 och 82 ärenden avslutades. Nämnden har granskat 158 årsräkningar och 22 sluträkningar. Det totala tillsynsbeloppet för 2019 var 472,1 mnkr.

Nämndmål	2019
I Danderyds kommun är personalen tillgänglig och ger en god service till invånarna.	●
Överförmyndarnämnden ska inte avvika från budgetram.	●

MÅLUPPFYLLELSE

Överförmyndarnämndens måluppfyllelse är hög och nämnden bedömer att båda nämndmålen har uppfyllts 2019. Nämndens verksamhet är tillgänglig och ger god service till kommunens invånare. Överförmyndarnämndens bedömning av målet baseras på att handläggningen av alla ärenden påbörjas inom tio dagar och att tillgängligheten per telefon är 80 procent. Nämnden har även genomfört ett utbildningstillfälle för ställföreträdarna 2019. Andelen vitesförelägganden som rör årsräkningar var 5 procent 2019 vilket är i linje med nämndens mål.

EKONOMI

För år 2019 redovisade överförmyndarnämnden en positiv avvikelse med 0,4 mnkr mot budget vilket motsvarar cirka 11 procent av budgeterade nettokostnader. Nämnden hade ett överskottskrav på 0,1 mnkr.

Tabellen nedan visar nämndens nettokostnader per verksamhet jämfört med budget och föregående år (mnkr).

Ansvar	Budget 2019	Utfall 2019	Avvikelse mnkr	Avvikelse %	Utfall 2018
Överförmyndare	- 3,6	- 3,2	0,4	11,1 %	- 3,1
Nettokostnader	- 3,6	- 3,2	0,4	11,1 %	- 3,1

Den positiva avvikelsen beror främst på lägre utbetalningar till gode män för ensamkommande då antalet barn varit lägre än budgeterat, samt att det totala antalet ärenden minskat något mot föregående år.

Miljö- och hälsoskydds nämnden

Miljö- och hälsoskydds nämndens uppdrag är att bedriva myndighetsutövning utifrån miljöbalken och livsmedelslagen med angränsande lagstiftningsområden. Nämndens måluppfyllelse är god och verksamheten bedömer att tre av fyra nämndmål uppnåddes 2019. Miljö- och hälsoskydds nämnden redovisade en positiv avvikelse med 1,3 mnkr mot budget. Nämnden hade ett överskottskrav på 0,1 mnkr.

Tabellen nedan visar miljö- och hälsoskydds nämndens intäkter och kostnader jämfört med budget och föregående år (mnkr).

Miljö- och hälsoskydds nämnden	Budget 2019	Utfall 2019	Avvikelse mnkr	Avvikelse %	Utfall 2018
INTÄKTER	3,0	3,1	0,1	3,3 %	3,0
KOSTNADER	- 12,3	- 11,1	1,2	9,8 %	- 13,0
Nettokostnader	-9,3	-8,0	1,3	14,0 %	-10,0

VIKTIGA HÄNDELSER I VERKSAMHETEN

Miljö- och hälsoskydds nämnden har under året arbetat med flera strategiska styrdokument. Nämnden beslutade om inriktning för den fortsatta tillsynen av bullerproblem från SL:s spårvägstrafik. Livsmedelsverket genomförde en revision av livsmedelskontrollen i Danderyds kommun. Kommunens livsmedelskontroll fick ett mycket bra omdöme. En handlingsplan för det fortsatta arbetet med förorenad mark fastställdes 2019.

Nämndmål	2019
Miljö- och hälsoskydds nämnden ska ge Danderydsborna en aktiv och ändamålsenlig service beträffande handläggningstid, tillgänglighet och bemötande.	●
I Danderyd bedriver alla nämnder kostnadseffektiv verksamhet inom sina programområden. Varje nämnd kan redovisa sambandet mellan mål, uppnådda resultat, prestationer och resurser.	●
Miljö- och hälsoskydds nämnden ska ge företag i kommunen en aktiv och ändamålsenlig service och rådgivning, handläggningstid, tillgänglighet och bemötande.	◆
De livsmedel som produceras, säljs och på andra sätt hanteras i kommunen ska vara säkra och redliga.	●

MÅLUPPFYLLELSE

Miljö- och hälsoskyddsnämndens måluppfyllelse är hög och verksamheten bedömer att tre av fyra nämndmål nåddes 2019. Verksamheten nådde i stort målen för 2019 avseende handläggning och tillgänglighet inom miljö- och hälsoskyddsområdet samt livsmedelskontroll. Handläggningen av anmälningar, ansökningar och klagomål inom miljö- och hälsoskyddsområdet nådde målet att dessa ska påbörjas inom två veckor. Resultatet enligt Stockholm Business Alliance (SBA) nöjdkund-undersökning var 66 av 100 inom miljöbalkens område. Resultatet var något lägre än målet på 70 vilket gör att målet bedöms vara delvis uppnått. Nöjd-kund-index, NKI, speglar vilka områden som har kontrollerats och under 2019 har förvaltningen besökt verksamheter som inte har årlig tillsyn vilket kan vara orsaken till ett lägre resultat. Enligt Stockholm Business Alliance kan ett resultat mellan 61 och 69 anses godkänt. Miljö- och

hälsoskyddsnämnden har ett mål att självfinansieringsgraden inom livsmedelskontrollen ska hållas på en nivå som täcker kostnaderna för planerad och extra offentlig kontroll. Målet var 70 procent 2019 vilket överträffades då resultatet blev 85 procent. Det är dock inte i paritet med statens mål om full kostnadstäckning. Nämnden kommer att höja målet gradvis årligen tills kostnadstäckningen är 100 procent.

EKONOMI

För 2019 redovisade nämnden en positiv avvikelse med 1,3 mnkr mot budget vilket motsvarar 14,0 procent av budgeterade nettokostnader. Nämnden hade ett överskottskrav på 0,1 mnkr.

Tabellen nedan visar miljö- och hälsoskyddsnämndens nettokostnader per verksamhet jämfört med budget och föregående år (mnkr).

Verksamhet	Budget 2019	Utfall 2019	Avvikelse mnkr	Avvikelse %	Utfall 2018
Nämnd	-0,4	-0,4	0,0	0,0 %	-0,3
Stab	-2,3	-1,9	0,5	19,5 %	-1,8
Livsmedel	-0,7	-0,3	0,5	61,7 %	-3,2
Miljö- och hälsoskydd	-4,8	-4,5	0,3	5,8 %	-3,8
Miljösamordning	-1,0	-0,9	0,1	5,2 %	-0,9
Nettokostnader	-9,3	-8,0	1,3	14,0 %	-10,0

Den positiva avvikelsen beror främst på att personalkostnader, hyra och it-kostnader samt konsultkostnader blev 1,2 mnkr lägre än budgeterat samtidigt som intäkterna blev 0,1 mnkr högre än budgeterat. Personalomsättning och

partiella föräldraledigheter förklarar de lägre personalkostnaderna. It-projekt som e-tjänster och nytt verktyg för digitala handlingar har skjutits upp vilket gör att kostnaderna uppstår först 2020 om projekten genomförs.

Byggnadsnämnden

Byggnadsnämnden sköter kommunens uppgifter inom planläggning och byggnation och har den lokala tillsynen över byggnadsverksamheten enligt plan- och bygglagen, PBL. Nämnden ansvarar även för kommunens kart- och mättningsverksamhet. Nämndens måluppfyllelse är god och verksamheten bedömer att två av tre nämndmål uppnåddes 2019. Byggnadsnämnden redovisade en positiv avvikelse med 2,3 mnkr mot budget. Nämnden hade ett överskottskrav på 0,1 mnkr.

Tabellen nedan visar byggnadsnämndens intäkter och kostnader jämfört med budget och föregående år (mnkr).

Byggnadsnämnden	Budget 2019	Utfall 2019	Avvikelse mnkr	Avvikelse %	Utfall 2018
INTÅKTER	7,5	8,5	1,0	13,8 %	9,8
KOSTNADER	- 21,7	- 20,4	1,3	6,1 %	- 19,5
Nettokostnader	- 14,2	- 11,9	2,2	15,5 %	- 9,7

VIKTIGA HÄNDELSE I VERKSAMHETEN

Byggnadsnämnden har 2019 antagit ett flertal detaljplaner och beviljat bygglov för nybyggnation som ger fler bostäder i kommunen. Exempel på det är nybyggnad av 12 enbostadshus och flerbostadshus med 86 lägenheter i den första etappen av flerbostadshusområdet Mörby Lund samt detaljplanen för Skeppet 12 med 14 bostäder. Byggnadsnämnden godkände även detaljplanen för kvarteret Ginnungagap som ska innehålla ett vård- och omsorgsboende och ett korttidsboende.

Nämndmål	2019
I Danderyd ges ändamålsenlig information, god service och rådgivning i alla frågor som byggnadsnämnden handlägger.	◆
Danderyd präglas av god arkitektur och en säker miljö.	●
I Danderyd bedriver alla nämnder kostnadseffektiv verksamhet inom sina programområden. Varje nämnd kan redovisa sambandet mellan mål, uppnådda resultat, prestationer och resurser.	●

MÅLUPPFYLLELSE

Byggnadsnämndens måluppfyllelse är hög och nämnden bedömer att två av tre nämndmål har uppnåtts 2019. Nämndmålet *I Danderyd ges ändamålsenlig information, god service och rådgivning i alla frågor som byggnadsnämnden handlägger* nåddes endast delvis då målet är att 95 procent av kunderna får återkoppling inom utlovad tid, men resultatet för 2019 var 89 procent. Ett annat mål är att byggnadsnämndens handläggningen av ärenden ska vara juridiskt korrekt. Målsättningen är och att 80 procent av besluten ska stå sig i högre instans. 2019 avgjordes 37 överklaganden i överinstans varav 28 (78 procent) stod fast enligt nämndens beslut. Byggnadsnämndens verksamhet klarade i övrigt sina mål om handläggning och handläggningstider. Det nya handläggningskravet om bygglov inom tio veckor nåddes med marginal. Resultatet för nöjdhetsindex (NKI) var 73 för företag som haft bygglovsärenden under perioden januari–juli 2019 vilket var bättre än helåret 2018 då resultatet var 68. Verksamheten har under 2019 arbetat med att digitalisera bygglovsprocessen genom att utveckla olika e-tjänster. Det bör ge effektiviseringsvinster på sikt likvärd som en ökad kundnöjdhet till följd av smidigare service och ökad tillgänglighet.

EKONOMI

För 2019 redovisade nämnden en positiv avvikelse med 2,3 mnkr mot budget vilket motsvarar 16,5 procent av budgeterade nettokostnader. Nämnden hade ett överskottskrav på 0,1 mnkr.

Tabellen nedan visar nämndens nettokostnader per verksamhet jämfört med budget och föregående år (mnkr).

Verksamhet	Budget 2019	Utfall 2019	Avvikelse mnkr	Avvikelse %	Utfall 2018
Nämnd	-0,7	-0,7	0,0	0,0 %	-0,6
Bygglov	-5,7	-4,1	1,5	27,1 %	-2,5
Kart och mät	-3,6	-3,2	0,4	12,4 %	-2,6
Stab	-4,2	-3,9	0,3	7,6 %	-4,0
Nettokostnader	-14,2	-11,9	2,2	15,5 %	-9,7

Den positiva avvikelsen mot budget beror främst på att intäkterna inom bygglov och kart och mät var 1,0 mnkr högre än budgeterat, bland annat på grund av ökade intäkter

från sanktionsavgifter, samt att personalkostnaderna var lägre än budgeterat. Även lägre kostnader för it-licenser, utbildning och kommungemensamma poster bidrog till överskottet.

Tekniska nämnden

Tekniska nämnden ansvarar för kommunens anläggningar, allmänna vatten- och avloppsanläggningar och avfall. VA-verksamheten och avfallsverksamheten är avgiftsfinansierad och redovisas separat. Här sammanfattas främst tekniska nämndens samlade verksamhet och särskilt anläggningsverksamheten. Tekniska nämnden förvaltar och utvecklar kommunens grönområden, gator, vägar, parker, hamnar, småbåtshamnar och andra allmänna platser. Nämnden handlägger även frågor om naturvård, renhållning, kollektivtrafik, trafiksäkerhet samt parkering och kommunal trafikövervakning. Tekniska nämnden har totalt tre nämndmål varav ett bedöms vara uppnått 2019. Av resterande två nämndmål bedöms ett inte vara uppnått och ett delvis uppnått. Nämndmål kopplade till VA-verksamheten och avfallsverksamheten redovisas i deras rapporter. För 2019 redovisade tekniska nämnden en positiv avvikelse mot budget med 7,8 mnkr. Nämnden hade ett överskottskrav på 7,0 mnkr.

Tabellen nedan visar nämndens intäkter och kostnader jämfört med budget och föregående år (mnkr).

Tekniska nämnden	Budget 2019	Utfall 2019	Avvikelse mnkr	Avvikelse %	Utfall 2018
INTÄKTER	28,4	31,0	2,6	9,1 %	25,9
KOSTNADER	- 123,2	- 117,9	5,3	4,3 %	- 114,0
Nettokostnader	- 94,8	- 87,0	7,8	8,3 %	- 88,0

VIKTIGA HÄNDELSER I VERKSAMHETEN

Kommunens gator och vägar har fått ny beläggning på drygt 50 000 kvm och 5 700 kvm gång- och cykelvägar 2019. I samband med beläggningsarbetet utförde förvaltningen även kantskärningar, dikesbottenrensning och anlade rännstensbrunnar. Under året lagades 1 400 vägsador, så kallade potthål. Utbytet av gamla brunnslock till nya justerbara teleskopbrunnslock blev klart och alla brunnar har nu teleskopbrunnslock. Utvecklingen av kommunikationsarbetet fortsatte och förvaltningen har lanserat en ny driftstörningssida på kommunens webbplats.

Arbetet med en reviderad trafikstrategi sköts upp. Uppdateringen av bullerkartan över kommunen påbörjades och ska bli klar under 2020. Den nya bullerkartläggningen blir ett stöd för kommunen när det gäller ärenden om störande buller och bulleråtgärdsbidrag. Kajprojektet Samsöviken blev klart under året och förvaltningen började ta fram en

förstudie för Ranängen, som ska bli klar 2020. En revidering av energi- och klimatstrategin påbörjades under året. Strategin kommer att slås ihop med miljöprogrammet till kommunens *Miljö- och klimatprogram 2030* och utökas med fokusområdet "Begränsad klimatpåverkan".

Danderyds kommun genomförde den årliga *Naturdagen* i april 2019 på temat "Var en superhjälte för naturen". Uppslutningen var stor med cirka 800 besökare som fick möjlighet att lära sig om naturvårdsinsatser, som provfiske, biodling och slåtter med hästar. Skördefesten genomfördes i september i samarbete med kultur- och fritidsförvaltningen, miljöförvaltningen och lokala föreningar och lockade också många besökare.

Viktiga händelser inom verksamheterna för allmänna vatten- och avloppsanläggningar och avfall redovisas i deras rapporter.

Nämndmål	2019
Danderyds kommun har allmänna platser och kommunal mark som är trygga, välstädade och vårdade.	■
Danderyds kommun har väl framkomliga och trafiksäkra gång- och cykelvägar, gator och vägar.	◆
I Danderyd bedriver alla nämnder kostnadseffektiv verksamhet inom sina programområden.	●
Varje nämnd kan redovisa sambandet mellan mål, uppnådda resultat, prestationer och resurser.	

MÅLUPPFYLLELSE

Tekniska nämnden har totalt tre nämndmål varav ett bedöms vara uppnått för 2019. Tekniska nämnden nådde målet att bedriva en kostnadseffektiv verksamhet då nämnden redovisade en positiv avvikelse med 7,8 mnkr mot budget, i jämförelse med målet på 7 mnkr. Målet är därmed uppnått med god marginal. Tekniska nämnden bedömer att målet Danderyds kommun har väl framkomliga och trafiksäkra gång- och cykelvägar, gator och vägar är delvis uppnått. Bedömningen baseras på att det skett fem olyckor med all-

varligt skadade eller med dödlig utgång under året. I övrigt visar SCB:s medborgarundersökning 2019 att nämndens mål inom nöjd-medborgar-index inte uppnått. Resultatet är lägre än vid senaste mätningen 2017 men högre än snittet för alla kommuner. Tekniska nämnden bedömer att målet Danderyds kommun har allmänna platser och kommunal mark som är trygga, välstädade och vårdade inte är uppnått. Tekniska nämnden följer upp målet genom att antalet klagomål och akuta åtgärder samt antal meter upprustad strandpromenad. För 2019 har antalet klagomål och akuta åtgärder ökat och var fler än målsättningen för året. Tekniska nämnden har under året upprustat 200 meter strandpromenad men uppnådde inte målet som var 500 meter.

EKONOMI

För 2019 redovisade tekniska nämnden en positiv avvikelse mot budget med 7,8 mnkr vilket motsvarar 8 procent av budgeterade nettokostnader.

Tabellen nedan visar nämndens intäkter och kostnader jämfört med budget och föregående år (mnkr). Nämnden hade ett överskottskrav på 7,0 mnkr.

Verksamhet	Budget 2019	Utfall 2019	Avvikelse mnkr	Avvikelse %	Utfall 2018
Administration och nämnd	0,0	0,0	0,0	0,0 %	0,0
Gator och trafik	-69,2	-64,2	5,0	7,2 %	-64,3
Parker och naturområden	-19,9	-18,1	1,9	9,4 %	-19,1
Hamnförvaltning	-4,3	-3,3	1,0	22,8 %	-3,9
Energi och klimat	-1,4	-1,4	0,0	0,0 %	-0,7
Nettokostnader	-94,8	-87,0	7,8	8,3 %	-88,0

Överskottet beror främst på att intäkterna för markhyror och parkeringsintäkter var högre än budgeterat (2,5 mnkr), lägre kostnader belysning och övrig drift (4,8 mnkr), lägre personalkostnader (0,8 mnkr), lägre konsultkostnader (0,5 mnkr), samt lägre kostnader för hamnverksamheten (1,0 mnkr).

Tekniska nämnden – vatten och avlopp

Vatten- och avloppsverksamheten (VA) under tekniska nämnden äger och förvaltar kommunens allmänna vatten- och avloppsanläggningar och är VA-huvudman. VA-verksamheten ansvarar för löpande drift och underhåll av kommunens allmänna vatten- och avloppsanläggningar samt driver frågor om servitut och ledningsrätter för den allmänna VA-anläggningen. VA-verksamheten ska även lägga fram förslag till stadgar, taxe- och avgiftsbestämmelser och andra förslag som behövs utifrån ansvaret för VA-frågor i kommunen. VA-verksamhetens måluppfyllelse är god och bedömningen är att verksamhetens nämndmål har uppnåtts 2019. VA-verksamheten redovisade en positiv avvikelse mot budget med 7,2 mnkr.

Tabellen nedan visar vatten- och avloppsverksamhetens intäkter och kostnader jämfört med budget och föregående år (mnkr).

Vatten och avlopp	Budget 2019	Utfall 2019	Avvikelse mnkr	Avvikelse %	Utfall 2018
Verksamhetens intäkter	64,5	72,3	7,8	12,1 %	62,8
Verksamhetens kostnader	-66,1	-66,7	-0,6	-0,9 %	-68,2
Nettokostnader	-1,6	5,6	7,2	450,0 %	-5,4

VIKTIGA HÄNDELSER I VERKSAMHETEN

En ny entreprenad i tekniska nämndens regi för tömning av fettavskiljare startade i början av året. Många anläggningar var i dåligt skick och inte tömda på flera år. Tack vare att tekniska nämnden nu har kontroll över åtgärder säkerställer kommunen en bra hantering och därmed minskade fettproblem i spillvattenledningarna och mer biogasproduktion vid omhändertagandet.

Under lång tid tillät inte tekniska nämnden separata sprinkleranslutningar. Det visade sig till slut omöjligt att upprätthålla, därför tecknar VA-verksamheten från och med 2019 avtal med omfattande villkor för sprinkler istället. Fastighetsägare får betala självkostnad för VA-verksamhetens deltagande i tester och kontroller. På så sätt minimeras riskerna vid sprinkleranslutningar.

Nämndmål	2019
Danderyds kommun förvaltar och utvecklar anläggningar så att önskad funktion vidmakthålls över tiden.	●

MÅLUPPFYLLELSE

VA-verksamhetens måluppfyllelse är god och verksamhetens nämndmål bedöms vara uppfyllda 2019. Bedömningen baseras på att målvärdena för alla sex nyckeltal uppnåddes under året. Avloppsstoppen har minskat jämfört med tidigare år. Det är en positiv trend som VA-verksamheten arbetar för att förstärka. Avloppsstopp drabbar ofta enskilda fastighetsägare hårt och är därför en prioriterad fråga för verksamheten. 2018 inträffade 51 avloppsstopp

och 2017 enbart 23 stycken. Under 2019 inträffade 40 avloppsstopp. Antalet har alltså återigen minskat efter en topp 2018 vilket är positivt.

Vattenläckorna har ökat igen efter en nedåtgående trend. 2017 inträffade 23 vattenläckor, 2018 var antalet 16 och 2019 inträffade 20 vattenläckor. Det är under verksamhetens mål på maximalt 25 vattenläckor, men verksamheten ser ändå allvarligt på en ökning. När det gäller vattenläckor är det svårare att bedöma en teknisk status på dem jämfört med spillvattenledningar. Det VA-verksamheten nu gör är att arbeta fram en förnyelseplan som ska ligga till grund för väl underbyggda reinvesteringar för att minska vattenläckorna framöver.

EKONOMI

För 2019 redovisade VA-verksamheten ett positivt resultat med 5,6 mnkr och en positiv avvikelse mot budget med 7,2 mnkr. VA-verksamheten ska enligt lag redovisa ett nollresultat över åren, och under- respektive överskott balanseras mot eget kapital i VA-fonden. VA-fonden hade vid årets början en ingående balans på 2,1 mnkr. Efter 2019 års positiva resultat hade fonden vid årets slut en utgående balans på 7,7 mnkr.

Tabellen nedan visar VA-verksamhetens intäkter, kostnader och balansering eget kapital jämfört med budget och föregående år (mnkr).

Verksamhet	Budget 2019	Utfall 2019	Avvikelse mnkr	Avvikelse %	Utfall 2018
Verksamhetens intäkter	64,5	72,3	7,8	12,1 %	62,8
Verksamhetens kostnader	-66,1	-66,7	-0,6	-0,9 %	-68,2
Balansering eget kapital	1,6	-5,6	-7,2	-450,0 %	5,4
Årets resultat	0,0	0,0	0,0	0,0 %	0,0

Den positiva avvikelsen beror främst på högre intäkter för taxor än budgeterat.

Tekniska nämnden – avfall

Avfallsverksamheten är en del av tekniska nämnden och ansvarar för att insamla hushållsavfall från hushåll och verksamheter i kommunen samt informera om återvinning av avfall. Genom att kommunen insamlar avfallet säkerställs att avfallet tas om hand på ett miljöriktigt sätt och inte riskerar att orsaka fara för hälsa eller miljö. Avfallsverksamheten är taxefinansierad vilket innebär att verksamheten ska redovisa nollresultat och att abonnenterna ska bära verksamhetens kostnad. Avfallsverksamhetens intäkter kommer från de taxor som abonnenterna betalar. Kostnaderna utgörs av ersättning till entreprenörer som samlar in avfall, behandlingarkostnad för avfall samt administrativa kostnader. Avfallsverksamheten har ett nämndmål som bedöms inte vara uppnått 2019. Avfallsverksamheten redovisade en negativ avvikelse mot budget med 2,4 mnkr.

Tabellen nedan visar avfallsverksamhetens intäkter jämfört med budget och föregående år (mnkr).

Avfall	Budget 2019	Utfall 2019	Avvikelse mnkr	Avvikelse %	Utfall 2018
Verksamhetens intäkter	29,3	28,8	-0,5	-1,7 %	27,3
Verksamhetens kostnader	-29,0	-30,9	-1,9	-6,6 %	-27,8
Nettokostnader	0,3	-2,1	-2,4	-800,0 %	-0,5

VIKTIGA HÄNDELSE I VERKSAMHETEN

Kommunen är ansvarig för att insamla det avfall som klassas som hushållsavfall. Till den kategorin hör bland annat fettavfall från fettavskiljare, som ska finnas installerade där det tillagas större mängder mat. Verksamheten upphandlade en ny entreprenör 2019 och stora mängder fettavskiljar-slam har kunnat samlas in och användas till biogas och biogödselproduktion istället för att fastna i kommunens spillvattensledningsnät.

Under åren 2017–2019 genomförde avfallsverksamheten ett försöksprojekt med en flytande återvinningscentral som anlade vid Tranholmen. Projektet utvärderades 2019 och kommunen tog ett politiskt beslut att inte fortsätta med den flytande återvinningscentralen.

Verksamheten tecknade ett samarbetsavtal med butikskedjan Kicks för insamling av kosmetiskt hushållsavfall för att underlätta för medborgare att slänga sitt kosmetiska

avfall. Tjänsten lanserades i slutet av 2019 och ska marknadsföras under 2020.

I december arrangerade avfallsenheten *Återbruksdagen* igen, under två dagar men i en julig skrud. Evenemanget genomfördes i kommunens lokaler i Mörby Centrum. Syftet med *Återbruka i advent* var att uppmärksamma vikten av återbruk och återanvändning, och att minska mängden prylar som slängs i onödan. För att nå syftet och målet fick medborgarna möjlighet att skänka saker som de inte längre behövde eller hitta inlämnade saker de själva ville ha. Allt utan föranmälan eller pengar. Totalt kom omkring 500 besökare till evenemanget som uppmärksammades i P4 Radio Stockholm med direktsändning från Information Danderyd.

Nämndmål	2019
Danderyds kommun genomför en väl utförd och trafiksäker hämtning av avfall samt erbjuder ett tillfredsställande avfallstjänstutbud.	■

MÅLUPPFYLLELSE

Avfallsverksamhetens nämndmål bedöms inte vara uppnått 2019. Verksamheten mäter måluppfyllelsen genom antalet minskade trafikfarliga backningar med avfallsfordon. Resultatet för året var en minskning med 1 av 16 backningar. Arbetet med att eliminera antalet trafik- och arbetsmiljöfarliga backningar med sopbil är en del av avfallsverksamhetens dagliga driftverksamhet. Under året har alltså en trafik- och arbetsmiljöfarlig backningsplats arbetats bort. Att få bort farliga backningar blir allt svårare. De platser som är kvar är mer kostsamma att åtgärda. Men målet kvarstår att åtgärda alla platser på den ursprungliga inventeringslistan samt de som har tillkommit. Målet minskas från och med 2020 till 6 trafikfarliga backningar per år istället för 16 då det är mer rimligt baserat på de 62 backningar som är kvar. De senaste tre åren har verksamheten åtgärdat 30 trafikfarliga platser.

Avfallsverksamheten mäter kundnöjdhet genom SCB:s medborgarundersökning. Resultatet 2019 i nöjd-medborgarindex för renhållning och sophämtning var 66 (av 100) vilket är något under målet på 72. Resultatet har försämrats från förra undersökningen 2017 då resultatet var 70.

EKONOMI

För 2019 redovisade avfallsverksamheten ett negativt resultat med 2,1 mnkr och en negativ avvikelse mot budget med 2,4 mnkr. Avfallsverksamheten ska enligt lag redovisa ett nollresultat över åren, och under- respektive överskott balanseras mot eget kapital i avfallsfonden. Avfallsfonden hade vid årets början en negativ ingående balans på 3,7 mnkr. Efter 2019 års negativa resultat hade fonden vid årets slut en utgående balans på minus 5,8 mnkr.

Tabellen nedan visar avfallsverksamhetens intäkter, kostnader och balansering av eget kapital jämfört med budget och föregående år (mnkr).

Verksamhet	Budget 2019	Utfall 2019	Avvikelse Mnkr	Avvikelse %	Utfall 2018
Verksamhetens intäkter	29,3	28,8	-0,5	-1,7 %	27,3
Verksamhetens kostnader	-29,0	-30,9	-1,9	-6,6 %	-27,8
Balansering eget kapital	-0,3	2,1	2,4	800,0 %	0,5
Årets resultat	0,3	0,0	0,0	0,0 %	0,0

Underskottet jämfört med budget beror främst på högre kostnader för insamling och behandling av kärll- och säckavfall (restavfall).

Fastighetsnämnden

Fastighetsnämnden förvaltar och utvecklar kommunens bebyggda fastigheter och lokaler på uppdrag av kommunfullmäktige. Fastighetsnämnden är lokalförsörjningsansvarig för all kommunal verksamhet som Danderyd bedriver i egen regi. Det innebär att nämnden förutom förvaltningen av kommunens egna fastigheter även ansvarar för inhyrning av de externa lokaler som används i den kommunala verksamheten. Nämnden tillser att kommunen har både en lång- och kortsiktig planering av underhållet av kommunens fastigheter så att de behåller önskad funktion över tid. Nämnden uppnådde ett av tre nämndmål 2019. Fastighetsnämnden redovisade en negativ avvikelse mot budget med 0,8 mnkr. Resultatet påverkades negativt med 3,6 mnkr för projektet nya lokaler Mörby Centrum som nämnden tog över under året. Nämnden hade ingen tilldelad budget för projektet.

Tabellen nedan visar fastighetsnämndens intäkter och kostnader jämfört med budget och föregående år inklusive projektet nya lokaler Mörby Centrum.

Fastighetsnämnden	Budget 2019	Utfall 2019	Avvikelse mnkr	Avvikelse %	Utfall 2018
INTÄKTER	265,9	269,9	4,0	1,5 %	261,6
KOSTNADER	- 259,4	- 264,1	- 4,7	- 1,8 %	- 255,1
Nettokostnader	6,5	5,7	- 0,8	- 11,9 %	6,5

Fotnot: Projektet nya lokaler Mörby centrum flyttades under år 2019 till fastighetsnämnden. Nämnden tilldelades ingen budget för projektet.

VIKTIGA HÄNDELSE I VERKSAMHETEN

Under året har fastighetsnämnden tillsammans med övriga berörda nämnder tagit fram en lokalförsörjningsplan för kommunen. Vakanser i skolor och förskolor i Djursholmsområdet har varit i fokus. Förvaltningen har arbetat i nära samverkan med utbildningsförvaltningen för att hitta en effektiv lokalförsörjning i kommunen. Bildningsförvaltningen har även sagt upp undervisningslokaler i kommunen vilket påverkar fastighetsnämnden.

Fastighetsnämnden har påbörjat en utveckling av fastighetsförvaltningen och har tagit fram en handlingsplan för att förbättra bland annat hyresgästsamverkan, felanmälan och ekonomisk uppföljning. Arbetet fortsätter kommande år.

I modulbostäderna på Enebybergsvägen, Rinkebyvägen och Enmans väg har cirka en tredjedel av lägenhetsbeståndet varit utan hyresgäster. Migrationsverkets prognos för mottagande av nyanlända, som låg till grund för bedömningen av storleken på modulbostäderna, har minskat. Under hösten har förvaltningen i samverkan med socialkontoret påbörjat ett arbete kring hur kommunen ska hantera de vakanta lägenheterna.

Nämndmål	2019
Danderyds kommuns fastighetsverksamhet tillhandahåller ändamålsenliga lokaler för kommunala verksamheter.	—
Danderyds kommun förvaltar och utvecklar anläggningar och byggnader så att önskad funktion vidmakthålls över tiden.	■
I Danderyd bedriver alla nämnder kostnads-effektiv verksamhet inom sina programområden. Varje nämnd kan redovisa sambandet mellan mål, uppnådda resultat, prestationer och resurser.	●

MÅLUPPFYLLELSE

Fastighetsnämnden bedömer att ett av tre nämndmål uppnåddes under 2019. Ett mål bedöms som ej uppnått och ett nämndmål kan inte bedömas eftersom det saknas underlag för 2019. Fastighetsnämnden gör vartannat år en kundundersökning för att mäta nöjd-kund-index. Undersökningen gjordes senast 2018 vilket innebär att det inte finns något resultat för två av nämndens tre mål. Nämndens besparingskrav har medfört att ambitionerna har fått revideras och sänkas. Det innebär att nämnden för vissa nyckeltal inte nått målvärdet som beslutades innan revideringen

gjordes. Ett exempel är att förvaltningen planerat införa tio elektroniska passagesystem 2019, men där verksamheten reviderat målet till fem vilket gjort att målet inte uppnåddes. Fastighetsnämnden nådde målet om att bedriva en kostnadseffektiv verksamhet. Målet mäts med nyckeltal för energianvändningen, som 2019 minskade med 4,4 procent i medelvärde över den senaste femårsperioden. Det överträffar väl målet på 3 procent. Åren 2008–2018 har kommunen i sitt fastighetsbestånd minskat energianvändningen för el och värme från 250 kWh/kvm till 150 kWh/kvm genom strategisk planering och långsiktiga investeringar.

EKONOMI

För 2019 redovisade nämnden en positiv avvikelse med 2,8 mnkr mot budget exklusive projektet nya lokaler Mörby centrum, vilket motsvarar 57 procent av budgeterade nettokostnader.

Tabellen nedan visar fastighetsnämndens nettokostnad för verksamheten fastighetsförvaltning som är nämndens enda verksamhet, samt projektet nya lokaler Mörby centrum. Resultatet nedan påverkas negativt med 3,6 mnkr för projektet nya lokaler Mörby centrum som nämnden tog över och inte hade någon tilldelad budget för.

Verksamhet och projekt Mörby centrum (mnkr)	Budget	Utfall	Avvikelse	Avvikelse	Utfall
	2019	2019	mnkr	%	2018
Fastighetsförvaltning	6,5	9,3	2,8	11,9 %	9,2
Mörby centrum	0,0	-3,6	-3,6	n/a	-2,7
Nettokostnader	6,5	5,7	-0,8	-11,9 %	6,5

Den positiva avvikelsen mot budget beror främst på lägre reparationskostnader och kostnader för tillsyn och skötsel (5,5 mnkr). Överskott inom hyresintäkter (2,6 mnkr), kostnader för tillsyn och skötsel av mark på kommunens bebyggda fastigheter (1,6 mnkr), och lönekostnader (1,0 mnkr) bidrog också till den positiva avvikelsen jämfört med budget, men motverkades delvis av direktavskrivning för Hagaskolan (-5,4 mnkr).

Kultur- och fritidsnämnden

Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för kommunens kultur- och fritidsverksamhet där anläggningar, fritidsgårdar, bibliotek, kulturskola och Träffpunkt Enebyberg ingår. I uppdraget ingår att främja kultur- och fritidsverksamhet och genom samarbete stimulera och stödja föreningar och organisationer i kommunen. Nämnden ansvarar även för drift och underhåll av kommunens idrottsplatser. Nämndens målnöjdhetsgrad är hög och verksamheten bedöms att sex av tio nämndmål har uppnåtts 2019. Kultur- och fritidsnämnden redovisade en positiv avvikelse mot budget med 4,3 mnkr för 2019. Nämnden hade ett överskottskrav på 3,0 mnkr.

Tabellen nedan visar kultur- och fritidsnämndens intäkter och kostnader jämfört med budget och föregående år (mnkr).

Kultur- och fritidsnämnden	Budget 2019	Utfall 2019	Avvikelse mnkr	Avvikelse %	Utfall 2018
INTÄKTER	14,4	16,1	1,7	11,7 %	12,0
KOSTNADER	-108,0	-105,5	2,5	2,3 %	-102,5
Nettokostnader	-93,6	-89,4	4,2	4,5 %	-90,5

VIKTIGA HÄNDELSE I VERKSAMHETEN

Kultur- och fritidsnämnden har under 2019 arbetat för att effektivisera verksamheten, bland annat genom en rad organisatoriska förändringar utifrån de besparingskrav som fullmäktige beslutat för nämnden. Fritidsgårdarna har minskat öppettider på kvällar och helger för att istället satsa på särskilda evenemang. Sommarlovsaktiviteterna som erbjöds 2019 var en stor framgång där fritidsgårdarna arbetade tillsammans med andra aktörer från kommunen, näringslivet och privatpersoner för att skapa 15 olika kostnadsfria verksamheter. I samarbete med kommunen har föreningslivet i Danderyd skapat ett flertal arrangemang. Bland de mest välbesökta var konststrundan med omkring 10 000 besökare som tog del av drygt 80 lokala konstnärers utställningar, och kulturbiennalen som lockade över 4 000 besökare till ett 50-tal programpunkter.

Nämndmål	2019
Danderyds bibliotek är levande centra och arenor för kultur, information, kunskap och möten mellan människor.	●
Danderyds fritidsgårdar är attraktiva mötesplatser, för ungdomar i åldern 12–18 år, med fokus på hälsa, delaktighet och tillgänglighet.	◆
Danderyds kommun har bidragsregler som är utformade för att främja breddverksamhet för ungdomar så att de uppmuntras att under hela sin tonårstid delta i idrott och motion.	●
Genom förebyggande insatser minskar ANDT-användningen (alkohol, narkotika, dopning, tobak) bland kommunens ungdomar.	—
Hög tillgänglighet till kommunens idrottsanläggningar samt fritids- och grönområden inbjuder till spontana aktiviteter och främjar god hälsa.	●
Kultur- och musikskolor ska erbjuda ett stort utbud av kulturaktiviteter för barn och unga.	●
Kulturen ska vara lättillgänglig och bidra till utveckling, tillväxt och en god livsmiljö.	●
Träffpunkt Enebyberg är en öppen mötesplats som bidrar till social samvaro och trygghet.	◆
Danderyds kommun förvaltar och utvecklar anläggningar och byggnader så att önskad funktion vidmakthålls över tiden.	◆
I Danderyd bedriver alla nämnder kostnadseffektiv verksamhet inom sina programområden. Varje nämnd kan redovisa sambandet mellan mål, uppnådda resultat, prestationer och resurser.	●

MÅLUPPFYLLELSE

Kultur- och fritidsnämndens måluppfyllelse är hög och verksamheten bedömer att sex av tio nämndmål uppfylldes 2019. Besparingskrav och effektiviseringar har påverkat nämndens måluppfyllelse. Förändrade öppettider har gjort att nämnden inte helt nådde målen för kommunens fritidsgårdar. Besparingar har även gjort att planerade aktiviteter på Träffpunkt Enebyberg inte genomförts under året vilket har minskat måluppfyllelsen. Även förvaltning och utveckling av kommunens anläggningar har påverkats av besparingskraven då planerade underhållsåtgärder har omprioriterats och skjutits upp. Medborgarundersökningen hösten 2019 visar ett något sämre resultat för nämndens verksamheter jämfört med tidigare år. Kommunens resultat är dock högre än genomsnittet i länet och i nivå med andra jämförbara kommuner. Antalet biblioteksbesök minskar något i Danderyds kommun medan antalet lån av fysiska medier ökar. Ombyggnationen av lokalerna i Mörby centrum är en bidragande faktor till färre biblioteksbesök.

EKONOMI

För 2019 redovisade nämnden en positiv avvikelse mot budget med 4,2 mnkr vilket motsvarar 4,5 procent av budgeterade nettokostnader. Nämnden hade ett överskottskrav på 3,0 mnkr.

Tabellen nedan visar nämndens nettokostnader per verksamhet jämfört med budget och föregående år (mnkr).

Ansvar	Budget 2019	Utfall 2019	Avvikelse mnkr	Avvikelse %	Utfall 2018
Nämnd och förvaltning	- 3,4	- 3,9	- 0,5	- 14,4 %	- 3,2
Anläggningar och föreningsstöd	- 46,1	- 44,8	1,4	3,0 %	- 44,7
Fritidsgårdar	- 10,1	- 9,4	0,7	7,0 %	- 8,2
Bibliotek	- 15,1	- 13,7	1,4	9,2 %	- 13,2
Kulturskola och kulturstöd	- 15,2	- 14,2	0,9	6,1 %	- 14,7
Träffpunkt	- 3,7	- 3,4	0,3	8,2 %	- 6,5
Nettokostnader	- 93,6	- 89,4	4,2	4,5 %	- 90,5

Avvikelsen beror främst på att anläggningar och föreningsstöd samt bibliotek redovisade positiva avvikelser mot budget med 1,4 mnkr vardera. Avvikelserna beror främst på lägre personalkostnader än budgeterat.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden sköter kommunens uppgifter som huvudman för skolväsendet. Ansvarsområdet omfattar utbildning från förskola till vuxenutbildning för folkbokförda i Danderyds kommun. Det innebär ansvar för resursfördelning genom barn- och elevpeng till verksamheter inom utbildningssystemet, myndighetsutövning enligt skollagen gällande skolplikt (grundskola) och kommunalt aktivitetsansvar (gymnasieskola), godkännande och tillsyn av fristående förskolor i Danderyd, bidrag för skolskjuts och särskilt stöd, tillhandahållande av system för val av utbildningsplats samt kvalitetsuppföljning. Nämndens måluppfyllelse är hög och verksamheten bedömer att sex av åtta nämndmål har uppnåtts 2019. Utbildningsnämnden redovisade en negativ avvikelse med 15,3 mnkr mot budget för 2019.

Tabellen nedan visar utbildningsnämndens intäkter och kostnader jämfört med budget och föregående år (mnkr).

Utbildningsnämnden	Budget 2019	Utfall 2019	Avvikelse mnkr	Avvikelse %	Utfall 2018
INTÄKTER	75,7	69,5	- 6,2	- 8,1 %	75,7
KOSTNADER	- 960,5	- 969,6	- 9,1	- 1,0 %	- 961,4
Nettokostnader	- 884,8	- 900,1	- 15,3	- 1,7 %	- 885,6

VIKTIGA HÄNDELSER I VERKSAMHETEN

Utbildningsnämnden beslutade under 2019 om reviderade riktlinjer och kriterier för tilläggsbelopp och verksamhetsstöd. Även riktlinjerna för skolval reviderades av nämnden under året. Kommunfullmäktige beslutade i december 2019 att de kommunala resultatenheter som utför drift, ledning och styrning inom förskola, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, gymnasieskola och gymnasiesärskola ska flyttas till utbildningsnämndens ansvarsområde från och med 1 januari 2020. Projektet *Skolnärvaroteam* som var ett samverkansprojekt med socialkontoret sedan 2017 avslutades i augusti 2019. Enheten för barn- och elevhälsa upphörde och verksamheten flyttades till egen regi och arbetar därmed endast med stöd till de kommunala skolverksamheterna.

Nämndmål

2019

Grundskolorna och gymnasieskolorna har studie-
resultat som vid varje jämförelse är av högsta
nationella klass. ●

Gymnasieutbildningen ger goda förutsättningar för
vidare studier och kommande arbetsliv. ◆

Varje barn/elev i förskola, skola och fritidshem ges
möjlighet att utifrån sina förutsättningar uppnå
bästa möjliga kunskaps- och personlighetsutveck-
ling i en stimulerande och trygg miljö. ●

De vuxenstuderande uppnår goda resultat och är
nöjda med verksamheten på skolan. ●

Föräldrar i Danderyd har möjlighet att välja
barnomsorgsverksamhet där utbudet präglas av
mångfald avseende pedagogisk inriktning samt
omsorgs- och driftsform. ●

Föräldrar i Danderyd har möjlighet att välja
förskoleklass och grundskola där utbudet präglas
av mångfald avseende pedagogisk inriktning och
driftsform. ●

Ungdomar i Danderyds kommun har möjlighet att
välja gymnasieskola i såväl Danderyd som i övriga
Sverige. ●

I Danderyd bedriver alla nämnder kostnadseffektiv
verksamhet inom sina programområden. Varje
nämnd kan redovisa sambandet mellan mål, upp-
nådda resultat, prestationer och resurser. ◆

MÅLUPPFYLLELSE

Utbildningsnämndens bedömning av målen avser alla skol-
verksamheter i Danderyd, oavsett om de drivs i egen regi
av kommunen eller är fristående. Utbildningsnämndens
måluppfyllelse är hög och verksamheten bedömer att sex
av åtta nämndmål uppnåddes 2019 och resterande två mål
bedöms vara delvis uppnådda. Danderyds kommun fort-
sätter att vara en av landets mest framgångsrika skolkom-
muner. Slutbetygen i årskurs nio är de högsta i landet och
gymnasieelever från Danderyd presterar bland de bästa i
Sverige. Vårdnadshavare, barn och unga erbjuds valfrihet
att välja barnomsorg, förskoleklass och grundskola med
olika pedagogiska inriktningar och driftsformer. Det finns
ett överskott av förskoleplatser i alla kommundelar och
vårdnadshavare får i hög utsträckning sitt förstahandsval.
Alla elever fick plats på något av sina val vid skolvalet till
grundskolan hösten 2019. Nämndmålet att gymnasieutbild-
ningen ska ge goda förutsättningar för vidare studier och
kommande arbetsliv bedöms vara delvis uppnått. Målupp-
fyllelsen mäts bland annat genom en elevenkät där årets
resultat visar på behov av åtgärder. Nämnden arbetar med
att utveckla uppföljningen av ungdomar 16–20 år som var-
ken har gymnasieplats, arbete eller annan sysselsättning.
Utmaningen är att ge de elever som inte haft en lyckosam
grundskola plats utifrån sina förutsättningar.

Målet att bedriva en kostnadseffektiv verksamhet
bedöms vara delvis uppnått. Utbildningsnämnden bedömer
att alla skolformer har en hög kvalitet och att kostnaden per
inskrivet barn generellt ligger i nivå med riksgenomsnittet.
Utbildningsnämnden redovisade dock ett underskott med
15,3 mnkr mot budget, och det är därför målet bedöms som
delvis uppfyllt.

EKONOMI

För år 2019 redovisade nämnden en negativ avvikelse med 15,3 mnkr mot budget vilket motsvarar 1,7 procent av budgeterade nettokostnader.

Tabellen nedan visar utbildningsnämndens nettokostnader per verksamhet jämfört med budget och föregående år (mnkr).

Ansvar	Budget 2019	Utfall 2019	Avvikelse mnkr	Avvikelse %	Utfall 2018
Nämnd och förvaltning	- 15,1	- 13,2	1,9	12,7 %	- 11,5
Förskola	- 180,6	- 182,4	- 1,8	- 1,0 %	- 188,9
Grundskola	- 523,3	- 532,7	- 9,4	- 1,8 %	- 526,8
Gymnasium	- 142,0	- 141,7	0,3	0,2 %	- 131,3
Kommunal vuxenutbildning	- 6,8	- 8,1	- 1,3	- 19,7 %	- 7,6
Särskola	- 12,8	- 18,0	- 5,2	- 40,9 %	- 15,4
Övrig verksamhet	- 4,2	- 4,0	0,3	6,9 %	- 4,1
Nettokostnader	- 884,8	- 900,1	- 15,3	- 1,7 %	- 885,6

Den negativa avvikelsen mot budget beror främst på underskott inom utbetald peng på grund av högre volymer (-2,2 mnkr), fler elever i särskola (-5,2 mnkr), högre kostnader för tilläggsbelopp och verksamhetsstöd för elever med behov av särskilt stöd (-2,8 mnkr), högre kostnader för vuxenutbildning (-1,3 mnkr), samt lägre statsbidrag än budgeterat för maxtaxa och asylsökande (-7,0 mnkr). Positiva

avvikelser som delvis kompensterat avvikelsen är 1,9 mnkr lägre kostnader för administration och inköp inom nämnd och förvaltning. Underskottet minskade också med 1,1 mnkr inom förskola där beslutet om minskad vikarieersättning vid utbildning till förskollärare samt avskaffande av omsorg kväll, helg och natt gav större effekt än budgeterat.

Socialnämnden

Socialnämnden sköter kommunens uppgifter inom socialtjänst, mottagning av nyanlända och omsorg om personer med funktionsnedsättning, familjerådgivning, kommunens uppgifter enligt alkohollagen och lag om handel med vissa receptfria läkemedel, tillsyn enligt tobakslagen, bostadsanpassningsbidrag samt utredning av färdtjänst. Nämnden leder också den kommunala hälso- och sjukvården. Socialnämnden är en myndighets- och beställarnämnd med ansvar för insatser till personer inom individ- och familjeomsorg, äldreomsorg och omsorg om personer med funktionsnedsättning. Socialnämnden bedriver verksamheter i egen regi som utför tjänster inom äldreomsorg samt stöd och service till personer med funktionsnedsättning (LSS). Nämndens måluppfyllelse är hög och verksamheten bedömer att fem av sju nämndmål har uppnåtts 2019. Socialnämnden redovisade en negativ avvikelse med 16,4 mnkr mot budget för 2019.

Tabellen nedan visar socialnämndens intäkter och kostnader jämfört med budget och föregående år (mnkr).

Socialnämnden	Budget 2019	Utfall 2019	Avvikelse mnkr	Avvikelse %	Utfall 2018
INTÄKTER	299,9	296,4	- 3,5	- 1,2 %	331,3
KOSTNADER	- 927,1	- 939,9	- 12,8	- 1,4 %	- 955,6
Nettokostnader	- 627,2	- 643,6	- 16,4	- 2,6 %	- 624,3

VIKTIGA HÄNDELSER I VERKSAMHETEN

Socialnämnden har under 2019 arbetat för att genomföra besparingar och effektiviseringar i verksamheten. I slutet av 2018 beslutade kommunfullmäktige att egenregiverksamheterna inom äldreomsorg och LSS skulle övergå från kommunstyrelsens produktionsutskott till socialnämndens ansvarsområde från och med 1 januari 2019. I oktober beslutade kommunfullmäktige att den kommunala hemtjänsten i egen regi ska upphöra från och med 30 april 2020. Under 2019 tog kommunen emot 80 anvisade nyanlända varav 75 procent är kvotflyktingar. För att få ett bättre och mer hållbart mottagande av nyanlända har nämnden startat projektet Kommunguide. Att vara kommunguide innebär att som Danderydsbo visa en nyanländ familj eller person runt i kommunen. Det kan röra sig om lekplatser, mataffärer, kol-

lektivtrafik med mera. Antalet inkomna orosanmälningar för barn och unga fortsatte öka liksom antalet inledda utredningar. Ökningen innebär nästan en dubbling under en femårsperiod och 32 procent av alla utredningar avslutas med en insats från socialtjänsten. Sedan 2016 har antalet placeringar av barn och unga ökat kraftigt. De akuta situationerna då det finns omedelbar fara för den unges hälsa och utveckling var däremot på samma nivå som tidigare (6 § LVU). Insatser i form av öppenvårdsbehandling har också ökat sedan 2017. Nämnden har utvecklat behandlingsinsatserna och stärkt det förebyggande arbetet. Bland annat pågår ett utvecklingsarbete kring utredning och behandling för familjer med föräldrar i svår konflikt, och intensiva insatser för att förebygga placeringar.

Nämndmål	2019
Danderyds individ- och familjeomsorgsverksamhet ger familjer och individer stöd och vård av hög kvalitet och insatserna stärker den enskilda individens förmåga till egenansvar.	●
Danderyds omsorg för personer med funktionsnedsättning är av hög kvalitet och bidrar till goda levnadsvillkor.	●
Danderyds socialpsykiatri ger stöd utifrån ett rehabiliterande synsätt så att vardagen fungerar och isolering motverkas.	●
Äldreomsorgen i Danderyd bidrar till en trygg och värdig ålderdom med målet att nå högsta kundnöjdhet.	●
I Danderyd kan de äldre välja mellan olika utförare vad gäller hemtjänst och äldreboende. De egna behoven och de egna önskemålen är vägledande.	◆
I Danderyd bedriver alla nämnder kostnadseffektiv verksamhet inom sina programområden. Varje nämnd kan redovisa sambandet mellan mål, uppnådda resultat, prestationer och resurser.	◆
Företag ska i sina kontakter med socialkontoret få snabb och effektiv handläggning av sina ärenden.	●

MÅLUPPFYLLELSE

Socialnämndens måluppfyllelse är hög och verksamheten bedömer att fem av sju nämndmål har uppnåtts 2019 och resterande två mål bedöms vara delvis uppnådda. Brukarundersökningar visar att personer som kommer i kontakt med socialnämndens verksamheter i stort är nöjda. Målen att utveckla och förbättra de interna arbetsprocesserna har bidragit till ökad måluppfyllelse. Målet att 20 nyanlända ska ha anställning inom den ordinarie arbetsmarknaden har överträffats och resultatet för 2019 blev 29. Alla nyanlända har fått tidigt stöd i att etablera sig på bostadsmarknaden. Besparingskrav och effektiviseringar av verksamheten har bidragit till att två mål bara nåddes delvis. Under 2019 beslutade kommunfullmäktige att hemtjänsten i kommunens regi ska läggas ner. Det har medfört att kunder som idag får hemtjänst i egen regi måste byta och välja en annan utförare. Andelen äldre som upplever att de fritt får välja utförare av hemtjänst har därför minskat något. Socialnämnden redovisade en negativ avvikelse med 16,4 mnkr mot budget vilket motsvarar 2,6 procent. Orsaken är främst uteblivna intäkter på 16 mnkr från Migrationsverket samt ökade volymer inom funktionsnedsättning och placeringar av barn och unga som lett till högre kostnader än beräknat.

EKONOMI

För år 2019 redovisade socialnämnden en negativ avvikelse med 16,4 mnkr mot budget vilket motsvarar 2,6 procent av nämndens budgeterade nettokostnader.

Tabellen nedan visar nämndens nettokostnader per verksamhet jämfört med budget och föregående år (mnkr).

Verksamhet	Budget 2019	Utfall 2019	Avvikelse mnkr	Avvikelse %	Utfall 2018
Administration och nämnd	- 16,8	- 14,6	2,2	13,0 %	- 15,6
Individ- och familjeomsorg	- 64,4	- 81,2	- 16,8	- 26,0 %	- 70,0
Äldreomsorg	- 377,0	- 370,6	6,3	1,7 %	- 369,1
Funktionshinderomsorg	- 151,5	- 157,4	- 5,9	- 3,9 %	- 150,3
Socialpsykiatri	- 17,6	- 18,1	- 0,6	- 3,2 %	- 16,6
FoU Nordost	0,0	0,0	0,0	n/a	0,0
Egen regi	0,0	- 1,6	- 1,6	n/a	- 2,6
Nettokostnader	- 627,2	- 643,6	- 16,4	- 2,6 %	- 624,3

Den negativa avvikelsen mot budget beror främst på att intäkterna från Migrationsverket blev 16,0 mnkr lägre än budgeterat. 7,5 mnkr av avvikelsen beror på uteblivna intäkter från Migrationsverket på grund av ändrad tillämpning av regelverket mellan Migrationsverket och landets kommuner. Resterrande 8,5 mnkr av avvikelse beror på lägre intäkter på grund av färre ensamkommande än budgeterat. Andra större avvikelser redovisade äldreomsorgen (6,3 mnkr) administration och nämnd (2,2 mnkr) och funktionshindersomsorg (-5,9 mnkr).

Kommunstyrelsens produktionsutskott

Kommunstyrelsens produktionsutskott är ansvarig nämnd för den kommunala verksamheten med drift och huvudmannauppgifter inom förskola, fritidshem, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola samt elevhälsa i kommunal regi. Nämndens måluppfyllelse är hög och verksamheten bedömer att tre av fyra nämndmål uppfylldes 2019. Kommunstyrelsens produktionsutskott redovisade en negativ avvikelse mot budget med 17,9 mnkr.

Tabellen nedan visar produktionsutskottets intäkter och kostnader jämfört med budget och föregående år (mnkr).

Kommunstyrelsens produktionsutskott	Budget 2019	Utfall 2019	Avvikelse mnkr	Avvikelse %	Utfall 2018
INTÄKTER	711,6	703,9	- 7,6	- 1,1 %	721,8
KOSTNADER	- 711,6	- 721,9	- 10,3	- 1,4 %	- 736,7
Nettokostnader	0,0	- 17,9	- 17,9	n/a	- 14,9

VIKTIGA HÄNDELSER I VERKSAMHETEN

Under 2019 inleddes ett omfattande arbete för att komma tillrätta med kommunens ekonomiska underskott. Inom kommunstyrelsens produktionsutskott inleddes en omställning av verksamheten och inför höstterminsstarten planerades neddragningar som motsvarade en minskning med 45 årsarbetare i skolan, och två kommunala förskolor avvecklades på grund av låg beläggning. På övergripande nivå gjorde nämnden även en översyn av tillgång och efterfrågan på skolplatser i Djursholm. Kommunfullmäktige beslutade i december 2019 att avveckla produktionsutskottet och att de kommunala resultatenheter som utför drift, ledning och styrning inom förskola, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, gymnasieskola och gymnasiesärskola istället flyttas till utbildningsnämndens ansvarsområde från och med den 1 januari 2020. Utbildningsnämnden beslutade 2019 om nya riktlinjer för verksamhetsstöd till förskolor och skolor för elever med särskilda behov vilket har minskat budgeten för de kommunala skolorna.

Nämndmål	2019
Danderyd ska vara en bra och attraktiv kommun att bo och verka i.	●
Varje barn/elev i förskola, skola och fritidshem ges möjlighet att utifrån sina förutsättningar uppnå bästa möjliga kunskaps- och personlighetsutveckling i en stimulerande och trygg miljö.	●
God ekonomisk hushållning ska vara en vägledande princip för all kommunal verksamhet.	◆
Danderyd ska ha en god och hälsosam miljö samt arbeta för en långsiktigt hållbar utveckling.	●

MÅLUPPFYLLELSE

Kommunstyrelsens produktionsutskott har en hög måluppfyllelse och verksamheten bedömer att tre av fyra nämndmål uppfylldes 2019 och det fjärde nämndmålet bedöms vara delvis uppfyllt. Skolor och förskolor som bedrivs i kommunens regi har hög kvalitet vilket nationella mätningar och lokala utvärderingar visar. I Skolverkets statistik för hösten 2019 är meritvärdet 271,2 (268,6 föregående år) i årskurs 9 för Danderyds två kommunala skolor, vilket är högst i landet beräknat på 17 ämnesbetyg. Även resultaten för årskurs 6 är goda då skolorna i Danderyd hade flest andel elever med betyget E i nationella proven i hela landet (98,1 procent i matematik och 98,3 procent i svenska). Enkäter till vårdnadshavarna visar att de är nöjda med personalen och verksamheten i förskolan och tycker att miljön är stimulerande för deras barn. Kommunstyrelsens

produktionsutskott bedömer att nämndmålet ”God ekonomisk hushållning ska vara en vägledande princip för all kommunal verksamhet” delvis är uppnått då verksamheten vidtagit åtgärder för att nå en ekonomi i balans. Sommaren 2019 stängdes två förskolor men avvecklingskostnaderna och kvarstående hyreskontrakt innebär att besparingarna inte gett fullt utslag 2019. Fasta kostnader för lokaler kan minskas först på sikt när avtalen löper ut.

EKONOMI

För 2019 redovisade produktionsutskottet en negativ avvikelse med 17,9 mnkr mot budget.

Tabellen nedan visar produktionsutskottets nettokostnader per verksamhet jämfört med budget och föregående år (mnkr).

Ansvar	Budget 2019	Utfall 2019	Avvikelse mnkr	Avvikelse %	Utfall 2018
Produktionsledningen	- 2,6	1,8	4,4	169,4 %	1,4
Förskolor	0,0	- 7,2	- 7,2	n/a	- 3,5
Ungdom och skola	2,6	- 12,5	- 15,2	- 580,7 %	- 12,8
Nettokostnader	0,0	- 17,9	- 17,9	n/a	- 14,9

Den negativa avvikelsen berodde främst på lägre intäkter till följd av färre inskrivna barn och elever än budgeterat samt högre lokalkostnader än budgeterat. Både förskolor och ungdom och skola redovisade underskott, vilket till viss del motverkades av ett överskott inom produktionsledningen.

Underskottet förklaras till stor del av att utbudet av platser på förskolor och skolor är för stort i förhållande till antalet barn och elever i Djursholm. Det har medfört en organisation som inte är optimal och kostnader för lokaler som inte används. Under sommaren 2019 stängdes två förskolor men avvecklingskostnader och kvarstående hyreskontrakt innebär att de positiva effekterna inte gav fullt utslag under året. Fasta kostnader för lokaler kan minskas först på sikt när avtalen löper ut.

Djursholms AB

ALLMÄNT OM VERKSAMHETEN

Djursholms AB är helägt av Danderyds kommun. Enligt bolagsordningen är ändamålet med Djursholms AB att främja kommunens exploateringsverksamhet för olika former av bebyggelse och anläggningar. Bolaget har också i uppdrag att inom ramen för gällande lagstiftning och godtaggen praxis förvärva, äga och förvalta eller sälja fastigheter, bebyggda eller obebyggda, för kommunal verksamhet, näringsverksamhet och fritidsändamål.

Kommunfullmäktige har tydliggjort att bolagets syfte är att tillhandahålla mark för rekreationsändamål samt park, gator och andra allmänna platser. Mark för allmänt ändamål ska bolaget upplåta utan ekonomisk ersättning. Bolaget ska även verka för att bevara ett levande jordbruk i kommunen. Vidare ska bolaget i mån av resurser tillhandahålla lokaler för kommunal verksamhet.

Bolaget hade ingen anställd personal under 2019. Funktionen verkställande direktör köptes in från kommunledningskontoret.

BOLAGETS FASTIGHETSINNEHAV

Djursholms AB:s fastighetsinnehav omfattar ett hundratal fastigheter. Merparten av markinnehavets yta utgörs av rekreationsområden, jordbruksmark och parkmark. Fler-talet fastigheter saknar såväl bokfört värde som taxeringsvärde med hänsyn till att bolaget ägt fastigheterna under mycket lång tid och att marken i gällande detaljplaner är utlagd som park, gata eller annan allmän plats.

Av bolagets fastighetsinnehav den 31 december 2019 har 14 fastigheter ett bokfört värde om 97,5 mnkr. Av fastigheterna är 13 taxerade till ett sammanlagt värde om 127,8 mnkr.

VÄSENTLIGA HÄNDELSE UNDER OCH EFTER RÄKENSKAPSÅRET

Under året har bolaget hanterat två större investeringsprojekt, Enebybergs gård och Berga gård. Styrelsen beslutade under hösten att göra en större restaurering av Enebybergs gård. Arbetena beräknas pågå till och med sommaren 2020.

Berga gård har utretts för att anpassas till bland annat caféverksamhet. Dock ansågs investeringskostnaden vara alltför stor vilket innebar ett omtag i uthyrning av gården, där omvandling till café inte längre är aktuellt.

Under 2019 överlät kommunen Berga gård till bolaget då fastighetsbildningen vann laga kraft.

Eventuella effekter av viruset som orsakar sjukdomen covid-19 har ännu inte börjat visa sig. Möjliga konsekvenser framöver är att bolagets hyresgäster inte kan betala hyra och att bolaget därför får minskade intäkter.

FASTIGHETSFÖRVALTNING

De av bolagets fastigheter som är av kommersiell karaktär är fördelade enligt nedan:

	Antal	Yta, kvm
Bostäder	19	1 992
Lokaler	19	12 138
Jordbruksarrende	1	
Övriga arrenden	10	

Kommunens tekniska kontor har fullgjort i princip samma arbetsuppgifter för bolagets fastigheter, som för de fastigheter som ägs direkt av kommunen. Det innebär att tekniska kontoret ansvarat för ledning, upphandling och kontakter med upphandlade leverantörer och entreprenörer. Tekniska kontoret skötte även hyresfaktureringen.

EKONOMI

Bolagets intäkter uppgick 2019 till 16,1 mnkr och består av hyres- och arrendeintäkter.

Resultatet efter finansiella poster var ett underskott om 0,3 mnkr före skatt.

Pågående projekt om 9,6 mnkr förs i ny räkning.

Flerårsöversikt

mnkr	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013
Nettoomsättning	16,1	15,5	15,1	38,4	20,6	19,2	14,5
Resultat efter finansiella poster	-0,3	-0,9	-0,1	22,1	2,4	-9,8	0,1
Soliditet %	21,6	22,9	27,6	17,1	-4,6	-8,2	7,4
Eget kapital	25,1	25,2	26,1	14,0	-3,2	-5,1	5,0
Balansomslutning	116,0	109,9	94,7	81,7	69,5	62,1	67,1

Soliditeten visar bolagets långsiktiga betalningsförmåga, det vill säga hur stor del av balansomslutningen som finansierats med eget kapital, aktiekapital och ackumulerade vinster. Soliditeten påverkas av en förändrad balansomslutning och ett förändrat resultat.

Studievägen Fastighets AB

ALLMÄNT OM VERKSAMHETEN

Studievägen Fastighets AB är helägt av Danderyds kommun.

Enligt bolagsordningen är ändamålet med Studievägen Fastighets AB att inom ramen för lagstiftning och godtagen praxis förvärva, äga och förvalta eller sälja exploateringsfastigheter eller andra bebyggda eller obebyggda fastigheter för kommunal verksamhet.

Bolaget hade ingen anställd personal under 2019. Funktionen verkställande direktör köptes in från kommunledningskontoret.

BOLAGETS FASTIGHETSINNEHAV

Studievägen Fastighets AB:s fastighetsinnehav omfattar två fastigheter, Skolan 12 i Stocksund och Danarö 6 i Danderyd.

Den 31 december 2019 hade de två fastigheterna ett bokfört värde om 4,5 mnkr. De är taxerade till ett sammanlagt värde om 11,6 mnkr.

VÄSENTLIGA HÄNDELSER UNDER OCH EFTER RÄKENSKAPSÅRET

Våren 2019 färdigställdes ombyggnaden av Danarö 6 till ett LSS-boende. Ombyggnaden genomfördes av Danderyds kommun som en verksamhetsanpassning. Bolaget ersatte sedan kommunen för investeringskostnaden. Under revisionen framkom att bolagets hantering av ersättningen

till kommunen inte gjorts på ett korrekt sätt. Bolaget och kommunen har därför upphävt transaktionen och reglerat utbetalda hyror under 2019. En ny reglering av hyresavtal med kommunen görs 2020 för att säkerställa att bolagets fastighet blir långsiktigt lönsam.

Resultatet efter finansiella poster var ett underskott om 46 tkr före skatt.

Eventuella effekter av viruset som orsakar sjukdomen covid-19 har ännu inte börjat visa sig. Möjliga konsekvenser framöver är att bolagets hyresgäster inte kan betala hyra och att bolaget därför får minskade intäkter.

FASTIGHETSFÖRVALTNING

Bolaget äger två fastigheter, Skolan 12 och Danarö 6.

Skolan 12 innehåller fyra lägenheter och ligger intill Stocksundsskolan. Avsikten är att fastigheten ska ingå i utvecklingen av Stocksundsskolan och ingå i det pågående detaljplanarbetet.

Danarö 6 innehåller ett LSS-boende med sex lägenheter. Danderyds kommun blockhyr fastigheten för att sedan hyra ut bostäderna genom socialkontoret.

Kommunens tekniska kontor har fullgjort i princip samma arbetsuppgifter för bolagets fastigheter, som för de fastigheter som ägs direkt av kommunen. Det innebär att tekniska kontoret ansvarat för ledning, upphandling och kontakter med upphandlade leverantörer och entreprenörer. Tekniska kontoret skötte även hyresfaktureringen.

EKONOMI

Bolagets intäkter uppgick 2019 till 695 tkr och består av hyresintäkter.

Resultatet efter finansiella poster var ett underskott om 46 tkr före skatt.

Flerårsöversikt

mnkr	2019	2018	2017
Nettoomsättning	0,7	0,3	0,2
Resultat efter finansiella poster	-0,0	-0,1	0,0
Soliditet %	35,8	97,9	4,0
Eget kapital	4,6	4,6	0,0
Balansomslutning	12,8	4,7	1,2

Soliditeten visar bolagets långsiktiga betalningsförmåga, det vill säga hur stor del av balansomslutningen som finansierats med eget kapital, aktiekapital och ackumulerade vinster. Soliditeten påverkas av en förändrad balansomslutning och ett förändrat resultat.

FRAMTIDEN

Skolan 12 ingår i detaljplanearbetet för Stocksundsskolan. Beroende på hur utformningen av skolan blir kan fastigheten komma att ingå i skolfastigheten. Fram till att ny detaljplan är klar kommer lägenheterna att hyras ut med korttidskontrakt för sociala ändamål.

Nämndernas ledamöter

Byggnadsnämnden

Ordförande	Claës Breitholtz	M
1:e vice ordförande	Maarit Nordmark	L
2:e vice ordförande	Kristin Eriksson	C
Ledamot	Erik Hafström	M
	Fredrik Wevle	M
	Ingrid Erneman	M
	Lovisa Eriksson	C
	Jesper Isaksson	C
	Fredrik Pallin	L
	Anders Hultgren	KD
	Gun-Britt Lindström	MP
Ersättare	Leif Ahrle	M
	Andreas Tidström	M
	Cecilia Henriksson	M
	Robert Stael von Holstein	M
	Maria Mandahl	C
	Tord Håkansson	C
	Dick Lindberg	C
	Margareta Sandell	L
	Lennart Sundqvist	L
	Bernt Hofström	S

Fastighetsnämnden

Ordförande	Håkan Johanson	KD
1:e vice ordförande	Inger Olsson-Blomberg	M
2:e vice ordförande	Christian Ljungdahl	C
Ledamot	Johan Henriques	M
	Anna Sarkany	M
	Maria Mandahl	C
	Sarah Korduner Izosimov	C
	Lars-Gunnar Wallin	L
	Karl Stenqvist	S
Ersättare	Richard Jansson Stiernblad	M
	Tord Kyhlstedt	M
	Pär Norlander	M
	Gun-Britt Lindström	MP
	Lennart Meldahl	C
	Gunnar Ljunggren	C
	Fred Wennerholm	KD

Kommunstyrelsen

Ordförande	Hanna Bocander	M
1:e vice ordförande	Bengt Sylvan	L
2:e vice ordförande	Siv Sahlström	C
Ledamot	Johanna Hornberger	M
	Ulla Hurtig Nielsen	M
	Ludvig Waldenström	M
	Torsten Sjögren	M
	Lovisa Eriksson	C
	Patrik Nimmerstam	C
	Birgitta Lindgren	L
	Milles Lindgren	KD
	Jenny Åkervall	S
	Christer Erestål	SD
Ersättare	Sten Lindquist	M
	Christian Hoas	M
	Christer Bergquist	M
	Christian Ljungdahl	C
	Robert Bryhn	C
	Inger Fabian	C
	Elvy Svennerstål	L
	Håkan Johanson	KD
	Carolin Robson	MP

Kultur- och fritidsnämnden

Ordförande	Robert Nibelius	M
1:e vice ordförande	Rolf Lundgren	L
2:e vice ordförande	Lovisa Eriksson	C
Ledamot	Christer Bergquist	M
	Richard Törnqvist af Ström	M
	Jolanta Kowalkowska	M
	Inger Fabian	C
	Lukas Johannesson	C
	Desirée Lindqvist	L
	Milles Lindgren	KD
	Jenny Åkervall	S
Ersättare	Pia-Lena Moller	M
	Elisabeth Kotsinas	M
	Lena Strååt	M
	Sven Carlson	M
	Anton Ekelund	C
	Sandra Lindström	C
	Marianne Pettersson	C
	Rose-Marie Danielsson	L
	Torgny Lindbäck	L
	Eva Borelius-Zätterström	KD
	Erika Lunding	MP

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Ordförande	Elvy Svennerstål	L
1:e vice ordförande	Sara Degrér	KD
2:e vice ordförande	Siv Sahlström	C
Ledamot	Johan Hjelmqvist	M
	Erik Lunell	M
	Magnus Boman	M
	Eva Lithander Edling	C
	Eva von Sydow	C
	Olov Johansson	S
Ersättare	Gunilla Wästlund	M
	Erik Börjesson	M
	Weronica Andersson	C
	Reza Farhang	C
	Christer Lidgard	C
	Charlotta Malm	L
	Owe Svantegård	KD
	Ingvar Krakau	MP

Socialnämnden

Ordförande	Carina Erlandsson	M
1:e vice ordförande	Eva Borelius-Zätterström	KD
2:e vice ordförande	Lena Ringstedt	C
Ledamot	Bigitta Sundman	M
	Carl Gustav Pfeiffer	M
	Mats Nilsson	M
	Eva Lindman Marko	C
	Ingela Gilljam Papinski	C
	Birgitta Lindgren	L
	Fredrik Palmquist	L
	Anette Jellve	S
Ersättare	Elisabet Frostell	M
	Mattias Sjödin	M
	Stéphanie Hsieh Albrektsson	M
	Eva Hiort	M
	Gustaf Stjernberg	C
	Jessica Johannesson	C
	Eva von Sydow	C
	Birgitta Gottfries Dahlberg	L
	Sarah Sahbaei Razavi	L
	Ewa Ungestål Bergman	KD
	Carolin Robson	MP

Tekniska nämnden

Ordförande	Bengt Sylvan	L
1:e vice ordförande	Leo Smidhammar	M
2:e vice ordförande	Karl-Johan Nybell	C
Ledamot	Johan Gröndal	M
	Fredrik Näslund	M
	Cecilia Ålander	M
	Christina Strenger-Böös	C
	Christer Lidgard	C
	Katarina Liljefors	L
	Michael Guldstrand	KD
	Kjell Rosén	MP
Ersättare	Jan Mårtensson	M
	Catrin Tidström	M
	Elisabeth Armfelt	M
	Knut Waltré	M
	Robert Bryhn	C
	Maja Bergquist	C
	Patric Helje	C
	Walter Deltin	L
	Henrik Lehmann	L
	Kjetil Anthonisen	KD
	Olov Johansson	S

Utbildningsnämnden

Ordförande	Monica Renstig	L
1:e vice ordförande	Lena Cronvall Morén	M
2:e vice ordförande	Patrik Nimmerstam	C
Ledamot	Linnéa Sundman	M
	Jan Lindqvist	M
	Ulla Hurtig Nielsen	M
	Michael Mandahl	C
	Lukas Johannesson	C
	Peter Dörlich	L
	Gunnar Liljegren	KD
	Ruby Rosén	MP
Ersättare	Brigitta Hultblad	M
	Örjan Wränge	M
	Mattias Arenius	M
	Bodil Borison	M
	Ingela Dahlberg	C
	Sarah Korduner Izosimov	C
	Vilma Björk	C
	Ulrica Sunnanstaf	L
	Elisabet Abramowicz	L
	Thomasine von Essen	KD
	Karsten Inde	S

Överförmyndarnämnden

Ordförande	Anders Bergstrand	M
Vice ordförande	Charlotta Malm	L
Ledamot	Håkan Andersson Lilja	M
	Christina Strenger-Böös	C
	Maria Kaiser	C
	Gunnar Liljegren	KD
	Ulf Bergman Ekström	S
Ersättare	Anita Dath	M
	Jenny Svedin	M
	Gustaf Stjernberg	C
	Lennart Meldahl	C
	Christer Arvas	L

Redovisningsprinciper 2019

KOMMUNAL REDOVISNINGSLAG

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och rekommendationer utgivna av Rådet för kommunal redovisning (RKR).

Från och med räkenskapsåret 2019 gäller LKBR vilket innebär följande förändringar i förhållande till tidigare redovisningsprinciper:

- Redovisning av verkligt värde av vissa finansiella instrument

Enligt LKBR ska vissa finansiella instrument värderas till verkligt värde. Med detta som bakgrund har värdet på dessa tillgångar omräknats från anskaffningsvärde till verkligt värde, vilket har inneburit att de finansiella omsättningstillgångarna har ökat med 17,2 mnkr. 2018 har kommunen justerat jämförelsetalen i resultaträkningen med den värdeminskning på 9,3 mnkr som skedde under 2018.

Jämförelsetalen för föregående år har omräknats enligt de nya redovisningsprinciperna.

I not 18 framgår effekten på eget kapital av de ändrade redovisningsprinciperna.

För att tydliggöra effekterna av de ändrade redovisningsprinciperna finns i årets balans- och resultaträkning förutom omräknade jämförelsetal för 2018 även motsvarande uppgifter för 2018 års årsredovisning.

DELÅRSBOKSLUT

Från och med 2019 rapporterar kommunen delåret per sista augusti.

GRÄNSDRAGNING MELLAN KOSTNAD OCH INVESTERING

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk eller innehav med en nyttjandeperiod om minst 3 år klassificeras som anläggningstillgång om beloppet överstiger gränsen för mindre värde. Gränsen för mindre värde har satts till ett basbelopp och gäller för alla materiella och immateriella tillgångar.

NEDSKRIVNINGAR

Återvinningsvärdet på tillgångar som är föremål för nedskrivning beräknas till nettoförsäljningsvärde.

AVSKRIVNINGAR

Avskrivningar görs för den beräknade nyttjandeperioden med linjär avskrivning baserat på anskaffningsvärdet. På tillgångar som mark, konst och pågående arbete görs inga avskrivningar.

Kommunen tillämpar komponentavskrivning från och med 2016 på nya anläggningar.

AVSKRIVNINGSTIDER

Immateriella tillgångar	3–5 år
Maskiner och inventarier	5–10 år

För komponentavskrivningar gäller följande avskrivningstider:

Markanläggning	30 år
Stomme, grund	80 år
Tak, fasad, fönster	30 år
Byggnadsinventarier	30 år
Inre ytskikt	20 år
Yttre ytskikt	20 år
Installationer	25 år
Tekniska installationer	15 år
Vitvaror, fastighetsmaskiner	15 år

VÄRDERINGSPRINCIPER

Anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärdet.

Omsättningstillgångar som genererar avkastning eller värdestegring värderas från och med 2019 till verkligt värde.

Övriga omsättningstillgångar redovisas till det lägsta värdet av anskaffningsvärde och verkligt värde (marknadsvärdet) på balansdagen.

KLASSIFICERING

Fordringar och skulder som förfaller till betalning inom 12 månader från balansdagen klassificeras som kortfristiga.

Fordringar och skulder som förfaller till betalning efter 12 månader från balansdagen klassificeras som långfristiga.

Exploateringsfastigheter, som kommunen avser att avyttra inom en utsatt tidsram, och som i övrigt uppfyller rekommendationer för klassificering, redovisas som omsättningstillgång.

AFFÄRSVERKSAMHET

När avgiftsuttaget överskrider självkostnaden redovisas detta som en skuld i kommunens balansräkning. Ett motsvarande underuttag jämnas ut inom en treårsperiod över balansräkningen, men överskrider tidsperioden redovisas en förlust enligt försiktighetsprincipen.

VA- och avfallskollektiven särredovisas i kommunens årsredovisning i separata delar.

REDOVISNING AV INTÄKTER

Investeringsbidrag, anslutningsavgifter och gatukostnadsersättningar tas upp som en förutbetalad intäkt och redovisas bland långfristiga skulder och periodiseras över anläggningarnas respektive nyttjandeperiod.

Bidrag som erhålls från privata aktörer resultatförs direkt från och med 2019.

JÄMFÖRELSESTÖRANDE POSTER

Exempel på jämförelsestörande poster är realisationsvinster, realisationsförluster samt större poster av engångskaraktär som inte tillhör den normala verksamheten.

REDOVISNING AV LÅNEKOSTNADER

Kommunen tillämpar huvudmetoden vilket innebär att lånekostnaden belastar resultatet den period den uppkommer.

PENSIONSÅTAGANDEN

Kommunens pensionsskuld redovisas dels som en avsättning i balansräkningen, dels som en ansvarsförbindelse. Äldre pensioner intjänade till och med 1997 redovisas som en ansvarsförbindelse. I balansräkningen redovisas alla pensionsåtaganden som intjänats från och med 1998.

Kommunen har sedan 1998 en extern medelsförvaltning som ska täcka delar av pensionsutbetalningarna och som redovisas som ansvarsförbindelse. Av detta följer att kommunen i enlighet med god redovisningssed belastar resultatet med såväl förändringen av intjänad pension som utbetalda pensioner.

Förpliktelser för pensionsåtaganden för anställda i kommunen är beräknade enligt RIPS17. Förvaltare av pensionsskuld inklusive prognoser för framtida pensionskostnader är KPA.

FÖRSÄLJNING OCH INKÖP AV ANLÄGGNINGSTILLGÅNG

Vid försäljning och köp av anläggningstillgångar gäller som huvudregel att händelsen hänförs till det räkenskapsår när avtal tecknas, under förutsättning att det föreligger giltiga politiska beslut.

SKATTEINTÄKTER

Slutskatteavräkningen har beräknats enligt Sveriges Kommuners och Regioners prognos i december 2019. Det följer den rekommendation som Rådet för Kommunal Redovisning har utfärdat, rekommendation R2.

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING

Enligt den kommunala redovisningslagen ska årsredovisningen omfatta även den verksamhet kommunen bedriver i form av andra juridiska personer. Syftet med den sammanställda redovisningen är att ge en samlad bild av nämnderna och bolagens verksamhet och ekonomiska ställning. De koncerninterna transaktionerna elimineras för att ge en rättvisande bild av resultat och ekonomisk ställning.

Kommunen konsoliderar sitt helägda bolag Djursholms AB i den sammanställda redovisningen.

Definitioner till årsbokslut 2019

Anläggningstillgångar är tillgångar som är avsedda för stadigvarande bruk i kommunens verksamheter. De kan vara ”materiella” i form av byggnader, fordon, maskiner och inventarier. De kan även vara ”immateriella” i form av utvecklingsinsatser eller goodwill.

Kapitalkostnader är dels avskrivningar på anläggningstillgångar som är en periodiserad kostnad under anläggningens ekonomiska livslängd, dels ränta på den kapitalbindning som tillgången representerar.

Avsättningar är förpliktelser som är hänförliga till räkenskapsåret eller tidigare räkenskapsår och som på balansdagen är säkra eller sannolika till sin förekomst men har ett ovisst belopp eller oviss tidpunkt då de ska infrias. Exempel på avsättning är pensionsutfästelser för intjänad pension från 1998 och framåt.

Balanskravet är av lagstiftaren kopplat till resultaträkningen. Enligt kommunallagen ska budgeten upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna (KL 8 kap 4 §). Om det redovisade resultatet blir negativt för ett räkenskapsår ska det negativa resultatet hämtas igen senast det andra året efter att underskottet uppstod.

Vid avstämning mot balanskravet ska realisationsvinster från försäljning av anläggningstillgångar exkluderas, realisationsförluster ska däremot ingå vid sådan avstämning.

Balansräkning (BR) är en sammanställning av tillgångar, eget kapital, avsättningar och skulder på balansdagen, det vill säga redovisningsperiodens sista dag. Balansräkningen ger en bild av kommunens ekonomiska ställning på balansdagen.

Eget kapital är skillnaden mellan tillgångar och skulder och visar hur stor del av kommunens totala kapital som

inte finansierats med lån. Det egna kapitalets andel av totalt kapital (balansomslutningen) är det finansiella måttet soliditet som anger kommunens långsiktiga betalningsförmåga. Ju högre tal desto starkare balansräkning har kommunen.

Omsättningstillgångar är tillgångar som kommer att omsättas inom de närmaste 365 dagarna från balansdagen. Ur omsättningstillgångar hämtas ett annat finansiellt mått som kallas likviditet. Likviditeten visar kommunens kortsiktiga betalningsförmåga och brukar indelas i balanslikviditet, som är totala omsättningstillgångar dividerat med kortfristiga skulder. Kassalikviditet är istället ett mått där likvida medel divideras med kortfristiga skulder. Måtten ger en bild av kommunens kortsiktiga betalningsförmåga.

Finansieringsanalysen visar kassaflödet från verksamheten inklusive förändringen av rörelsekapital, kassaflödet från investeringsverksamheten samt finansieringen. Summan av dessa poster ger förändringen av likvida medel.

Finansnetto är skillnaden mellan finansiella intäkter (ränteintäkter) och finansiella kostnader (räntekostnader) i resultaträkningen.

Årets resultat visar förändringen av det egna kapitalet.

Nettoinvesteringar är kommunens samlade investeringsverksamhet under räkenskapsåret där utgifterna reducerats med exempelvis investeringsbidrag från staten.

Driftredovisning är nämndernas verksamheter som stäms av mot den budget som fullmäktige beslutat för verksamhetsåret. Nämndernas verksamhet presenteras i årsredovisningen dels sammantaget för hela nämndens verksamheter, dels i bilaga som även redovisar de olika delverksamheterna.

Danderyds kommun
Djursholms slott, Box 66
182 05 Djursholm
08-568 910 00 • www.danderyd.se

